

Hallituksen esitys eduskunnalle luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettua lakia, perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettua lakia, kuluttajansuojalakia ja arvopaperimarkkinalakia.

Ehdotetussa laissa luotonostajista ja luotonhallinnoijista säädettäisiin luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton ostajia sekä ostajien puolesta toteutettavaa tällaisen luoton hallintointia koskevista vaatimuksista.

Luotonostajan velvollisuutena olisi ilmoittaa velalliselle luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton siirtämisestä. Luotonostajan olisi nimettävä luotonhallinnoija hallinnoimaan kuluttajalle myönnettyä luottoa. ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen luotonostajan olisi nimettävä itselleen ETA-alueelle sijoittautunut edustaja ja tällaista luotonostajaa koskisi laajempi velvollisuus luotonhallinnoijan nimeämiseen.

Luotonostajan puolesta toteutettava luotonhallintotoimintojen suorittaminen edellyttäisi Finanssivalvonnan myöntämää toimilupaa. Ehdotettu laki sisältäisi säännökset luotonhallinnoijan toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja toimilupahakemuksen käsittelystä, velallisen varojen hallussapidosta, Finanssivalvonnan ylläpitämästä luotonhallinnoijien luettelosta, luotonhallintosisopimuksesta, luotonhallintointia koskevien tietojen säilyttämisestä sekä luotonhallintotoiminnon ulkoistamisesta.

Ehdotettu laki sisältäisi lisäksi luotonhallintopalvelujen tarjoamisen vapautta koskevat säännökset. Luotonhallintopalveluja saisi toisessa ETA-valtiossa myönnetyn toimiluvan nojalla tarjota Suomessa. Lisäksi säädettäisiin ehdotetun lain mukaisen toimiluvan saaneen luotonhallinnoijan ilmoitusvelvollisuudesta, kun se aikoo tarjota luotonhallintopalveluja toisessa ETA-valtiossa, sekä Finanssivalvonnan tällaisessa tapauksessa noudattamasta menettelystä.

Finanssivalvonta toimisi ehdotetun lain mukaisena valvovana viranomaisena. Laki sisältäisi erilliset säännökset rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallinnoijien valvonnasta. Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettäisiin luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevan sääntelyn rikkomisen johdosta määrättävistä seuraamusmaksuista. Lisäksi Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset luotonhallinnoijilta perittävistä valvontamaksuista.

Kuluttajansuojalakiin lisättäisiin säännökset maksujärjestelyjen tarjoamisesta sekä luottosopimuksen muuttamisen yhteydessä annettavista tiedoista. Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset järjestämättömän luoton siirtämisestä koskevista velvoitteista luottolaitoksille.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettua lakia täsmennettäisiin luotonhallinnoijien ja lisäksi laskutuspalvelua harjoittavien perintätoimistojen osalta Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Finanssivalvonnan välisen toimivallanjaon selkeyttämiseksi. Perintätoiminnan valvonnasta vastaisi jatkossakin Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön luotonhallinnoijista ja luotonostajista annettu direktiivi.

Lisäksi ehdotetaan muutosta arvopaperimarkkinalakiin, jolla täydennettäisiin aiempaa avoimuusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
1.1 Tausta	5
1.2 Valmistelu	5
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	7
3 Nykytila ja sen arviointi.....	10
3.1 Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskeva sääntely	10
3.2 Perintätoiminnan sääntely	10
3.2.1 Laki saatavien perinnästä	10
3.2.2 Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä	11
3.3 Toimivaltainen viranomainen ja valvontavaltuudet	13
3.3.1 Toimivaltainen viranomainen	13
3.3.2 Finanssivalvonnan valvontavaltuudet	13
3.3.3 NPL-direktiivin edellyttämät muutokset Finanssivalvonnan valvontavaltuuksiin..	18
3.3.4 Finanssivalvonnan valvontamaksut	20
3.4 Luottolaitostoiminta	20
3.5 Kuluttajansuojalain muutokset.....	21
3.6 Arvopaperimarkkinalain muutos.....	22
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	22
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	22
4.1.1 Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevat säännökset.....	22
4.1.2 Kuluttajansuojalain muutokset.....	23
4.1.3 Arvopaperimarkkinalain muutos.....	23
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	24
4.2.1 NPL-direktiivin täytäntöönpanoa koskevat säännökset	24
4.2.1.1 Taloudelliset vaikutukset	24
4.2.1.2 Vaikutukset yritystoimintaan	25
4.2.1.3 Vaikutukset kuluttajiin ja velallisiin	26
4.2.1.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	26
4.2.2 Maksulaitoksen harjoittaman perintätoiminnan valvonta	27
4.2.3 Arvopaperimarkkinalain muutos.....	27
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	28
5.1 NPL-direktiivin mukainen toimivaltainen viranomainen	28
5.2 Toimivaltaisen viranomaisen valtuudet ja hallinnolliset seuraamukset	29
5.3 NPL-direktiivin tarjoama kansallinen liikkumavara	29
6 Lausuntopalaute	30
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	30
7.1 Laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista	30
7.2 Laki luottolaitostoiminnasta.....	47
7.3 Laki Finanssivalvonnasta	48
7.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista.....	50
7.5 Kuluttajansuojalaki	50
7.6 Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä	52

7.7 Arvopaperimarkkinalaki	52
8 Lakia alemman asteinen sääntely	53
9 Voimaantulo	53
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	53
10.1 Elinkeinon harjoittamisen vapaus	53
10.2 Hallinnolliset seuraamukset	54
10.3 Finanssivalvonnan valvontamaksujen veronluonteisuus	56
10.4 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja.....	56
10.5 Kansallisen liikkumavaran käyttö.....	57
LAKIEHDOTUKSET	58
luotonostajista ja luotonhallinnoijista	58
luottolaitostoinnasta annetun lain 15 luvun muuttamisesta	67
Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	68
Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain muuttamisesta	70
kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun muuttamisesta.....	71
perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	72
arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta	73

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 24.11.2021 direktiivin (EU) 2021/2167 luotonhallinnoijista ja luotonostajista sekä direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU muuttamisesta (jäljempänä *NPL-direktiivi*). Direktiivi on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 8.12.2021 ja se on tullut voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä julkaisusta eli 28.12.2021. Jäsenvaltioiden on tullut antaa ja julkaista direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 29.12.2023 ja soveltaa näitä säännöksiä 30.12.2023 lukien.

Esityksen taustalla on lisäksi havaittu täsmennystarve liittyen säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY ja direktiivin 2004/109/EY tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission direktiivin 2007/14/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/50/EU, jäljempänä *avoimuusdirektiivin muutosdirektiivi*, täytäntöönpanoon (ks. HE 11/2015 vp.).

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komissio antoi 14.3.2018 toisen seurantaraportin luottolaitosten järjestämättömien luottojen vähentämisestä Euroopassa. Seurantaraportin yhteydessä komissio esitti toimenpidepaketin järjestämättömistä lainoista aiheutuvan ongelman ratkaisemiseksi sekä niiden tulevan kasvun estämiseksi. Toimenpidepaketin taustalla oli neuvoston 11.7.2017 hyväksymä järjestämättömien luottojen vähentämisen toimintasuunnitelma ja päätös arvioida ongelman kehitystä ja suunnitelman edistymistä komission antaman seurantaraportin perusteella. Toimintasuunnitelmassa eri toimielimiä kehoitettiin toteuttamaan toimenpiteitä, joilla voidaan puuttua järjestämättömien luottojen suuriin osuuksiin pankkien taseissa Euroopassa ja ehkäisemään niiden syntymistä tulevaisuudessa. Toimintasuunnitelma kuuluu osana laajempaan pankkisektorin riskien vähentämiskokonaisuuteen ja pankkiunionin kehittämiseen.

Toimenpidepakettiin sisältyi kaksi lainsäädäntöehdotusta, jotka kattoivat kolme sääntelykokonaisuutta. Näistä ensimmäinen oli komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvistä luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista (KOM(2018)134 lopullinen, jäljempänä *asetusehdotus*). Asetusehdotuksessa esitettiin säädettäväksi vakavaraisuutta turvaavasta varautumisjärjestelystä, jolla estettäisiin järjestämättömien lainojen ja vastaavien muiden vastuiden liiallinen kertyminen tulevaisuudessa ilman, että pankkien taseissa on riittävästi varoja tappioiden kattamiseen (niin sanottu *prudential backstop* -mekanismi). Asetusehdotuksella luottolaitoksia kannustettiin kirjaamaan riittäviä luottotappiovarauksia myönnettyille lainoille, jos ne myöhemmin muuttuvat järjestämättömiksi vastuiksi, tai muuten luottolaitokset joutuisivat tekemään vähennyksiä vakavaraisuusasetuksen mukaisesta ydinpääomastaan. Ehdotuksen tavoitteena oli puuttua erityisesti siihen, että eurooppalaiset pankit eivät tee riittäviä varauksia

odotettuja luottotappioita varten ja viivyttävät velkojen uudelleenjärjestelyssä, koska eivät halua kirjata tappioita tilinpäätöksessään.

Toisessa lainsäädäntöehdotuksessa esitettiin säädettäväksi uusi direktiivi luottolaitosten järjestämättömien luottojen hallinnoinnista, ostamisesta ja vakuuksien realisoinnista (komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luoton hallinnoijista, luoton ostajista ja vakuuksien realisoinnista, KOM(2018)135 lopullinen, jäljempänä *direktiiviehdotus*).

Direktiiviehdotus sisälsi säännökset luotonhallinnoijista ja luotonostajista. Luotonhallinnoijalla tarkoitetaan ehdotuksessa luonnollista henkilö tai yritystä, joka harjoittaa erikseen määriteltyjä luotonhallintatoimia luotonantajan puolesta, Luotonhallinnoijat tulevat direktiiviehdotuksen mukaan toimilupavelvollisiksi ja julkisen valvonnan alaisiksi. Jäsenvaltioille säädetään velvollisuus ylläpitää julkista rekisteriä luotonhallinnoijista. Direktiiviehdotuksen luotonostajia koskeissa säännöksissä asetetaan luotonostajille velvollisuus ilmoittaa lainasaatavien ostoon liittyvistä tiedoista jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Toinen direktiiviehdotuksen osana oleva sääntelykokonaisuus sisälsi säännökset vakuuden tehokkaammasta tuomioistuinten ulkopuolisesta täytäntöönpanosta (niin sanottu *Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement* - eli *AECE-sääntely*). Ehdotetun AECE-sääntelyn soveltamisalan piiriin kuuluvat sellaiset velkojan ja liiketoimintaa harjoittavan velallisen välilliset lainasopimukset, joiden vakuutena on velallisen omistamaa kiinteää tai irtainta omaisuutta. AECE-mekanismiin liittäminen osaksi laina- ja vakuusjärjestelyä tarkoittaisi, että velkoja voisi ehdotuksessa mainittujen ehtojen täytyessä aloittaa vakuuden täytäntöönpanon suoraan osapuolten välisen sopimuksen nojalla ilman tuomioistuimen ratkaisua.

Toimenpidepakettiin sisältyvien toimenpiteiden oli tarkoitus tukea toisiaan. Säättämällä lakisäänteistä vakavaraisuutta turvaavasta varautumisjärjestelystä pyrittiin tulevien järjestämättömistä vastuista aiheutuvien luottotappioiden riittävään kattamiseen. Samalla kannustetaan tällaisten lainojen selvitystä tai myyntiä. Direktiiviehdotuksen tarkoituksena oli edistää järjestämättömien vastuiden jälkimarkkinoita. Toimivat jälkimarkkinat lisäävät järjestämättömien vastuiden kysyntää ja siten nostavat näiden markkina-arvoa. AECE-täytäntöönpanolla pyrittiin puolestaan vähentämään järjestämättömien vastuiden selvittämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Seurantaraportti saatiin eduskunnan tietoon E-jatkokirjeellä 19.4.2018 (EJ 11/2018 vp). Valtioneuvoston kirjelmä direktiivi- ja asetusehdotuksiin sisältyvistä lainsäädäntötoimenpiteistä annettiin eduskunnalle 24.11.2018 (U 27/2018 vp). Suuri valiokunta hyväksyi 26.6.2018 eduskunnan kannan direktiiviehdotuksesta (SuVEK 78/2018 vp).

Euroopan unionin neuvosto saavutti neuvottelumandaatin järjestämättömien luottojen jälkimarkkinoihin liittyvästä asiakokonaisuudesta maaliskuussa 2019. Neuvottelumandaattiin sisältyvät säännökset koskivat asetusperusteisia järjestämättömien luottojen vakavaraisuusvaatimuksia sekä direktiiviperusteista lainsäädännöllistä viitekehystä luottolaitosten järjestämättömien luottojen hallinnoinnista ja ostamisesta. Samassa yhteydessä vakuuksien realisointitoimenpiteisiin liittyvä direktiiviehdotus erotettiin omaksi kokonaisuudekseen (ks. valtioneuvoston jatkokirjelmä UJ 10/2019 vp). Vastaava linjaus tehtiin Euroopan parlamentissa lokakuussa 2019.

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 17.4.2019 asetuksen (EU) 2019/630 asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksista. Asetus tuli voimaan 26.4.2019. Luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevien ehdotusten pohjalta annettiin NPL-direktiivi. Vakuuksien realisointitoimenpiteisiin liittyvän direktiiviehdotuksen käsittely EU-lainsäädäntötoimielimissä on edelleen kesken.

Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön sekä oikeusministeriön kanssa. Esitysluonnos oli lausuntokierroksella [*täydennetään*]. Lausuntopalautteesta ja sen huomioon ottamisesta hallituksen esityksessä kerrotaan jaksossa 6.

Hallituksen esitystä ei ole valmisteltu edellä mainitussa direktiivin voimaantulon yhteydessä säädetyssä määräajassa. Direktiivin kansallisen täytäntöönpanon viivästymiseen ovat vaikuttaneet tulkinnanvaraisuus pääasiallisesta vastuuministeriöstä ja ministeriöiden lainvalmistelun rajalliset henkilöstövoimavarat.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat saatavilla julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM119:00/2024.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

NPL-direktiivin I osasto sisältää direktiivin kohteen, soveltamisalan ja määritelmät. Direktiiviä sovelletaan 2 artiklan mukaan luotonostajiin, jotka ostavat luottolaitoksen tekemän järjestämättömän luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse järjestämättömän luottosopimuksen, sekä luotonhallinnoijiin, jotka hallinnoivat tällaisia luottoja luotonostajan puolesta. Järjestämättömällä luottosopimuksella tarkoitetaan direktiivin 3 artiklan 13 kohdan mukaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetus*) 47 a artiklan mukaisesti järjestämättömäksi vastuuksi luokiteltua luottosopimusta.

Lisäksi direktiivin 2 artiklassa säädetään eräistä soveltamisalan rajauksista. Direktiiviä ei sovelleta luottolaitoksen toimiessa luoton ostajana tai hallinnoijana, eikä luotonhallinnointiin, jota suorittaa muu luotonantaja kuin luottolaitos, jota jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen valvoo kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (jäljempänä *kulutusluottodirektiivi*) 20 artiklan tai kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU (jäljempänä *asuntoluottodirektiivi*) 35 artiklan nojalla. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa direktiivin soveltamisesta luotonhallinnonin, jota hoitavat julkiset notaarit ja haastemiehet tai asianajajat, silloin kun he suorittavat luotonhallinnointitoimintoja osana ammattiaan.

NPL-direktiivi ei vaikuta kansallisen lainsäädännön mukaisiin sopimus- tai yksityisoikeudellisiin periaatteisiin, jotka koskevat luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtämistä, eikä kuluttajansuojaan ja luotonottajien oikeuksiin.

Luotonhallinnointi

NPL-direktiivin II osastossa säädetään luotonhallinnoijia koskevista vaatimuksista. Luotonhallinnointitoiminnan harjoittamisen edellytyksenä on kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä toimilupa, joka myönnetään direktiivin 5 artiklassa säädetyin edellytyksin. Näi-

hin edellytyksiin kuuluu muun muassa hakijan johto- tai hallintoelimen jäsenten riittävä hyvämaineisuus, riittävä tietämys ja kokemus toiminnan harjoittamisesta sekä toimivat hallinto- ja ohjausjärjestelmät ja riittävät sisäiset valvontamenetelmät. Direktiivin 6 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on määritettävä, saavatko niiden alueella luotonhallintitoimintoja suorittavat luotonhallinnoijat vastaanottaa ja pitää hallussaan luotonottajien varoja kyseisten varojen siirtämiseksi luotonostajille. Luotonottajien varoja on säilytettävä erillisellä tilillä ja luotonhallinnoijalle suoritettu maksu katsotaan maksetuksi luotonostajalle.

NPL-direktiivin 7 ja 8 artiklassa säädetään toimiluvan myöntämismenettelystä ja toimiluvan peruuttamisesta. Toimilupahakemus on käsiteltävä 90 päivän kuluessa täydellisen hakemuksen vastaanottamisesta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisella viranomaisella on valtuudet peruuttaa luotonhallinnoijan toimilupa muun muassa silloin, jos luotonhallinnoija ei enää täytä toimiluvan myöntämiseksi säädettyjä edellytyksiä tai rikkoo toimintaan sovellettavia sääntöjä vakavalla tavalla. Direktiivin 9 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset perustavat luettelon tai rekisterin luotonhallinnoijista, joilla on toimilupa tarjota palveluja niiden alueella. Direktiivin 10 artiklassa säädetään suhteissa luotonottajiin noudatettavista yleisistä periaatteista sekä velvollisuudesta ilmoittaa järjestämättömän luoton siirtämisestä luotonottajille ja tällaiseen ilmoitukseen liitettävistä tiedoista.

NPL-direktiivin 11 artiklan mukaan luotonhallinnoijan on tehtävä luotonostajan kanssa palvelujen tarjoamista koskeva luotonhallintolisäehtosopimus. Artikla sisältää vaatimukset sopimukseen sisällytettävistä seikoista sekä sopimussuhdetta koskevien tietojen säilyttämisestä ja toimittamisesta toimivaltaiselle viranomaiselle. Luotonhallinnoijan toimintojen ulkoistamisesta ulkopuoliselle luotonhallintopalvelujen tarjoajalle säädetään direktiivin 12 artiklassa. Ulkoistaminen on toteutettava kirjallisella sopimuksella. Kaikkien luotonhallintotoimintojen samanaikainen ulkoistaminen luotonhallintopalvelujen tarjoajalle on kielletty eikä ulkoistamista saa toteuttaa niin, että se heikentää luotonhallinnoijan sisäisen valvonnan laatua tai sen luotonhallintotoimintojen vakautta tai jatkuvuutta.

NPL-direktiivi sisältää lisäksi erilliset säännökset vapaudesta tarjota rajat ylittäviä luotonhallintotoimintoja. Jäsenvaltioiden on direktiivin 13 artiklan mukaan varmistettava, että kotijäsenvaltiossa toimiluvan saaneella luotonhallinnoijalla on oikeus tarjota kyseisen toimiluvan piiriin kuuluvia palveluja kaikkialla unionissa. Artiklassa säädetään toimivaltaiselle viranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta ja viranomaisten noudattamasta menettelystä silloin, kun luotonhallinnoija aikoo tarjota palveluja toisessa jäsenvaltiossa. Direktiivin 14 artiklassa säädetään rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallinnoijien valvonnasta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kotijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset seuraavat ja arvioivat, noudattaako vastaanottavassa jäsenvaltiossa luotonhallintotoimintoja suorittava luotonhallinnoija direktiivin vaatimuksia. Toimivaltaisten viranomaisten on toimittava yhteistyössä ja pyydyttävä tarvittaessa toisiltaan apua tehtäviensä suorittamisessa, erityisesti suorittaessaan paikan päällä tehtäviä tarkastuksia. Lisäksi säädetään menettelystä tilanteissa, joissa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on todisteita siitä, että sen alueella rajat ylittäviä luotonhallintopalveluja tarjoava luotonhallinnoija rikkoo toimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä.

Luotonostajat

NPL-direktiivin III osasto sisältää luotonostajia koskevat säännökset. Direktiivin 15 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että luottolaitos antaa mahdolliselle luotonostajalle järjestämättömän luottosopimuksen mukaisista luotonantajan oikeuksista tai itse järjestämättömästä luottosopimuksesta ja tapauksen mukaan vakuudesta tarvittavat tiedot, joiden avulla mahdollinen luotonostaja voi tehdä niiden arvosta ja arvон takaisinperinnän todennäköisyydestä

oman arvionsa ennen luottojen ostamista. Luottolaitosten on säännöllisesti ilmoitettava järjestämättömien luottojen siirtämisestä toimivaltaisille viranomaisille. Euroopan pankkiviranomainen (jäljempänä *EPV*) laatii 16 artiklan mukaisesti luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa määritetään mallit ja lomakkeet, joita luottolaitosten on käytettävä edellä mainittujen tietojen antamisessa. Komissio hyväksyy tekniset täytäntöönpanostandardit.

NPL-direktiivin 17 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että luotonostaja nimeää luotonhallinnoijan suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja kuluttajan kanssa tehdyn järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse järjestämättömän luottosopimuksen osalta. Jos luotonostajan kotipaikka ei ole EU:ssa, luotonhallinnoija on nimettävä suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse järjestämättömän luottosopimuksen osalta, kun luottosopimus on tehty luonnollisen henkilön, mikroyrityksen taikka pienen tai keskisuuren yrityksen kanssa. Vastaanottavat jäsenvaltiot voivat laajentaa mainitut vaatimukset koskemaan muita luottosopimuksia. Jäsenvaltiot voivat sallia sen, että luotonostajat antavat hankkimiensa luottosopimusten hallinnoinnin luonnollisten henkilöiden tehtäväksi. Näiden luonnollisten henkilöiden on oltava kansallisen sääntely- ja valvontajärjestelmän alaisia, eikä heillä ole tässä säädettyä vapautta suorittaa luotonhallinnointitoimintoja toisessa jäsenvaltiossa. Luotonhallinnoijan nimeämisestä on direktiivin 18 artiklan mukaan ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle.

NPL-direktiivin 19 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että luotonostaja, jolla ei ole kotipaikkaa EU:ssa, nimeää kirjallisesti edustajan, jolla on kotipaikka EU:ssa. Kyseinen edustaja on kaikilta osin vastuussa luotonostajalle asetettujen velvoitteiden noudattamisesta. Direktiivin 20 artiklassa säädetään luotonostajan velvollisuudesta toimivaltaiselle viranomaiselle ostamansa järjestämättömän luoton siirtämisestä edelleen sekä ilmoitukseen liitettävistä tiedoista.

Valvonta

NPL-direktiivin IV osasto sisältää valvontaa koskevat säännökset. Direktiivin 21 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, joiden vastuulla on direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetuissa kansallisissa säännöksissä vahvistettujen tehtävien ja velvollisuuksien hoitaminen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on mahdollisuus saada tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot. Direktiivin 22 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisille viranomaisille annetaan kaikki sellaiset valvonta- ja tutkintavaltuudet sekä valtuudet määrätä seuraamuksia, joita ne tarvitsevat direktiivissä säädettyjen tehtäviensä ja velvollisuuksiensa hoitamiseen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kotijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia, että sellainen luotonhallinnoija, luotonhallinnointipalvelujen tarjoaja, luotonostaja tai sen 19 artiklan mukaisesti nimetty edustaja, joka ei täytä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten vaatimuksia, toteuttaa varhaisessa vaiheessa kaikki tarvittavat toimet tai toimenpiteet kyseisten säännösten noudattamiseksi. Lisäksi direktiivin 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asianmukaisista hallinnollisista seuraamuksista ja korjaavista toimenpiteistä tilanteissa, joissa direktiivin vaatimuksia ei noudateta. Hallinnollisten seuraamusten ja korjaavien toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja niihin on sisällyttävä ainakin luotonhallinnoijana toimimiseen myönnetyn toimiluvan peruuttaminen; määräys, jossa luotonhallinnoijaa tai luotonostajaa tai tapauksen mukaan sen 19 artiklan mukaisesti nimettyä edustajaa vaaditaan korjaamaan rikkominen, lopettamaan rikkominen ja olemaan toistamatta sitä sekä hallinnolliset taloudelliset seuraamukset.

Muut säännökset

NPL-direktiivin V osastossa säädetään luotonottajien valitusten käsittelyä koskevista vaatimuksesta, henkilötietojen suojasta sekä toimivaltaisten viranomaisten yhteistyöstä.

NPL-direktiivin VI osastossa säädetään kulutusluottodirektiivin ja asuntoluottodirektiivin muuttamisesta. Direktiivin 27 artiklan 1 alakohdalla kulutusluottodirektiiviin lisätään säännökset luottosopimuksen ehtojen muuttamista koskevista tiedoista. Direktiivin 27 artiklan 2 alakohdalla kulutusluottodirektiiviin lisätään säännökset maksamattomista lainoista ja täytäntöönpanosta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luotonantajilla on käytössä asianmukaiset käytännöt ja menettelyt, joilla ne voivat tarvittaessa noudattaa kohtuullista pidättyvyyttä ennen täytäntöönpanomenettelyjen käynnistämistä. Jäsenvaltiot voivat lisäksi vaatia, että jos luotonantajan sallitaan määrittellä kuluttajalle tämän maksulaininlyönnistä aiheutuvat maksut ja veloittaa ne, kyseiset maksut eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen luotonantajalle maksulaininlyönnistä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi. Jäsenvaltiot voivat myös sallia luotonantajien määrätä lisämaksuja kuluttajalle siinä tapauksessa, että tämä laininlyö maksunsa. Tässä tapauksessa jäsenvaltioiden on asetettava kyseisille maksuille yläraja. Asuntoluottodirektiiviin lisätään direktiivin 28 artiklan 1 alakohdalla säännökset luottosopimuksen ehtojen muuttamista koskevista tiedoista, artiklan 2 alakohdalla säännökset käytänteistä ja menettelyistä kohtuullisen pidättyvyyden noudattamiseksi tarvittaessa ennen täytäntöönpanomenettelyjen käynnistämistä sekä artiklan 3 alakohdalla säännökset luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtämisestä.

NPL-direktiivin VII osastossa säädetään komission toteuttamasta arvioinnista ja uudelleentarkastelusta, direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä sen voimaantulosta.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskeva sääntely

NPL-direktiivissä säädetään vaatimuksista luotonostajille, jotka ostavat luottolaitoksen tekemän järjestämättömän luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse järjestämättömän luottosopimuksen, sekä luotonhallinnoijille, jotka hallinnoivat tällaisia luottoja luotonostajan puolesta. Kyse on uuden tyyppisestä sääntelystä, eikä Suomessa ole voimassa näihin toimijoihin sovellettavaa erillistä lainsäädäntöä. NPL-direktiivin soveltamisala on rajattu luottolaitosten tekemien järjestämättömien luottojen ostamiseen ja hallintointiin, eikä sääntelyä ole tarkoitus kansallisesti laajentaa direktiivin soveltamisalaan kuulumattomiin luottosopimuksiin tai toimijoihin. Direktiivin voimaan saattamiseksi olisi tämän vuoksi säädettävä uusi erillinen laki. Laissa olisi otettava käyttöön direktiivin tarkoittama luotonhallinnoijien toimilupajärjestelmä. Toimilupaan liittyisi oikeus tarjota luotonhallintopalveluja muissa Euroopan talousalueen valtioissa.

3.2 Perintätoiminnan sääntely

3.2.1 Laki saatavien perinnästä

NPL-direktiivissä tarkoitettuihin luotonhallintotoimintoihin lukeutuu luottosopimuksen mukaisiin luotonantajan oikeuksiin tai itse luottosopimukseen liittyvien maksettavien suoritus-ten kerääminen tai periminen luotonottajalta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Saatavien perinnästä säädetään saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999, jäljempänä *perintälaki*). Perintälaisa säädetään eräänntyneen saatavan perinnästä sekä perintään liittyvistä, velkasuhteen osapuolten asemaan vaikuttavista muista seikoista. Perinnällä tarkoitetaan laissa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada velallinen vapaaehtoisesti suorittamaan eräänntynyt

velkojan saatava. Erääntymättömään saatavaan liittyvien suoritusten kerääminen ei kuulu lain soveltamisalaan. Perintälaki koskee sekä velkojan itsensä suorittamaa perintää, että velkojan asiamiehelle antamaan toimeksiantoon perustuvaa perintää. Laki sisältää useita kuluttajasaatavan perintää koskevia erillisiä säännöksiä, esimerkiksi velalliselle toimitettavasta maksuvaatimuksesta, kuluttajalta vaadittavien perintäkulujen enimmäismääristä ja perintätoimien aikarajoista.

Perintälain 4 §:n mukaan perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä on suhtauduttava vastuullisesti maksujärjestelyihin. Kuluttajan kannalta sopimattomasta tai hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa ja luotonantajan velvollisuuksista kuluttajaa kohtaan maksuviivästystilanteissa kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:ssä.

Velallisella on perintälain 4 a §:n mukaan oikeus saada pyynnöstä velkojalta maksutta ajantasaainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Lain 4 b §:n mukaan perintää ei saa jatkaa, jos velallinen kiistää maksuvelvollisuutensa. Perintää saa kiistämisestä huolimatta jatkaa, jos velallinen ei esitä kiistämiselle perustetta tai vetoaa ainoastaan sellaiseen perusteeseen, jolla selvästi ei ole vaikutusta velallisen maksuvelvollisuuteen.

Velallisen maksusuoja koskevan perintälain 8 §:n mukaan, jos velkoja on antanut perinnän jonkun muun tehtäväksi (*toimeksisaaja*), velallisen toimeksisaajalle suorittama maksu on pätevä velkojaa kohtaan. Velallisen ja toimeksisaajan välinen sopimus maksuajasta, maksutavasta tai muusta maksamiseen liittyvästä järjestelystä sitoo myös velkojaa.

Perintälain 11 §:n mukaan varat, jotka toimeksisaaja on perinyt velkojan lukuun, on pidettävä erillään toimeksisaajan omista varoista ja talletettava pankkitilille tai säilytettävä muulla luotettavalla tavalla. Lain 11 a §:ssä säädetään suoritusten kohdentamisesta saatavan eri osille. Perinnässä kertyneet varat saa kohdentaa ensin korolle ja vasta sen jälkeen pääomalle. Kuluttajasaatavaa perittäessä kertyneitä varoja saa kohdentaa perintäkuluille ja niiden korolle vasta saatavan ja sen koron tultua suoritetuiksi.

Perintälain säännösten noudattamista valvoo kuluttaja-asiamies silloin, kun perintä koskee kuluttajasaatavaa. Kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) 15 §:n 3 kohdan nojalla voidaan määrätä seuraamusmaksu elinkeinonharjoittajalle, joka kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo kohdassa mainittuja perintälain säännöksiä.

Perintälain 17 §:n mukaan perintärikkomuksesta tuomitaan sakkoon se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista tai muista velallisen kannalta merkityksellisistä seikoista. Sakkorangaistus on seuraamuksena myös perintälain 11 §:n rikkomisesta.

3.2.2 Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) 3 §:n mukaan perintätoimintaa saa harjoittaa vain sellainen yksityinen elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka on lain mukaisesti rekisteröity perintätoiminnan harjoittajaksi. Perintätoiminnalla tarkoitetaan lain 1 §:n mukaan saatavien perintää toisen lukuun sekä omien saatavien perintää tapauksissa, joissa on ilmeistä, että saatavat on otettu vastaan yksinomaan perintätarkoituksessa. Säännöksen perusteluissa (ks. HE 206/2017 vp., s. 19) on todettu, että yksinomaan perintätarkoituksessa

vastaanotetuista saatavista on yleensä kysymys silloin, kun saatavat on siirretty niiden erääntymisen jälkeen. Uudelle velkojalle siirretyn erääntymättömän saatavan osalta ratkaisevaa on se, onko saatavan siirtämiselle ollut muu perusteltu syy kuin se, että saatavan voi periä uusi velkoja.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 2 §:ssä säädetään lain soveltamisalan rajoituksista. Lakia ei sovelleta muun muassa satunnaiseen perintätoimintaan, jos perintätoimintaa ei markkinoida, asianajajan tai hänen apulaisensa harjoittamaan perintätoimintaan eikä kuolinpesän osakkaan tai pesänselvittäjän tai konkurssipesän pesähoitajan suorittamaan pesän saatavien perintään, paitsi jos on ilmeistä, että saatava on siirretty kuolinpesälle tai konkurssipesälle yksinomaan perintätarkoituksessa.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan lakia ei sovelleta Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitetun valvottavan harjoittamaan perintätoimintaan. Tämä soveltamisalan rajaamista koskeva säännös johtaa siihen, että Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole toimivaltaa valvoa näiden toimijoiden harjoittamaa perintätoimintaa.

Soveltamisalan rajausta koskeva säännös on tunnistettu ongelmalliseksi sellaisten maksulaitosten osalta, jotka voivat myös harjoittaa perintätoimintaa. Niin sanottu laskutuspalvelu voidaan lähtökohtaisesti katsoa lupaa edellyttäväksi maksupalveluksi maksulaitoslain (297/2010) 1 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdan nojalla, jos toiminta sisältää toisille kuuluvien varojen vastaanottamista niiden eteenpäin välittämiseksi. Myös perintätoimistojen ennen erääntyneen saatavan perintää tarjoamaa laskutuspalvelua voidaan pitää maksulaitoksen toimiluvan- tai maksupalvelun tarjoamista koskevan rekisteröinnin varaisena maksupalveluna, jos toimija ottaa väliaikaisesti haltuunsa toiselle kuuluvia varoja välittääkseen ne eteenpäin. Sääntely johtaa siihen, että esimerkiksi sellaisten perintätoimistojen, joiden toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärä on arviota edeltäneiden 12 kuukauden aikana ollut yli maksulaitoslain 7 §:n 2 momentin mukaisen keskimääräisen kolmen miljoonan euron kuukausittaisen rajan, on haettava Finanssivalvonnalta maksulaitoksen toimilupaa. Edelleen pienempien toimijoiden tulee tehdä Finanssivalvonnalle ilmoitus maksupalvelun tarjoamisesta ilman toimilupaa (ns. rekisteröinti-ilmoitus). Jos laskutuspalvelua harjoittava perintätoiminnan harjoittaja merkitään maksulaitosrekisteriin maksulaitoksena, perintätoiminnan rekisteröinnistä annetun lain soveltamisalan rajausta koskeva säännös johtaa siihen, ettei toiminta kuuluisi enää Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvontaan.

Vastaavalla tavalla perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain soveltamisalan rajaus Finanssivalvonnassa valvottavien toimijoiden harjoittamasta perintätoiminnasta muodostuu ongelmalliseksi myös luotonhallinnointia suorittavien yritysten harjoittaman perintätoiminnan valvonnan osalta.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 4 §:n mukaan perintätoiminnan harjoittajalla on oltava palveluksessaan perintätoiminnasta vastaava henkilö, jonka on oltava täysi-ikäinen ja luotettava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jolle ei ole määrätty edunvalvojaa. Vastaavalla henkilöllä on oltava soveltuvalla tutkinolla osoitettu perintätoiminnan harjoittamisen kannalta tarpeellisen lainsäädännön tuntemus. Jos perintätoiminnan harjoittaja on luonnollinen henkilö, hän voi itse toimia perintätoiminnasta vastaavana henkilönä. Vastaava henkilö on velvollinen huolehtimaan siitä, että perintätoiminnassa noudatetaan hyvää perintätapaa ja että toimintaa muutoinkin harjoitetaan lainmukaisesti. Vastaavan henkilön on lisäksi huolehdittava siitä, että perintätoimintaan osallistuvilla henkilöillä on tehtävän edellyttämä riittävä ammattitaito.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain noudattamista ja pitää rekisteriä perintätoiminnan harjoittajista. Virasto voi lain 16 §:ssä

säädetyin perustein kehottaa perintätoiminnan harjoittajaa täyttämään velvollisuutensa määräajassa, antaa perintätoiminnan harjoittajalle varoituksen ja kieltää osaksi tai kokonaan perintätoiminnan harjoittajan toiminnan enintään kuudeksi kuukaudeksi. Virasto voi asettaa kehotuksen tai kiellon tehosteeksi uhkasakon.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 8 §:n mukaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä perintätoiminnan harjoittajaksi, jos:

- 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa ja, jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen ja hänen toimintakelpoisuuttaan ei ole rajoitettu eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa;
- 3) ilmoituksen tekijä on luotettava;
- 4) ilmoituksen tekijä on vakavarainen;
- 5) ilmoituksen tekijä on ilmoittanut perintätoiminnasta vastaavan henkilön, joka täyttää lain 4 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset;
- 6) ilmoituksen tekijä kykenee huolehtimaan asiakasvaroista;
- 7) ilmoituksen tekijä kykenee huolehtimaan toimeksiantajaa ja velallista koskevien tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Lain 8 ja 9 §:ssä säädetään tarkemmin luotettavuuden ja vakavaraisuuden arvioinnista.

3.3 Toimivaltainen viranomainen ja valvontavaltuudet

3.3.1 Toimivaltainen viranomainen

NPL-direktiivin 21 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, joiden vastuulla on direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetuissa kansallisissa säännöksissä vahvistettujen tehtävien ja velvollisuuksien hoitaminen. Direktiivin 22 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että 21 artiklan 3 kohdan nojalla nimetyille kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille annetaan kaikki sellaiset valvonta- ja tutkintavaltuudet sekä valtuudet määrätä seuraamuksia, joita ne tarvitsevat direktiivissä säädettyjen tehtäviensä ja velvollisuuksiensa hoitamiseen.

NPL-direktiivin tarkoituksena on edistää järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittämistä EU:ssa poistamalla esteitä, jotka haittaavat järjestämättömien lainojen siirtämistä luottolaitoksilta luotonostajille, ja asettamalla tällaista siirtämistä koskevia suojakeinoja ja turvaamalla samalla luotonottajien oikeudet. Kyse on siis finanssimarkkinoiden toimintaan liittyvästä sääntelystä. Suomessa tarkoituksenmukaisin NPL-direktiivin tarkoittama toimivaltainen viranomainen olisi sääntelyn luonne ja direktiivin edellyttämät viranomaisen toimivaltuudet huomioiden ottaen Finanssivalvonta. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonta edistää lisäksi hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Pykälän 2 ja 3 momentissa säädetään Finanssivalvonnan erityisistä tehtäväalueista. Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluu muun muassa pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan valvoa, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä.

3.3.2 Finanssivalvonnan valvontavaltuudet

Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa. Lain 18–20, 20 a, 20 b, 21–25, 25 a ja 25 b §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja

tarkastusvaltuuksista. Lain 18 §:n mukaan valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan on salassapitosäännösten estämättä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi. Vastaava velvollisuus on sillä, jolla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa tai joka on valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa. Vastaava koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä. Tiedonsaantioikeus ulottuu lain 19 §:n nojalla myös Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi tarpeellisten tietojen saamiseen valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan tilintarkastajalta sekä yksilöityä valvontatointia varten valvonnan kannalta välttämättömiin tietoihin muulta, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa.

Lain 20 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

Lain 22 §:n mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi lain 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka mainituissa pykälissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään asian suullisesta käsittelystä. Kutsun noudattamatta jättämisen perusteella ei voida asettaa lain 33 a §:ssä tarkoitettua uhkasakkoa eikä määrätä lain 4 luvussa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta.

Lain 24 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa tämän toimintaa ja hallintoa koskevat asiakirjat, tallenteet puhelinkeskusteluista ja sähköisestä viestinnästä, muut tietoliikennetiedot sekä tietojärjestelmät siinä laajuudessa kuin se on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta maksutta tarpeelliset jäljennökset tässä pykälässä tarkoitetuista asiakirjoista ja muista tallenteista ja tietoliikennetiedoista. Pykälän 2 momentin mukaan, mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada lain 19, 21 ja 23 §:ssä tarkoituilta henkilöiltä ja yrityksiltä tarkastettavakseen asiakirjat ja tallenteet, jotka sisältävät mainituissa pykälissä tarkoitettuja tietoja.

Finanssivalvonnalla on lain 25 b §:n nojalla oikeus tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua.

Finanssivalvonnasta annetun lain 26–28, 28 a, 28 b ja 29–32 §:ssä säädetään toimilupavalvottavaa koskevista toimivaltuuksista. Lisäksi lain 32 a–32 c §:ssä säädetään eräistä toimilupavalvottavaa koskevista valvontavaltuuksista, jotka koskevat mainituissa pykälissä nimenomaisesti mainittuja valvottavia.

Lain 26 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi

turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa lain 27 §:n mukaisesti tai muilla lain mukaisilla toimenpiteillä tai muualla laissa säädettyillä toimenpiteillä ja toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole tai valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa lain 33 §:ssä säädettyä tai Finanssivalvonnan muun lain nojalla määräämää kieltoa tai oikaisupäätöstä.

Finanssivalvonta voi pykälän 2 momentin mukaan perua valvottavan toimiluvan tai esittää toimiluvan perumista myös, jos:

- 1) valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä;
- 2) valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;
- 3) valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä; tai
- 4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi. Pykälän 5 momentin mukaan Finanssivalvonnan on peruttava valvottavalle myöntämänsä toimilupa tai esitettävä toimiluvan perumista, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaan koskevan lopputilityksen.

Lain 27 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi rajoittaa määräajaksi valvottavan toimiluvan mukaista toimintaa, jos lain 26 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädettyt toimiluvan peruuttamisedellytykset täyttyvät tai valvottavan hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi määräajan päättymisen jälkeen muuttaa tai esittää muutettavaksi toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Lain 28 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä ja varajäsenenä, hallintoneuvoston jäsenenä ja varajäsenenä, toimitusjohtajana ja toimitusjohtajan sijaisena sekä toimitusjohtajan välittömään alaisuuteen kuuluvissa tehtävissä, jotka ovat toimilupavalvottavan ylimpiä johtotehtäviä tai joissa tosiasiallisesti johdetaan sen toimintaa, jos tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen tai hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuusvaatimuksia, jotka laissa erikseen säädetään.

Lain 29 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen valvomaan toimilupavalvottavan toimintaa, jos toimilupavalvottavan asiain hoidossa on esiintynyt taitamattomuutta, varomattomuutta tai väärinkäytöksiä taikka muu erityinen syy sitä edellyttää. Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen myös valvomaan toimilupavalvottavan omaisuuden rahaksi muuttoa, jos valvottava on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin.

Lain 32 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan edustajalla on oikeus olla läsnä toimilupavalvottavan päätös- ja hallintovaltaa käyttävien elinten kokouksissa sekä oikeus kutsua ne

koolle tarvittaessa. Finanssivalvonnan edustajalla on oikeus käyttää kokouksissa puhevaltaa ja saada pöytäkirjaan merkityksi ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aihetta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 33, 33 a, 34, 35 ja 35 a §:ssä säädetään eräistä yleisistä toimivaltuuksista. Lain 33 §:ssä säädetään toimeenpanokiellosta ja oikaisukehotuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen täytäntöönpanon tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen, jos päätös tai toimenpide on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa. Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitettua päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitettua muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi pykälän 2 momentin mukaan velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn ja kieltää menettelyn uudistamisen, jos menettely on ristiriidassa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, toimiluvan ehtojen taikka sääntöjen kanssa. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista. Pykälän 5 momentin mukaisesti pykälässä tarkoitettu kieltäminen tai oikaisukehotus voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Lain 33 a §:ssä säädetään uhkasakosta. Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan lain 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltä tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltä, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa. Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa lain 18, 19, 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitettua täyttämään mainituissa pykälissä säädetyn velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen.

Lain 34 §:n mukaan Finanssivalvonta voi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnan kannalta tarpeellisen, erityistä asiantuntemusta vaativan asian selvittämiseksi käyttää tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista asiantuntijaa. Tällä on tehtävässään lain 18, 19, 23 ja 24 §:n mukaiset oikeudet ja hän toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla hoitaessaan lain mukaisesti annettuja julkisoikeudellisia hallintotehtäviä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa säädetään hallinnollisista seuraamuksista, joita ovat lain 38 §:n mukainen rikemaksu, 39 §:n mukainen julkinen varoitus ja 40 §:n mukainen seuraamusmaksu. Rikemaksua ja seuraamusmaksua koskevissa pykälissä luetellaan ne lainkohdat, joiden laiminlyönnin tai rikkomisen seurauksena kyseinen seuraamus voidaan määrätä. Lain 38

§:n 4 momentin mukaan, jos teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, rikemaksun sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Lain 39 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin lain 38 §:n 1 momentissa taikka lain 40 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti ja edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

Lain 40 §:n 3 momentin mukaan seuraamusmaksua ei voida määrätä luonnolliselle henkilölle teosta tai laiminlyönnistä, joka on laissa säädetty rangaistavaksi. Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää asian ilmoittamatta esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen. Pykälän 4 momentin mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun lisäksi tai sen sijasta sellaiselle oikeushenkilön johtoon kuuluvalla henkilölle, jonka velvollisuuksien vastainen edellä tässä pykälässä säädetty teko tai laiminlyönti on. Kyseiselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun edellytyksenä on, että henkilö on merkittävällä tavalla myötävaikuttanut tekoon tai laiminlyöntiin.

Lain 41 §:ssä säädetään tarkemmin seuraamusmaksun määräämisestä. Pykälän 2 momentin mukaan seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin, kuten myös rikemaksun määrääminen lain 38 §:n 2 momentin mukaan. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, muut ja aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

Lain 42 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos 1) lain 38 tai 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva; 2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai 3) rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyillä perusteilla. Pykälän 3 momentin mukaan rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinna, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Lain 43 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan on julkistettava päätös, jossa määrätään rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen, rikkomisen luonne ja tyyppi sekä rikkomisesta vastuussa olevan henkilöllisyys. Seuraamusta koskevat tiedot on pidettävä Finanssivalvonnan internetsivuilla viiden vuoden ajan. Pykälän 2 momentin mukaisin edellytyksin Finanssivalvonta voi lykätä seuraamusta koskevan päätöksen julkistamista, julkistaa seuraamusta koskevan päätöksen ilman seuraamuksen kohteena olevan henkilön nimeä tai jättää seuraamusta koskevan päätöksen julkistamatta, jos seuraamuksen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai

oikeushenkilön nimen julkistaminen olisi kohtuutonta, tai jos seuraamuksen julkistaminen vaarantaisi finanssimarkkinoiden vakauden tai meneillään olevan viranomaistutkinnan. Mitä pykälässä säädetään rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistamisesta, sovelletaan myös muun muassa lain 33 ja 33 a §:ssä tarkoitettujen päätösten julkistamiseen.

3.3.3 NPL-direktiivin edellyttämät muutokset Finanssivalvonnan valvontavaltuuksiin

NPL-direktiivin 21 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten harjoittamasta valvonnasta ja 22 artiklassa säädetään tarkemmin toimivaltaisten viranomaisten valvontatehtävästä ja -valtuuksista. Direktiivin 21 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet, jotta toimivaltaisilla viranomaisilla on mahdollisuus saada luotonostajilta tai niiden 19 artiklan mukaisesti nimetyiltä edustajilta, luotonhallinnoijilta, luotonhallinnointipalvelujen tarjoajilta, joille luotonhallinnoija ulkoistaa luotonhallinnointitoimintoja, luotonottajilta ja kaikilta muilta henkilöiltä tai viranomaisilta tiedot, joita ne tehtäviensä hoitamiseksi tarvitsevat. Direktiivin 22 artiklan 1 kohdan d, f ja j alakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen valtuuksiin olisi lukeuduttava valtuus suorittaa paikan päällä ja muualla tehtäviä tarkastuksia, valtuus seurata ulkoistamissopimuksia, joita luotonhallinnoijat ovat tehneet luotonhallinnointipalvelujen tarjoajien kanssa sekä valtuus vaatia lisätietoja järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse järjestämättömän luottosopimuksen siirrosta. Kyseiset valtuudet sisältyvät Finanssivalvonnasta annetun lain 18, 19, 22 ja 24 §:ään.

NPL-direktiivin 22 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille annetaan kaikki sellaiset valvonta- ja tutkintavaltuudet sekä valtuudet määrätä seuraamuksia, joita ne tarvitsevat direktiivissä säädettyjen tehtäviensä ja velvollisuuksiensa hoitamiseen. Kohdan a alakohdan mukaan näihin valtuuksiin olisi sisällyttävä valtuus myöntää tai evätä luotonhallinnoijan toimilupa direktiivin 5 ja 6 artiklan nojalla. Nämä säännökset sisältyisivät ehdotettavaan luotonhallinnoijia koskevaan sääntelyyn. Artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen valtuuksiin olisi sisällyttävä valtuus peruuttaa toimilupa direktiivin 8 artiklan nojalla. Valvottavan toimiluvan perumisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä. Artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen valtuuksiin olisi sisällyttävä valtuus kieltää mikä tahansa luotonhallinnointitoiminto. Valvottavan toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:ssä. Artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen valtuuksiin olisi sisällyttävä valtuus vaatia luotonhallinnoijia erottamaan johto- tai hallintoelimestään jäsenet, jotka eivät täytä säädettyjä vaatimuksia. Tämä toimivaltuus sisältyy Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ään.

NPL-direktiivin 22 artiklan 1 kohdan h ja i alakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen valtuuksiin olisi sisällyttävä valtuus vaatia luotonhallinnoijia muuttamaan sisäisiä hallinto- ja ohjausjärjestelmiään ja sisäisiä valvontamenetelmiään tai saattamaan ne ajan tasalle, jotta varmistetaan tosiasiallinen luotonottajien oikeuksien kunnioittaminen luottosopimuksia sääntelevän lainsäädännön mukaisesti sekä valtuus vaatia luotonhallinnoijia muuttamaan toimintaperiaatteitaan tai saattamaan ne ajan tasalle, jotta varmistetaan luotonottajien oikeudenmukainen ja huolellinen kohtelu sekä luotonottajien valitusten kirjaaminen ja käsittely. Lisäksi artiklan 7 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kotijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia, että sellainen luotonhallinnoija, luotonhallinnointipalvelujen tarjoaja, luotonostaja tai sen 19 artiklan mukaisesti nimetty edustaja, joka ei täytä tämän direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten vaatimuksia, toteuttaa varhaisessa vaiheessa kaikki tarvittavat toimet tai toimenpiteet kyseisten säännösten noudattamiseksi. Mainitut toimivaltuudet sisältyvät Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ään.

NPL-direktiivin 23 artiklassa säädetään hallinnollisia seuraamuksia ja korjaavia toimenpiteitä koskevista vaatimuksista. Artiklan 1 kohdan mukaan, rajoittamatta jäsenvaltioiden oikeutta säätää rikosoikeudellisista seuraamuksista, jäsenvaltioiden on annettava säännöt, joilla vahvistetaan asianmukaiset hallinnolliset seuraamukset ja korjaavat toimenpiteet, joita sovelletaan kohdassa luetelluissa tilanteissa. Hallinnollisten seuraamusten ja korjaavien toimenpiteiden on artiklan 2 kohdan mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja niihin on sisällyttävä ainakin luotonhallinnoijan toimiluvan peruuttaminen; määräys, jossa luotonhallinnoijaa tai luotonostajaa tai tapauksen mukaan sen 19 artiklan mukaisesti nimettyä edustajaa vaaditaan korjaamaan rikkominen, lopettamaan rikkominen ja olemaan toistamatta sitä; sekä hallinnolliset taloudelliset seuraamukset. Kuhunkin tilanteeseen sovellettavista seuraamuksista tai toimenpiteistä päättäminen on kuitenkin jäsenvaltion harkinnassa.

NPL-direktiivin 23 artiklan 1 kohdan kannalta merkityksellisiä ovat Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n toimiluvan perumista koskevat säännökset, 33 §:n toimeenpanokieltoa ja oikaisuohotusta koskevat säännökset sekä 33 a §:n uhkasakkoa koskevat säännökset. Lisäksi lain 4 luvun hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset ovat tältä osin merkityksellisiä. Lain seuraamusmaksua koskevissa säännöksissä luetellaan ne säännökset, joiden laiminlyönnin tai rikkomisen seurauksena kyseinen seuraamus voidaan määrätä. Näitä säännöksiä olisi täydennettävä siten, että seuraamus voidaan määrätä tiettyjen sellaisten säännösten laiminlyönnin tai rikkomisen johdosta, joilla NPL-direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan. Lain mukaiset hallinnolliset seuraamukset mahdollistavat nopean ja tehokkaan puuttumisen lainsäädännön vastaiseen menettelyyn, mikä tehostaa finanssiryhteyksiin kohdistettavaa valvontaa. Hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset turvaavat lakisäätteisten vaatimusten noudattamista myös niiden yleisen ennalta estävän vaikutuksen kautta.

NPL-direktiivin 23 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset ottavat hallinnollisten seuraamusten tai korjaavien toimenpiteiden lajia sekä hallinnollisten sakkojen tasoa määrittäessään huomioon asiaan vaikuttavat olosuhteet, mukaan lukien kohdassa luetellut seikat. Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:n 2 momentin mukaisesti seuraamusmaksun määrä perustuu aina kokonaisarviointiin.

NPL-direktiivin 23 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa hallinnollisia seuraamuksia ja korjaavia toimenpiteitä johtotai hallintoelimen jäseniin ja muihin henkilöihin, jotka ovat kansallisen lainsäädännön mukaan vastuussa rikkomuksesta. Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:n 4 momentissa säädetään seuraamusmaksun määrittämisestä oikeushenkilön johtoon kuuluvalla henkilöllä.

NPL-direktiivin 23 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset antavat ennen hallinnollisten seuraamusten tai korjaavien toimenpiteiden määrittämistä koskevan päätöksen tekemistä asianosaiselle mahdollisuuden tulla kuulluksi, ja että kaikki päätökset ovat asianmukaisesti perusteltuja ja että niihin voidaan hakea muutosta. Muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Hallintomenettelyä koskevat säännökset sisältyvät hallintolakiin.

Lisäksi NPL-direktiivin 23 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää olla vahvistamatta hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä sellaisten rikkomusten osalta, joihin sovelletaan niiden kansallisen lainsäädännön nojalla rikosoikeudellisia seuraamuksia. Jäsenvaltion harkittavissa siis on, säädetäänkö hallinnollisten seuraamusten osalta joltain osin rikosoikeudellisia rangaistuksia.

NPL-direktiivin 14 artiklassa säädetään rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallintoijien valvonnasta, viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja valvontatoimien yhteensovittamisesta. Lisäksi direktiivin 26 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten yhteistyöstä. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ei sisälly yleisiä Finanssivalvonnan ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen välistä yhteistyötä koskevia säännöksiä. Ulkomaisella valvottavalla tarkoitetaan Finanssivalvonnasta annetussa laissa yritystä, joka vastaa asianomaisissa laeissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä, vaihtoehtorahastojen hoitajaa, vakuutusyhtiötä, maksulaitosta tai keskusvastapuolta, jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta. Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luku sisältää säännökset muun ohella yhteistyöstä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sekä ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden ja muiden ulkomaisten valvottavien valvonnasta ja yhteistyöstä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa. NPL-direktiivissä säädetään erikseen muun muassa paikan päällä suoritettavien tarkastusten toteuttamisesta rajat ylittävissä tilanteissa ja menettelystä tilanteissa, joissa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on todisteita siitä, että sen alueella rajat ylittäviä luotonhallintotoimintoja suorittava luotonhallinnoija rikkoo toimintaan sovellettavia sääntöjä. NPL-direktiivin voimaan saattamiseksi ehdotettavaan lakiin olisi tämän vuoksi perusteltua ottaa tarpeelliset erilliset säännökset direktiivin 14 ja 26 artiklan edellyttämistä rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallintoijien valvonnasta ja yhteistyöstä toisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Edellä sanotun perusteella voidaan todeta, että Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun mukaiset Finanssivalvonnan valvontavaltuudet antavat pääosin Finanssivalvonnalle NPL-direktiivin edellyttämät valvonta- ja tutkintavaltuudet, eikä näitä säännöksiä ole tarpeen muuttaa asetuksen johdosta. Sen sijaan lain 4 luvun mukaisten hallinnollisten seuraamusten osalta on edellä todettu tarve kansalliselle sääntelylle, jotta voidaan varmistaa tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat hallinnolliset seuraamukset NPL-direktiivin edellyttämällä tavalla. Lisäksi rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallintoijien valvonnan ja viranomaisten toiminnan yhteensovittamisen osalta NPL-direktiivin voimaan saattaminen edellyttää erillistä sääntelyä.

3.3.4 Finanssivalvonnan valvontamaksut

Finanssivalvonnasta annetun lain 68 §:n mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan perimällä toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Toimenpidemaksuja peritään esimerkiksi annetuista toimiluvista sekä muista suoritteista. Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetussa laissa (1209/2023) säädetään Finanssivalvonnan valvottavien velvollisuudesta suorittaa Finanssivalvonnan valvontamaksu ja maksun määräytymisestä. Lain 3 §:n mukaan valvontamaksu määrätään kalenterivuositain perusmaksuna, suhteellisena maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna. Perusmaksu on euromääräinen kiinteä maksu. Finanssivalvonta vastaa lain 12 §:n mukaisesti valvontamaksun määrittämisestä ja maksuunpanosta. Finanssivalvonnan rahoitusta ja valvontamaksujärjestelmää on kuvattu tarkemmin hallituksen esityksessä 65/2023 vp.

Jos Finanssivalvonta nimetään NPL-direktiivissä tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, luotonhallintoijien tulisi toimilupavalvottavina olla velvoitettuja suorittamaan Finanssivalvonnan valvontamaksu. Tämä edellyttäisi Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain muuttamista, sillä valvontamaksujen suuruudesta säädetään laissa.

3.4 Luottolaitostoiminta

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) säädetään oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa sekä tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen val-

vonnasta. Laki sisältää säännöksiä oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja muuta varainhankintaa yleisöltä, toimiluvan hakemisesta, luottolaitoksen liiketoimintaa koskevista yleisistä edellytyksistä, luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmistä, riskienhallinnasta ja taloudellisesta asemasta, valvonnasta, asiakasliiketoiminnassa noudatettavasta menettelystä sekä ulkomaisen luottolaitoksen oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa. Luottolaitoksen taloudelliselle asemalle asetettavista vaatimuksista säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksessa.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 5 §:n mukaan luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja sekä tarjotaan omaan lukuun luottoja tai muuta rahoitusta. Lain 2 luvun 1 §:n mukaan luottolaitostoimintaa ei saa harjoittaa ilman laissa tarkoitettua toimilupaa. Luottolaitoksen toimiluvan myöntää lain 4 luvun 1 §:n mukaan Finanssivalvonnalle tehtävästä hakemuksesta Euroopan keskuspankki (jäljempänä EKP). Luottolaitosten valvontaa koskevat tehtävät jakautuvat EKP:lle ja Finanssivalvonnalle sen mukaan, kuin luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1024/2013 säädetään. Asetuksella on perustettu niin sanottu yhteinen valvontamekanismi (*Single Supervisory Mechanism*), joka muodostuu EKP:stä ja kansallisista toimivaltaisista viranomaisista.

Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ei sisälly erityisiä säännöksiä edellytyksistä, joiden mukaisesti luottolaitos voi siirtää luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse luottosopimuksen kolmannelle. Kuluttajaluotoista säädetään erikseen kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvussa. Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin on tarpeen lisätä NPL-direktiivin 15 artiklan edellyttämät säännökset järjestämättömän luoton siirtämisestä koskevista velvoitteista luottolaitoksille.

3.5 Kuluttajansuojalain muutokset

Kuluttajansuojalain 7 luvussa säädetään kuluttajaluotoista ja lain 7 a luvussa asunto-omaisuuteen liittyvistä kuluttajaluotoista. NPL-direktiivin 27 artiklan 1 alakohdalla lisätään kulutusluottodirektiiviin säännökset luotonantajan tiedonantovelvollisuuksista luottosopimuksen ehtoja muutettaessa. NPL-direktiivin 28 artiklan 2 alakohdalla lisätään vastaavat säännökset asunto-luottodirektiiviin. Kuluttajansuojalain 7 luvun 24 § sisältää säännökset koron ja maksujen muutoksista, mutta lain 7 tai 7 a luvussa ei säädetä luottosopimuksen ehtojen muuttamista koskevien tietojen antamisesta. Kuluttajansuojalakiin on tarpeen lisätä säännökset luottosopimuksen muuttamista koskevista tiedoista.

NPL-direktiivin 27 artiklan 2 alakohdalla kulutusluottodirektiiviin lisätään uusi 16 a artikla, joka koskee maksamattomia lainoja ja täytäntöönpanoa. NPL-direktiivin 28 artiklan 2 alakohdalla muutetaan asuntoluottodirektiivin 28 artiklaa maksamattomista lainoista ja ulosmittauksesta. Kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 6 kohdan mukaan luotonantajan on annettava kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja maksuvaikeuksien syntymisen tai syvenemisen estämiseksi ja maksukyvyttömyystilanteiden hoitamiseksi sekä suhtauduttava vastuullisesti maksujärjestelyihin. Säännöstä sovelletaan lain 7 a luvun 31 §:n 1 momentin nojalla myös asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin. Kuluttajansuojalakiin on lisättävä NPL-direktiivin 27 ja 28 artiklan edellyttämät säännökset asianmukaisista käytänteistä ja menettelyistä kohtuullisen pidättyvyyden noudattamiseksi ennen täytäntöönpanomenettelyjen käynnistämistä. Kulutusluottodirektiiviin lisättävän 16 a artiklan 3 ja 4 kohta sisältää säännöksiä maksulaiminlyönnistä aiheutuvien maksujen rajoittamisesta. Uusia säännöksiä näiden kohtien täytäntöön panemiseksi ei tarvita. Suomessa on jo nykyisin tällaisia säännöksiä, kuten korkolain (633/1982) säännökset viivästyskoron enimmäismäärästä sekä perintälain säännökset kuluttajasaatavan perintäkuluja enimmäismäärästä ja muun muassa perintätoimien aikarajoista.

NPL-direktiivin 28 artiklan 3 alakohdalla asuntoluottodirektiivin lisätään uusi 28 a artikla luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtämisestä. Direktiivin edellyttämää sääntelyä sisältyy jo kuluttajansuojalain 7 luvun 18 ja 25 §:ään, joita sovelletaan lain 7 a luvun 31 §:n I momentin nojalla myös asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin. Tältä osin direktiivin säännökset eivät näin ollen edellytä uutta sääntelyä.

3.6 Arvopaperimarkkinalain muutos

Avoimuusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoon liittyen on havaittu täydennystarve, joka edellyttää täsmennystä arvopaperimarkkinalakiin (746/2012). Avoimuusdirektiivin muutosdirektiivissä edellytetään, että sellaiset velka-arvopapereiden liikkeeseenlaskijat, joiden liikkeeseen laskettujen arvopaperien yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa, vapautetaan sekä puolivuosisikatsauksen että tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamisvelvollisuudesta. Nykyisin arvopaperimarkkinalaissa säädetään vapautuksesta ainoastaan puolivuosisikatsauksen osalta. Vaikka Suomessa ei tällä hetkellä ole sellaisia velka-arvopapereita, joihin kyseinen poikkeus soveltuisi, on poikkeuksen laajennus direktiiviin perustuvana vaatimuksena tarpeen tehdä arvopaperimarkkinalakiin.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevat säännökset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista. Laissa säädettäisiin luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton ostajia sekä ostajien puolesta toteutettavaa tällaisen luoton hallinnointia koskevista vaatimuksista.

Luotonostajan velvollisuutena olisi ilmoittaa velalliselle luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton siirtämisestä. Luotonostajan olisi nimettävä luotonhallinnoija suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja kuluttajalle myönnetyn luoton osalta. ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen luotonostajan olisi nimettävä itselleen ETA-alueelle sijoittautunut edustaja ja tällaista luotonostajaa koskisi laajempi velvollisuus luotonhallinnoijan nimeämiseen.

Luotonostajan puolesta toteutettava luotonhallinnointitoimintojen suorittaminen edellyttäisi Finanssivalvonnan myöntämää toimilupaa. Ehdotettu laki sisältäisi säännökset luotonhallinnoijan toimiluvan myöntämisedellytyksistä ja toimilupahakemuksen käsittelystä, velallisen varojen hallussapidosta, Finanssivalvonnan ylläpitämästä luotonhallinnoijien luettelosta, luotonhallinnointisopimuksesta, luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttämisestä sekä luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta.

Ehdotettu laki sisältäisi luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen vapautta koskevat säännökset. Luotonhallinnointipalveluja saisi toisessa ETA-valtiossa myönnetyn toimiluvan nojalla tarjota Suomessa. Lisäksi säädettäisiin ehdotetun lain mukaisen toimiluvan saaneen luotonhallinnoijan ilmoitusvelvollisuudesta, kun se aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja toisessa ETA-valtiossa, sekä Finanssivalvonnan tällaisessa tapauksessa noudattamasta menettelystä.

Finanssivalvonta toimisi ehdotetun lain mukaisena valvovana viranomaisena. Laki sisältäisi erilliset säännökset rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallinnoijien valvonnasta. Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettäisiin luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevan säänte-

lyn rikkomisen johdosta määrättävistä seuraamusmaksuista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset luotonhallinnoijilta perittävistä valvontamaksuista.

Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset järjestämättömän luoton siirtämistä koskevista velvoitteista luottolaitoksille. Luottolaitos saisi siirtää järjestämättömän luoton luotonostajalle, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa, vain, jos tämä on nimennyt itselleen edellä mainitun edustajan. Lisäksi säädettäisiin luottolaitoksen velvollisuudesta antaa mahdolliselle luotonostajalle tarvittavat tiedot, joiden avulla tämä voi tehdä arvion järjestämättömän luoton arvosta, sekä velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle tietoja siirretyistä järjestämättömistä luotoista.

NPL-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ei ole tarkoitus muuttaa perintätoiminnan kansallista sääntelyä. Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettuun lakiin tehtäisiin tarvittavat muutokset, joilla varmistetaan varsinaisen perintätoiminnan valvonnan säilyminen Etelä-Suomen aluehallintovirastossa. Lisäksi sääntelyä selkeytetään luvanvaraista maksupalvelua harjoittavien perintätoimistojen toiminnan osalta niin, että erityisesti niin sanottujen laskutuspalvelua harjoittavien yritysten suorittaman erääntyneen saatavan perinnän katsottaisiin kuuluvan Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvottavaksi siitä huolimatta, onko kyseessä maksulaitos vai ilman toimilupaa maksupalveluja tarjoava toimija.

Ehdotetuilla laeilla ja kuluttajansuojalakiin ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

4.1.2 Kuluttajansuojalain muutokset

Kuluttajansuojalakiin lisättäisiin säännökset luotonantajan velvollisuudesta antaa luottosopimuksen muuttamista koskevat tiedot ennen luottosopimuksen muuttamista. Annettavat tiedot koskisivat muutosten sisältöä, voimaantuloa sekä kuluttajan käytävissä olevia valituskeinoja. Lisäksi kuluttajansuojalain hyvää luotonantotapaa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin siltä osin kuin se koskee luotonantajan velvollisuutta suhtautua vastuullisesti maksujärjestelyihin. Uutta on, että luotonantajan olisi tarjottava kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, jos niiden tarjoamista voidaan kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen pitää asianmukaisena. Lisäksi luotonantajalla olisi oltava käytössään menettelyt ja toimintaperiaatteet tällaisten maksujärjestelyjen tarjoamiseksi. Menettelyt ja toimintaperiaatteita koskeva säännös perustuu NPL-direktiiviin, mutta siltä osin kuin kyse on maksujärjestelyjen tarjoamisesta, ehdotetut muutokset menevät NPL-direktiivin säännöksiä pidemmälle ja perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2023/2225 kuluttajaluottosopimuksista ja direktiivin 2008/48/EY kumoamisesta, jäljempänä *uusi kuluttajaluottodirektiivi*). Tältä osin NPL-direktiiviä pidemmälle menevää sääntelyä ehdotetaan tarkoituksenmukaisuussyistä ja useiden samaa sääntelyä koskevien peräkkäisten muutosten välttämiseksi, sillä sääntely olisi otettava kuluttajansuojalakiin joka tapauksessa uuden kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä. Uuden kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanemiseksi annettuja kansallisia säännöksiä on sovellettava 20 päivästä marraskuuta 2026.

4.1.3 Arvopaperimarkkinalain muutos

Arvopaperimarkkinalakiin tehtäisiin täsmennys liittyen avoimuusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoon. Esityksessä ehdotetaan, että sellaiset velka-arvopapereiden liikkeeseenlaskijat, joiden liikkeeseen laskettujen arvopaperien yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään

100 000 euroa, vapautetaan puolivuositarkastuksen lisäksi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamisvelvollisuudesta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 NPL-direktiivin täytäntöönpanoa koskevat säännökset

4.2.1.1 Taloudelliset vaikutukset

Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevan sääntelyn tarkoituksena on edistää järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittämistä poistamalla esteitä, jotka haittaavat järjestämättömien lainojen siirtämistä luottolaitoksilta luotonostajille. Harmonisoidulla sääntelyllä pyritään puuttumaan esteisiin, jotka haittaavat rajat ylittävää luottojen ostamista EU:ssa, ja siten edistämään kilpailua järjestämättömien luottojen jälkimarkkinoilla ja luottolaitosten mahdollisuuksia myydä luottoja. Järjestämättömien luottojen myyminen ja poistuminen luottolaitoksen taseesta vapauttaa luottolaitoksen pääomia ja näiden luottojen hallintoihin käytettäviä henkilöresursseja muuhun käyttöön, mikä mahdollistaa luottojen tarjonnan lisäämisen ja vahvistaa sijoittajien luottamusta pankkisektoriin.

Suomessa luottolaitosten järjestämättömien saatavien määrät ovat maltillisia. Suomalaisten luottolaitosten järjestämättömien saamisten osuus kaikista saamisista oli vuoden 2023 lopussa 1,2 % (Finanssivalvonta: Tilinpäätösten avainluvut 2016–2023, kotimainen pankkisektori). Järjestämättömien saamisten kokonaismäärä oli noin 7,5 miljardia euroa. Järjestämättömien saatavien osuus on viime vuosina pysynyt tasaisena. Vuosina 2016–2023 osuus on vaihdellut 0,9 ja 1,5 %:n välillä. EPV:n keräämien tietojen perusteella ETA-alueella järjestämättömien saamisten osuus oli vuoden 2023 lopussa 1,9 %. Vuonna 2014 vastaava luku oli 6,5 %. Ylipäätään järjestämättömien saamisten osuus on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana laskevassa suunnassa. On kuitenkin mahdollista, että erilaisissa talouden shokeissa järjestämättömien saamisten määrät jälleen lähtevät nousuun.

Ehdotetun lainsäädännön vaikutuksia luottolaitosten järjestämättömien saamisten jälkimarkkinoiden kehitykseen Suomessa on erittäin hankalaa arvioida. NPL-direktiivi ei vaikuta kansallisen lainsäädännön mukaisiin sopimus- tai yksityisoikeudellisiin periaatteisiin, jotka koskevat luottosopimuksen siirtämistä. Luottolaitokset voivat jo nykyisin myydä järjestämättömiä saamisiaan eteenpäin. Luottolaitoksen myöntämien järjestämättömien luottojen ostajille tulee ehdotetun sääntelyn myötä uusia velvoitteita, mikä voi vähentää halukkuutta luottojen ostamiseen. Toisaalta harmonisoitu EU-sääntely voi osaltaan edistää unionin laajuisten järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittymistä ja luottolaitosten näkökulmasta laajentaa mahdollisten luotonostajien määrää. Tällöin myytävistä luottoportfolioista on mahdollista saada parempi hinta, mikä lisää luottolaitosten halukkuutta niiden myymiseen. Lisäksi luottolaitoksella olisi velvollisuus antaa mahdolliselle luotonostajalle järjestämättömistä saamisista ja tapauksen mukaan vakuudesta tarvittavat tiedot, joiden avulla mahdollinen luotonostaja voi arvioida saamisten arvon ja takaisinperinnän todennäköisyyden. Mahdollinen ostaja saisi tiedot standardimuotoisena, mikä vähentäisi jonkin verran luottoportfolion arvon määrittämiseen liittyvää työmäärää. Edellä todetun perusteella ehdotusten vaikutukset ovat osin eri suuntaisia, mutta etenkin pidemmällä aikavälillä ehdotukset voisivat jossain määrin edistää järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittymistä Suomessa.

4.2.1.2 Vaikutukset yritystoimintaan

Ehdotettu lainsäädäntö asettaa uusia velvoitteita sellaisille elinkeinonharjoittajille, jotka ostavat luottolaitoksen myöntämiä järjestämättömiä luottoja tai hallinnoivat tällaisia luottoja luotonostajan puolesta. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei säädetä nimenomaisesti luottolaitoksen myöntämisen järjestämättömän luoton ostamisesta tai hallinnoinnista, mutta tällaiseen toimintaan sovelletaan muun muassa yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita, eräänntyneen saatavan perintää koskevia säännöksiä sekä velallisen suojaa koskevaa lainsäädäntöä, kuten kuluttajansuojalakia. Tällaista liiketoimintaa harjoitetaan Suomessa jo nykyisin, mutta sen volyymin ei ole käytettävissä tarkkaa tietoa. Toiminnalle asetettaisiin nykyiseen nähden tiukempia vaatimuksia, mikä lisää kyseessä olevien yritysten sääntelytaakkaa ja kustannuksia. Kyse on EU-lainsäädännöstä seuraavien vaatimusten kansallisesta voimaan saattamisesta. Hallituksen esityksellä NPL-direktiivi pyritään panemaan täytäntöön siten, että yrityksille aiheutuva taakka jäisi mahdollisimman pieneksi. Esityksessä ei ehdoteta NPL-direktiivin vaatimuksia pidemmälle meneviä kansallisia lisävelvoitteita ja myös direktiivin tarjoama kansallinen liikkumavara hyödynnetään.

Luotonostajana toimiminen ei edellyttäisi toimilupaa tai luotonostajaksi rekisteröitymistä. Ehdotettu lainsäädäntö kuitenkin toisi luotonostajalle voimassa olevaan lainsäädäntöön nähden uusia velvoitteita. Keskeisimpänä näistä voidaan pitää sitä, että luotonostajan olisi nimettävä luotonhallinnoija hallinnoimaan kuluttajalle myönnettyä järjestämättömää luottoa, jos luotonostaja ei itse ole myös luotonhallinnoija. Muiden kuin kuluttajaluottojen osalta luotonostaja voisi myös itse huolehtia luotonhallintotoimintojen suorittamisesta. Toisaalta perintätoimien ja muiden luotonhallintotoimintojen antaminen tähän erikoistuneen toimijan vastuulle on jo nykyisin tavanomainen menettely. Luotonostajaa koskisivat lisäksi muun muassa velallisille tehtäviä siirtoilmoituksia koskevat velvoitteet.

Luotonostajalle siirrettyjen luottolaitoksen myöntämien järjestämättömien luottojen hallinnointi luotonostajan puolesta edellyttäisi esityksen mukaan Finanssivalvonnan myöntämää luotonhallinnoijan toimilupaa. Ehdotettu uusi lainsäädäntö aiheuttaisi kustannuksia luotonhallinnointipalveluja tarjoaville yrityksille. Kustannuksia aiheutuisi kertaluonteisesti toimiluvan hankkimisesta ja toiminnan sopeuttamisesta vastaamaan lainsäädännön vaatimuksia sekä sen jälkeen toiminnalle asetettujen edellytysten jatkuvan noudattamisen seurauksena. Tarkkaa arviota näistä kustannuksista on vaikea antaa. Kustannukset myös vaihtelevat yrityskohtaisesti riippuen yrityksen koosta ja siitä, kuinka pitkälti yrityksen toiminta vastaa jo nykyisin NPL-direktiivin mukaisia vaatimuksia. Lisäksi luotonhallinnoijat olisivat velvoitettuja maksamaan vuosittain Finanssivalvonnan valvontamaksun, jonka ehdotetaan olevan 15 000 euroa. Luotonhallinnoijan valvontamaksu vastaisi eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitetulta kuluttajaluottoja myöntävältä elinkeinonharjoittajalta perittävää valvontamaksua.

Luotonhallinnointitoiminnoilla tarkoitetaan ehdotetussa lainsäädännössä luottosopimukseen liittyvien maksettavien suoritusten keräämistä ja perimistä velalliselta kansallisen lainsäädännön mukaisesti; luottosopimuksen ehtojen uudelleen neuvottelua; velallisten valitusten käsitteilyä sekä tiedottamista velalliselle luottosopimukseen liittyvien korkojen tai maksujen muutoksista tai niihin liittyvistä maksettavista suorituksista. Näihin tehtäviin tarvittavaa asiantuntemusta voidaan arvioida olevan entuudestaan erityisesti perintätoimintaa harjoittavilla yrityksillä. Toimiluvan hakemisen edellytyksenä ei kuitenkaan olisi, että yritys harjoittaa perintätoimintaa, joten myös muut oikeushenkilöt voisivat hakea toimilupaa. Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylläpitämään rekisteriin perintätoiminnan harjoittajista on merkitty 84 perintätoiminnan harjoittajaa. Voidaan kuitenkin arvioida, että toimilupavaatimuksen, varsinkin vaativien toimiluvan myöntämisedellytysten ja toimilupaon liittyvän Finanssivalvonnan valvontamaksun johdosta vain rajattu osa perintätoiminnan harjoittajista olisi halukkaita harjoittamaan ehdotetussa

lainsäädännössä tarkoitettua luotonhallinnointitoimintaa. Lisäksi on huomattava, että kaikissa tapauksissa ei olisi tarpeen hankkia ehdotetun lainsäädännön mukaista toimilupaa. Toimilupaa ei tarvitsisi hankkia silloin, jos oikeushenkilöllä on jo toisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä toimilupa luotonhallinnointiin. Siten useassa ETA-valtiossa luotonhallinnointitoimintaa harjoittavan oikeushenkilön olisi riittävää hankkia yksi toimilupa. Elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) mukaiseksi luotonantajaksi, ei tarvitsisi luotonhallinnointiin toimilupaa. Toimilupaa ei tarvitsisi myöskään vaihtoehtorahastojen hoitaja, joka hallinnoi luottoja hoitamansa rahaston puolesta, eikä asianajaja, joka harjoittaa luotonhallinnointia ammattinsa harjoittamisen yhteydessä. Edellä todetun perusteella uuden toimilupajärjestelmän piiriin voisi arviolta tulla 5–20 yritystä, jotka pääosin olisivat perintätoimintaa harjoittavia yrityksiä.

4.2.1.3 Vaikutukset kuluttajiin ja velallisiin

Luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskeva sääntely ei vaikuta luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtämistä koskeviin sopimusoikeudellisiin periaatteisiin eikä luotonottajien oikeuksiin. Saatavien perintää koskeva sääntely ja siten esimerkiksi perintäkulujen korvaamista koskevat säännökset säilyvät nykyisellään. Ehdotetulla lainsäädännöllä ei siten ole välittömiä vaikutuksia kuluttajien ja muiden sääntelyn soveltamisalaan kuuluvien järjestämättömien luottojen velallisten oikeudelliseen asemaan. NPL-direktiivissä luotonostajalle ja luotonhallinnoijalle osoitetut veloitteet vahvistavat osaltaan kuluttajien ja muiden velallisten asemaa. Näihin lukeutuvat esimerkiksi luotonhallinnoijan toimilupavaatimus sekä luotonhallinnoijan johtoa koskevat hyvämaineisuuksia ja toiminnan harjoittamisen edellyttämää riittävää osaamista koskevat vaatimukset. Toisaalta luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista koskevat vaatimukset voivat osaltaan kasvattaa toimintaa harjoittavien yritysten kustannuksia ja siten viime kädessä velallisten korvattaviksi kuuluvia perintäkuluja.

Kuluttajansuojalakiin ehdotettavat muutokset ovat omiaan parantamaan kuluttajavelallisten asemaa. Luottosopimuksen muuttamisen yhteydessä annettavia tietoja koskevat säännökset lisäävät luottosopimukseen ehdotettavien muutosten läpinäkyvyyttä kuluttajien näkökulmasta. Luotonantajan velvollisuus tarjota kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi ja velvollisuus ottaa käyttöön tähän liittyvät menettelyt ja toimintaperiaatteet voivat lisätä maksujärjestelyistä sopimista luotonantajien ja kuluttajien kesken, mikä voi ehkäistä maksuvaikeuksien pahenemista.

4.2.1.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotuksella on vaikutuksia Finanssivalvontaan, jonka ehdotetaan toimivan NPL-direktiivissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena Suomessa. Ehdotetut säännökset toisivat Finanssivalvonnan valvonnan piiriin edellä kuvatulla tavalla uusia toimiluvanvaraisia valvottavia. Lisäksi valvonnan piiriin tulisivat luotonostajat, luotonostajien edustajat sekä luotonhallinnointipalvelujen tarjoajat. Finanssivalvonnan valvontatehtävät kohdistuisivat toimilupaedellytysten arviointiin, omistajia ja johtoa sekä menettelytapaa koskevien säännösten noudattamiseen. Finanssivalvonnan tehtävien laajuuteen vaikuttaa lisäksi se, että ETA-valtiossa toimiluvan saaneella luotonhallinnoijalla on oikeus perustaa Suomeen sivuliike tai harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa rajan yli sivuliikettä perustamatta. NPL-direktiivi sisältää erilliset säännökset rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallinnoijien valvonnasta, viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja valvontatoimien yhteensovittamisesta. Luvussa 4.2.1.2 esitetyn toimilupajärjestelmän piiriin tulevien toimijoiden lukumäärää koskevan arvion perusteella uudet tehtävät tulisivat edellyttämään Finanssivalvonnalta panostusta arviolta noin yhden henkilötövuoden verran.

Luotonhallinnoijat olisivat Finanssivalvonnan toimilupavalvottavina velvoitettuja maksamaan Finanssivalvonnan valvontamaksun. Vuosittainen valvontamaksu olisi luotonhallinnoijan osalta 15 000 euroa ja ETA-luotonhallinnoijan sivuliikkeen osalta 5 000 euroa. Luotonhallinnoijan valvontamaksu vastaisi eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettussa laissa tarkoitettua kuluttajaluottoja myöntävältä elinkeinonharjoittajalta perittävää valvontamaksua. Finanssivalvonnalle tuleva valvontamaksukertymä olisi arviolta noin 0,1-0,3 miljoonaa euroa vuodessa, mikä riittäisi kattamaan Finanssivalvonnalle aiheutuvan lisäresursointitarpeen. Finanssivalvonta voisi lisäksi periä toimenpidemaksuja luotonhallinnoijan toimilupa-hakemuksen käsittelystä ja muista suoritteista. Toimenpidemaksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Luotonhallintointia suorittava perintätoiminnan harjoittaja säilyisi edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston rekisterissä, vaikka se saisi Finanssivalvonnalta luotonhallinnoijan toimiluvan.

4.2.2 Maksulaitoksen harjoittaman perintätoiminnan valvonta

Maksulaitosten osalta perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettuun lakiin ehdotettava muutos tarkoittaisi sitä, että jos Finanssivalvonnan rekisterissä jo oleva maksulaitos haluaisi alkaa harjoittaa perintätoimintaa, pitäisi sen rekisteröityä myös perintätoiminnanharjoittajaksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylläpitämään rekisteriin. Käytännössä muutoksen vaikutukset kohdistuvat vain niihin maksulaitoksen määritelmän täyttäviin perintätoimistoihin, jotka ovat tällä hetkellä perintärekisterissä tai niihin maksulaitoksiin, jotka tulevaisuudessa ryhtyvät harjoittamaan perintärekisterilain 1 §:ssä tarkoitettua perintätoimintaa. Vaikutukset koskisivat erityisesti niin sanottujen laskutuspalvelua harjoittavien yritysten toimintaan, sillä markkinoilla ei tiettävästi toimi muita toimijoita, jotka harjoittaisivat luvanvaraisen maksupalvelun tarjoamisen lisäksi perintätoimintaa.

Maksupalvelutoimintaa harjoittava perintätoiminnan harjoittaja säilyisi jatkossa Etelä-Suomen aluehallintoviraston rekisterissä, vaikka Finanssivalvonta myöntäisi sille maksulaitoksen toimiluvan. Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettuun lakiin ehdotettava maksulaitoksia koskeva muutos mahdollistaisi sen, että maksulaitosta valvottaisiin harjoitetun maksupalvelun osalta Finanssivalvonnan toimesta ja perintätoiminnan osalta Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimesta. Ei ole tiedossa, että niin sanottujen laskutuspalveluyritysten lisäksi muut maksupalvelun tarjoajat harjoittaisivat perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain mukaista perintätoimintaa eikä myöskään ole odotettavissa, että tällaiset toimintamallit tulisivat lisääntymään markkinoilla.

Maksulaitoksia koskeva muutos tarkoittaisi, että Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo ainoastaan maksulaitosten harjoittamaa perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 1 §:ssä tarkoitettua perintää eli saatavien perintää toisen lukuun tai omien saatavien perintää tapauksissa, joissa on ilmeistä, että saatavat on otettu vastaan yksinomaan perintätarkoituksessa. Etelä-Suomen aluehallintovirasto ei esimerkiksi valvoisi maksulaitosten aidosti omien saatavien perintää. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että muutoksesta seuraisi välittömästi uusia valvottavia Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vaan muutoksella on tarpeen selkeyttää sääntelyä ja varmistaa sen aukottomuus tulevaisuuden varalta.

4.2.3 Arvopaperimarkkinalain muutos

Arvopaperimarkkinalakiin ehdotettavilla muutoksilla ei arvioida olevan välittömiä vaikutuksia, sillä sellaisia velka-arvopapereita, joiden liikkeeseenlaskijoihin avoimuusdirektiivin muutosdirektiiviin perustuva poikkeus soveltuisi, ei Suomessa ole.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 NPL-direktiivin mukainen toimivaltainen viranomainen

NPL-direktiivin 21 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, joiden vastuulla on direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetuissa kansallisissa säännöksissä vahvistettujen tehtävien ja velvollisuuksien hoitaminen. Toimivaltaiselle viranomaiselle on annettava edellä kuvatut valvonta- ja tutkintavaltuudet sekä valtuudet määrätä seuraamuksia. NPL-direktiivin mukaisen toimivaltaisen viranomaisen nimeämisessä voisivat käytännössä tulla kyseeseen Finanssivalvonta tai Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä. Etelä-Suomen aluehallintovirasto puolestaan vastaa perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain mukaisista perintätoiminnan harjoittajien rekisteröintiin liittyvistä tehtävistä.

NPL-direktiivin tarkoituksena on edistää järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittämistä EU:ssa poistamalla esteitä, jotka haittaavat järjestämättömien lainojen siirtämistä luottolaitoksilta luotonostajille, ja asettamalla tällaista siirtämistä koskevia suojakeinoja ja turvaamalla samalla luotonottajien oikeudet. Viime kädessä kyse on siis finanssimarkkinoiden toimintaan liittyvästä sääntelystä. Ehdotettu sääntely asettaa velvoitteita luottolaitoksille, luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton ostajille, luotonostajan puolesta luotonhallinnointitoimintoja suorittaville luotonhallinnoijille sekä luotonhallinnointipalvelun tarjoajille, joille luotonhallinnoijat ulkoistavat toimintojaan. Luottolaitoksille säädetyjen velvoitteiden osalta toimivaltainen viranomainen on oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU eli niin sanotun luottolaitosdirektiivin tarkoittama toimivaltainen viranomainen, Suomessa siis Finanssivalvonta. Myös luotonostajia koskevien vaatimusten osalta toimivaltaisen viranomaisen tehtävät liittyisivät lähimmin Finanssivalvonnan tehtäväalaan. Luotonhallinnointitoiminnan osalta etenkin perintätoiminnan harjoittajilla voidaan arvioida olevan toiminnan harjoittamisen edellyttämää asiantuntemusta ja luotonhallinnoijien toimilupajärjestelmän piiriin tulevien yritysten arvioidaan olevan pääosin perintätoimintaa harjoitettavia yrityksiä. Myös muut oikeushenkilöt voisivat kuitenkin hakea toimilupaa. Lisäksi ehdotettu luotonhallinnoijia koskeva sääntely sisältää perintätoiminnan harjoittajia koskevaan sääntelyyn nähden yksityiskohtaisempia vaatimuksia ja edellyttää valvovalta viranomaiselta merkittävästi laajempia toimivaltuuksia, kuin mitä Etelä-Suomen aluehallintovirastolla nykyisin on perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseen. Kuten jaksossa 3.2 on todettu, Finanssivalvonnalla on voimassa olevassa lainsäädännössä laajat toimivaltuudet tehtäviensä hoitamiseen. Mainitut toimivaltuudet täyttävät suurelta osin NPL-direktiivin asettamat vaatimukset. Finanssivalvonnalla on myös laajaa asiantuntemusta ja kokemusta näiden toimivaltuuksien käyttämisestä ja finanssimarkkinoilla toimivien yritysten toimilupajärjestelmiin liittyvistä tehtävistä.

Edellä todetun perusteella NPL-direktiivin tarkoittamaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi olisi Suomessa perusteltua nimetä Finanssivalvonta.

Perintätoiminnan valvonta NPL-direktiivin soveltamisalaan kuulumattomissa tilanteissa ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston vastuulle kuuluvat perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain mukaiset tehtävät säilyisivät nykyisellään. Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä ei ole arvioitu tämän sääntelyn muutostarpeita, paitsi siltä osin, kuin Finanssivalvonnan ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston välistä tehtävänjakoa on tarpeen täsmentää perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetussa laissa.

5.2 Toimivaltaisen viranomaisen valtuudet ja hallinnolliset seuraamukset

NPL-direktiivin 22 artikla edellyttää edellä tarkemmin kuvatulla tavalla, että toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava kaikki asetuksen mukaisten tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat valtuudet valvoa, tutkia ja määrätä seuraamuksia. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt, jotka koskevat asetuksen rikkomiseen liittyviä asianmukaisia hallinnollisia seuraamuksia ja korjaavia toimenpiteitä, ja varmistettava niiden tehokas täytäntöönpano. Seuraamusten ja toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltiot voivat päättää, että ne eivät säädä hallinnollisia seuraamuksia tai korjaavia toimenpiteitä koskevia sääntöjä sellaisten rikkomisten osalta, joihin sovelletaan niiden kansallisen lainsäädännön mukaisia rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Jäsenvaltioilla on harkintavalta sen suhteen, millä tavoin NPL-direktiivin 22 artiklan vaatimusten täyttyminen varmistetaan kansallisessa lainsäädännössä. Direktiivin vaatimukset voidaan mahdollisuuksien mukaan täyttää voimassa olevalla sääntelyllä. Tässä esityksessä omaksutun lähtökohdan mukaisesti pyritään nykyiseen nähden mahdollisimman vähäiseen lisäsääntelyyn. NPL-direktiivin tarkoittama toimivaltainen viranomainen olisi Suomessa Finanssivalvonta. Finanssivalvonnasta annettu laki sisältää kattavat säännökset Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista, joiden arvioidaan suurelta osin täyttävän direktiivin edellytykset. Erilliset säännökset olisivat esityksen 1. lakiehdotuksessa ehdotetun mukaisesti tarpeen rajat ylittäviä palveluja tarjoavien luotonhallintojen valvonnan, viranomaisten välisen yhteistyön ja valvontatoimien yhteensovittamisen osalta.

Finanssivalvonnan seuraamusmaksua koskevista säännöksissä luetellaan ne säännökset, joiden laiminlyönnin tai rikkomisen seurauksena kyseinen seuraamus voidaan määrätä. Näitä säännöksiä olisi täydennettävä siten, että seuraamus voidaan määrätä asianomaisten NPL-direktiivin voimaan saattamiseksi annettujen kansallisten säännösten laiminlyönnin tai rikkomisen johdosta. Ilman nimenomaisia säännöksiä Finanssivalvonta ei voisi määrätä muuta hallinnollista seuraamusta kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n mukaisen julkisen varoituksen. Tätä ei voitaisi pitää riittävänä, sillä NPL-direktiivin 23 artiklan 2 kohta edellyttää myös taloudellisten seuraamusten olemassaoloa. Esityksen 3. lakiehdotuksen 40 §:ssä ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun luotonostajista ja luotonhallinnoijista ehdotettavan lain tiettyjen säännösten laiminlyönnin tai rikkomisen johdosta. Sääntelyn oikeasuhtaisuutta turvaa osaltaan se, että Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen, jos virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä. NPL-direktiivin voimaan saattamiseksi annettujen kansallisten säännösten mukaisten velvoitteiden rikkomista ei ehdoteta säädettävän rikosoikeudellisesti rangaistavaksi, sillä direktiivi ei tätä edellytä ja hallinnollisten seuraamusten voidaan arvioida olevan riittäviä.

5.3 NPL-direktiivin tarjoama kansallinen liikkumavara

Hallituksen esityksessä ehdotetaan mahdollisimman pitkälti käytettävän NPL-direktiivin tarjoama kansallinen liikkumavara, jotta direktiivin voimaan saattamisesta aiheutuva lisäsääntely jäisi mahdollisimman vähäiseksi. NPL-direktiivin 2 artiklan 6 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa direktiivin soveltamisesta luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen hallinnoinnin, jota hoitavat julkiset notaarit ja haastemiehet, sellaisina kuin nämä on määritelty kansallisessa lainsäädännössä, tai asianajajat, sellaisena kuin nämä on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/5/EY(21)1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa, silloin kun he suorittavat luotonhallintotoimintoja osana ammattiaan. Mainittu jäsenvaltio-optio ehdotetaan hyödynnettävän asianajajien osalta. Tätä olisi pidettävä perusteltuna, koska asianajajien toimintaa sääntelee erillinen lainsäädäntö ja siihen liittyvä valvontajär-

jestelmä, Suomen Asianajajaliiton säännöt sekä hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet. Asianajaja on Suomen Asianajajaliiton hallituksen ja valvontalautakunnan valvonnan alainen, minkä lisäksi asianajotoimintaa valvoo myös valtioneuvoston oikeuskansleri. Julkiset notaarit ja haastemiehet puolestaan ovat haastemieslain (550/1986) ja julkisesta notaarista annetun lain (420/2014) mukaisia virkamiehiä, jotka suorittavat niille laissa säädettyjä tehtäviä. Ehdotettua sääntelyä ei sovellettaisi järjestämättömän luoton hallinnointiin, jota suorittaa viranomaisen tai muu julkista hallintotehtävää hoitava.

NPL-direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on määritettävä, saavatko luotonhallinnoijat vastaanottaa ja pitää hallussaan luotonottajien varoja kyseisten varojen siirtämiseksi luotonostajille vai kielletäänkö niitä vastaanottamasta ja pitämästä hallussaan näitä varoja. Esityksen mukaan luotonhallinnoijat saisivat pitää hallussaan luotonottajien varoja kyseisten varojen siirtämiseksi luotonostajille. Tällaisen varojen käsittelyn voidaan katsoa olevan olennainen osa luotonhallinnointia, eikä sitä olisi perusteltua kieltää. Direktiivi sisältää lisäksi riittävät säännökset, joilla suojataan luotonottajaa ja luotonostajaa, kun luotonhallinnoijat pitävät hallussaan mainittuja varoja.

NPL-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan mukaan vastaanottavat jäsenvaltiot voivat laajentaa kohdassa säädetyn vaatimuksen nimetä luotonhallinnoija koskemaan muita kuin kohdassa tarkoitettuja luottosopimuksia. Lisäksi artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat laajentaa niiden luotonostajan velvoitteiden alaa, joita luotonostajan nimeämän luotonhallinnoijan on noudatettava luotonostajan puolesta. Mainitun kaltaiselle lisäsääntelylle ei ole Suomessa tarvetta eikä sellaista ehdoteta esityksessä.

NPL-direktiivin 17 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat sallia sen, että luotonostajat antavat hankkimiensa luottosopimusten hallinnoinnin luonnollisten henkilöiden tehtäväksi. Näiden luonnollisten henkilöiden on oltava kansallisen sääntely- ja valvontajärjestelmän alaisia, eikä heillä ole tässä direktiivissä säädettyä vapautta suorittaa luotonhallinnointitoimintoja toisessa jäsenvaltiossa. Kuten edellä on todettu, elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain mukaisesti luotonantajaksi, ei tarvitsisi luotonhallinnointiin toimilupaa. Tällaisena luotonantajana voi toimia myös luonnollinen henkilö. Toimilupaa ei tarvitsisi myöskään asianajaja, joka harjoittaa luotonhallinnointia ammatinsa harjoittamisen yhteydessä. Näissä tapauksissa kyseiset luonnolliset henkilöt ovat direktiivin edellyttämällä tavalla kansallisen sääntely- ja valvontajärjestelmän alaisia.

6 Lausuntopalautte

[täydennetään myöhemmin]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Lain tarkoitus. Pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain tarkoituksesta vastaavan sisältöisesti kuin NPL-direktiivin 1 artiklassa säädetään direktiivin kohteesta. Ehdotetussa laissa säädettäisiin luottolaitoksen tekemän järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen ostajia sekä ostajien puolesta toteutettavaa mainittujen luotonantajan oikeuksien tai luottosopimuksen hallinnointia koskevista vaatimuksista. Lain soveltamisalasta säädettäisiin tarkemmin ehdotetussa 2 §:ssä ja keskeisten käsitteiden määritelmät sisältyisivät lain 2–5 §:ään.

2 §. Lain soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain soveltamisalasta ja sen rajauksista. Pykälän *1 momentin* mukainen soveltamisala vastaisi NPL-direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaista direktiivin soveltamisalaa. Ehdotettua lakia sovellettaisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 47 a artiklan mukaisesti järjestämättömäksi vastuuksi luokiteltujen luottolaitoksen tekemien luottosopimusten mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen ostamiseen ja hallintointiin. Mainituista luottosopimuksista ja sopimusten mukaisista luotonantajan oikeuksista käytettäisiin laissa nimitystä järjestämätön luotto. Ehdotettua lakia ei sovellettaisi muiden luotonantajien kuin luottolaitosten tekemiin luottosopimuksiin eikä luottolaitosten tekemiin muihin kuin järjestämättömiksi luokiteltuihin luottosopimuksiin.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin lain soveltamisalan rajauksista. Ehdotetun 2 momentin mukaan lakia ei sovellettaisi luottolaitokseen. Soveltamisalan rajausta ilmenee luotonhallinnon osalta NPL-direktiivin 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan i alakohdasta ja luotonostajien osalta 2 artiklan 5 kohdan c alakohdasta. NPL-direktiiviä sovelletaan ainoastaan silloin, kun luottolaitoksen myöntämiä järjestämättömiä luottoja siirretään pankkisektorin ulkopuolisille ostajille. NPL-direktiivin johdanto-osan 23 kappaleessa todetaan, että luottolaitokset harjoittavat luotonhallintotoimintoja osana tavanomaista liiketoimintaansa. Niillä on luottosopimuksen osalta samat velvoitteet riippumatta siitä, ovatko ne tehneet luottosopimuksen itse tai ostaneet sen toiselta luottolaitokselta. Koska ne ovat jo sääntelyn ja valvonnan alaisia, direktiivin soveltaminen niiden luotonhallintoi- tai luotonostotoimintoihin aiheuttaisi tarpeettomia lisäkustannuksia.

Momentissa säädettäisiin lisäksi selvytyden vuoksi siitä, että ehdotettua lakia ei sovelleta viranomaiseen tai muuhun julkista hallintotehtävää hoitavaan. Lakia ei sovellettaisi esimerkiksi ulosottoviranomaisen toimintaan. Julkista hallintotehtävää hoidetaan sitä koskevan lainsäädännön nojalla ja toimintaan sovelletaan asiaankuuluvia muun muassa oikeusturvaa ja virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin luotonhallintoa koskevista soveltamisalan rajauksista. Momentin *1 kohdan* mukaan lakia ei sovellettaisi järjestämättömän luoton hallintointiin, jota suorittaa elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain mukaisesti luotonantajaksi. Tällaista elinkeinonharjoittajaa kutsuttaisiin laissa kuluttajaluotonantajaksi. Soveltamisalan rajauksesta säädetään NPL-direktiivin 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohdassa, jonka mukaan direktiiviä ei sovelleta luotonhallintointiin, jota suorittaa muu luotonantaja kuin luottolaitos, jota jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen valvoo kulutusluottodirektiivin 20 artiklan tai asuntoluottodirektiivin 35 artiklan nojalla. Elinkeinonharjoittaja saa myöntää kuluttajaluottoja tai asuntoyhteisöluottoja, jos se on rekisteröity mainitun lain mukaisesti luotonantajaksi. NPL-direktiivin johdanto-osan 23 kappaleessa perusteena soveltamisalan rajaukselle todetaan, että kyseiset luotonantajat harjoittavat kuluttajille myönnettäviä luottoja koskevia luotonhallintotoimintoja osana tavanomaista liiketoimintaansa.

Momentin *2 kohdan* mukaan lakia ei sovellettaisi asianajajan suorittamaan luotonhallintointiin. Ehdotetulla säännöksellä hyödynnettäisiin NPL-direktiivin 2 artiklan 6 kohdan mukainen jäsenvaltio-optio asianajajien osalta. Asianajaja on lakimies, joka on hyväksytty maan yleisen asianajajayhdistyksen eli Suomen Asianajajaliiton, jäljempänä *Asianajajaliitto*, jäseneksi. Asianajajien toimintaa sääntelevät asianajajista annettu laki (496/1958), sen nojalla oikeusministeriön päätöksellä (934/2004) vahvistetut Asianajajaliiton säännöt sekä Asianajajaliiton hyväksymät hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet. Asianajajaksi pääsemisen edellytyksenä on laissa säädetyn oikeustieteen tutkinnon suorittamisen lisäksi muun muassa vähintään neljän vuoden oikeudellinen työkokemus, josta kuitenkin vähintään kaksi vuotta avustavana lakimiehenä asianajotoimistossa, ja asianajajatutkinnon suorittaminen. Asianajaja on Asianajajaliiton hallituksen ja

Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan valvonnan alainen. Asianajotoimintaa valvoo myös oikeuskansleri, jolla on oikeus panna vireille asianajajista annetun lain 7 c §:ssä tarkoitettu valvonta-asia, jos hän katsoo, että asianajaja laiminlyö velvollisuutensa. Oikeuskanslerilla on oikeus hakea muutosta kurinpitoasioissa annettuihin ratkaisuihin. Asianajajan tehtäviin kuuluu valvoa hyvää asianajajatapaa koskevien ohjeiden mukaisesti asianajajan toimistossa työskenteleviä avustavia lakimiehiä ja muuta henkilökuntaa. Asianajajan on erityisesti huolehdittava siitä, että myös toimiston palveluksessa oleva henkilökunta noudattaa hyvää asianajajatapaa. Koska asianajajia koskevat säännöt ja ohjeet koskevat kaikenlaisten toimeksiantojen hoitamista ja koska valvontalautakunta ja Asianajajaliiton hallitus valvovat asianajajien toimintaa, ei ehdotetun lain mukaista sääntelyä ja valvontaa olisi tarpeen ulottaa koskemaan asianajajia. Säännös soveltuisi myös silloin, kun asiaankuuluvia toimenpiteitä suorittavat asianajajan määräämänä tämän toimistossa työskentelevät avustavat lakimiehet tai muu asianajajan työnohjo-oikeuden piiriin kuuluva henkilökunta.

Momentin 3 kohdan mukaan ehdotettua lakia ei sovellettaisi vaihtoehdorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitetun vaihtoehdorahastojen hoitajan tai ETA-vaihtoehdorahastojen hoitajan hoitamansa rahaston puolesta suorittamaan luotonhallinnointiin. Momentin 4 kohdan mukaan ehdotettua lakia ei sovellettaisi sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitetun rahastoyhtiön tai ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön hoitamansa rahaston puolesta suorittamaan luotonhallinnointiin. Ehdotettua lakia sovellettaisiin näihin toimijoihin silloin, jos luotonhallinnointi tapahtuu muussa kuin säännöksessä mainitussa tarkoituksessa.

Soveltamisalan rajausta perustuu ehdotetun 3 ja 4 kohdan osalta NPL-direktiivin 2 artiklan 5 kohdan a alakohdan ii alakohtaan.

Pykälän 4 momentti sisältäisi ehdotettuja soveltamisalan rajoituksia koskevan poikkeussäännöksen, jonka mukaan luottolaitokseen, kuluttajaluotonantajaan ja asianajajaan sovellettaisiin ehdotetun lain 7 §:n 4 momenttia, 8 ja 9 §:ää sekä 11 §:n 2 momenttia silloin, kun ne hallinnoivat järjestämättömää luottoa luotonostajan puolesta. Mainituissa säännöksissä on kyse eräiden ilmoitusten tekemisestä velalliselle ja Finanssivalvonnalle sekä yhteydenpidossa velallisiin sovellettavista vaatimuksista.

Pykälän 5 momentti sisältäisi informatiivisen säännöksen siitä, että saatavan perintää koskevista vaatimuksista säädetään perintälaisissa. Mainitussa laissa perinnällä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada velallinen vapaehtoisesti suorittamaan eräänntynyt velkojan saatava. Ehdotetussa laissa ei lähtökohtaisesti ole tarkoitus säätää perintälaisista poikkeavia edellytyksiä saatavan perinnälle. Lain soveltamisalaan kuuluvien eräänntyneiden saatavien perinnässä noudatettaisiin siis perintälain vaatimuksia vastaavasti kuten muussakin perintätoiminnassa. Ehdotettuun lakiin sisältyisi kuitenkin eräitä säännöksiä sellaisista asioista, joista säädetään myös perintälaisissa. Ehdotetussa laissa on muun muassa tarpeen säätää erikseen velallisen maksusuojusta, koska lain soveltamisalaan kuuluu myös eräänntymättömiä saatavia. Perintälaki on yleislaki, jota ei sovelleta, jos muualla laissa säädetään toisin.

3 §. Luotonostaja. Pykälä sisältäisi luotonostajan määritelmän, joka vastaisi NPL-direktiivin 3 artiklan 6 alakohtaa. Luotonostajalla tarkoitettaisiin laissa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka elinkeinotoiminnassaan ostaa luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton. Luotonostajana toimiminen ei siis olisi riippuvaista toiminnan oikeudellisesta muodosta. Edellytyksenä ei myöskään olisi toimiluvan tai muun viranomaishyväksynnän hankkiminen. NPL-direktiivin johdanto-osan 40 kappaleessa todetaan, että koska luotonostajat eivät luo uutta luottoa vaan ostavat olemassa olevia järjestämättömiä luottosopimuksia omalla riskillään, ne eivät aiheuta vakavaraisuuteen liittyviä ongelmia ja niiden mahdollinen vaikutus järjestelmäriskiin on hyvin pieni. Tämän vuoksi ei ole aiheellista vaatia luotonostajia hakemaan toimilupaa.

Ehdotetun lain 2 luvussa säädettäisiin eräistä luotonostajia koskevista vaatimuksista, jotka tulisivat sovellettaviksi järjestämättömän luoton hankkimisen seurauksena. Vaatimukset soveltuivat myös uuteen ostajaan silloin, kun luotonostaja siirtää ostamansa järjestämättömän luoton edelleen. Sääntelyllä ei sen sijaan puututtaisi luottosopimuksen siirtämistä koskeviin yleisiin sopimusoikeudellisiin periaatteisiin. Poikkeuksena tästä olisi luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ehdotettava muutos, jonka mukaan luottolaitos saisi siirtää järjestämättömän luoton luotonostajalle, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa, vain, jos tämä on nimennyt itselleen ehdotetussa 10 §:ssä tarkoitetun edustajan.

4 §. Luotonhallinnointi. Pykälä sisältäisi ehdotetun lain kannalta keskeiset luotonhallinnointia, luotonhallinnointitoimintoja sekä luotonhallinnoijaa koskevat määritelmät. Määritelmät vastaisivat sisällöltään NPL-direktiivin 3 artiklan 8 ja 9 alakohtaa.

Pykälän *1 momentin* mukaan luotonhallinnoinnilla tarkoitettaisiin laissa järjestämättömään luottoon liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien toimeenpanoa ja yhden tai useamman luotonhallinnointitoiminnon suorittamista luotonostajan puolesta. Laissa tarkoitettuihin luotonhallinnointitoimintoihin lukeutuisi momentin *1 kohdan* mukaan järjestämättömään luottoon liittyvien maksettavien suoritusten kerääminen tai periminen velalliselta. Eräänytneeseen saatavaan kohdistettavien perintätoimien suorittamiseen sovellettaisiin perintälakia. Lisäksi luotonhallinnointitoimintoihin kuuluisivat momentin *2–4 kohdan* mukaan järjestämättömän luoton ehtojen uudelleen neuvottelu velallisen kanssa, järjestämättömää luottoa koskevien velallisten valitusten käsittely sekä tiedottaminen velalliselle järjestämättömään luottoon liittyvistä maksettavista suorituksista ja niiden muutoksista.

Pykälän *2 momentin* mukaan luotonhallinnoijalla tarkoitettaisiin laissa oikeushenkilöä, joka elinkeinotoiminnassaan harjoittaa luotonhallinnointia ehdotetussa 3 luvussa tarkoitetun toimiluvan nojalla. NPL-direktiivin 4 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edellytettävä luotonhallinnointitoiminnan harjoittajilta toimilupaa. Luonnollinen henkilö ei voisi toimia ehdotetun lain tarkoittamana luotonhallinnoijana.

Luotonostajan ja luotonhallinnoijan välisestä luotonhallinnointisopimuksesta ja sopimukseen sisällytettävistä seikoista säädettäisiin ehdotetussa 17 §:ssä. Sopimuksessa tulisi yksilöidä luotonhallinnoijan suoritettaviksi kuuluvat luotonhallinnointitoiminnot. Luotonhallinnoinnissa on kyse toimeksiantosuhteesta, jota toteutettaisiin sovellettavan lainsäädännön ohella luotonostajan antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti.

5 §. Muut määritelmät. Pykälä sisältäisi muut ehdotetun lain kannalta tarpeelliset määritelmät. Pykälän *1 kohdan* mukaan luottolaitoksella tarkoitettaisiin laissa luottolaitostoiminnasta annettuun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta. NPL-direktiiviä sovelletaan luottosopimuksen, jonka Euroopan unioniin sijoittautunut luottolaitos on tehnyt. Direktiiviä sovelletaan lisäksi ETA-alueella.

Pykälän *2 kohdan* mukaan kuluttajalla tarkoitettaisiin laissa kuluttajansuojalain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa. Kuluttajana pidetään kuluttajansuojalaissa luonnollista henkilöä, joka hankkii kulutushyödykkeen pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten.

Pykälän *3 kohdan* mukaan ETA-valtiolla tarkoitettaisiin laissa Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota.

Pykälän 4 kohdan mukaan ETA-luotonhallinnoijalla tarkoitettaisiin laissa luotonhallinnoijaa, jolla on toisessa ETA-valtiossa niiden säännösten nojalla myönnetty toimilupa luotonhallinnointitoiminnan harjoittamiseen, joilla NPL-direktiivi on saatettu osaksi mainitun valtion kansallista lainsäädäntöä.

Pykälän 5 kohdan mukaan kotivaltiota tarkoitettaisiin laissa ETA-valtiota, jossa luotonhallinnoija on saanut toimiluvan luotonhallinnointitoiminnan harjoittamiseen.

Pykälän 6 kohdan mukaan vastaanottavalla valtiolla tarkoitettaisiin laissa ETA-valtiota, jossa ehdotetun lain mukaisesti toimiluvan saanut luotonhallinnoija tarjoaa tai aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja tai jossa velallisen kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee.

Pykälän 7 kohdan mukaan toimivaltaisella viranomaisella tarkoitettaisiin ETA-valtion viranomaista, joka on kyseisessä valtiossa nimetty NPL-direktiivin 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi viranomaiseksi, tai jos kyseisessä valtiossa on mainitun kohdan nojalla nimetty useampi kuin yksi viranomainen, sitä viranomaisista, joka on kyseisessä valtiossa nimetty NPL-direktiivin 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuksi keskitetyksi yhteyspisteeksi.

6 §. *Suhteita velallisiin koskevat yleiset periaatteet.* Pykälässä säädettäisiin toimintatavoista, joita luotonostajien ja luotonhallinnoijien olisi noudatettava suhteissaan velallisiin kaikessa ehdotetun lain mukaisessa toiminnassa. Suhteissa velallisiin olisi toimittava vilpittömässä mielessä, oikeudenmukaisesti ja ammattimaisesti, varmistettava, että velallisille ei anneta harhaanjohtavia, epäselviä tai virheellisiä tietoja, suojattava velallisten henkilötietoja ja yksityisyyttä sekä varmistettava, että yhteydenpidossa velallisiin ei käytetä häirintää, pakottamista tai sopimatonta vaikuttamista. Pykälällä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 10 artiklan 1 kohta. Vastaavan tyyppistä sääntelyä sisältyy perintälain hyvää perintätapaa koskevaan 4 §:ään. Ehdotettu pykälä soveltuisi kuitenkin eräänntyneen saatavan perinnän ohella kaikkeen ehdotetun lain mukaiseen toimintaan ja olisi siten soveltamisalaltaan laajempi.

2 luku **Luotonostajia koskevat velvoitteet**

7 §. *Luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeäminen.* Pykälässä säädettäisiin ulkopuolisen luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeämistä koskevista vaatimuksista luotonostajille. Luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeäminen olisi pääsäännön mukaan vapaaehtoista, eli luotonostaja voisi lähtökohtaisesti huolehtia luotonhallinnointitoiminnoista itse. Tietyissä tapauksissa luotonostaja olisi kuitenkin velvoitettu nimeämään ulkopuolisen tahon suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja. Ehdotetussa pykälässä tarkoitettusta luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeämisestä olisi kyse myös silloin, kun nimettävä taho on luotonostajan kanssa samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin kuuluva oikeushenkilö, sillä luotonostajalla tarkoitetaan NPL-direktiivissä yksittäistä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että luotonostajan olisi nimettävä luotonhallinnoija tai muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on oikeus harjoittaa luotonhallinnointia, suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja, jos luotonostaja ei itse suorita niitä. Luotonostaja voisi luotonhallinnoijan ohella nimetä luotonhallinnointitoimintojen suorittajaksi luottolaitoksen, kuluttajaluotonantajan tai asianajajan, joilla on oikeus harjoittaa luotonhallinnointia ilman ehdotetun lain mukaista toimilupaa. Vaatimus perustuu NPL-direktiivin 11 artiklan 1 kohtaan.

Pykälän 2 momentin mukaan luotonostajan, jolla ei itsellään ole oikeutta harjoittaa luotonhallinnointia, olisi tehtävä ehdotetussa 1 momentissa tarkoitettu nimeäminen kuluttajalle myönnetyn järjestämättömän luoton osalta. Kuluttajaluottojen osalta luotonhallinnointi tulisi siis antaa

sellaisen tahon suoritettavaksi, jolla on oikeus harjoittaa luotonhallinnointia luotonostajan puolesta. Velvollisuutta nimetä ulkopuolinen luotonhallinnoija ei kuitenkaan olisi silloin, jos luotonostajalla itsellään on oikeus harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa. Muiden luottojen kuin kuluttajaluottojen osalta ei olisi velvoitetta käyttää luotonhallinnoijaa, vaan luotonostaja voisi itse huolehtia luotonhallinnointitoiminnoista. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin luotonhallinnoijan nimeämisestä koskevasta velvollisuudesta luotonostajalle, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa. Tällaisen niin sanotun kolmannen maan luotonostajan tulisi tehdä nimeäminen sellaisen järjestämättömän luoton osalta, jossa velallisenä on luonnollinen henkilö, mikroyritys, pieni yritys tai keskisuuri yritys. Mainittujen yritysten määritelmät sisältyvät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklaan. Vaatimus nimetä luotonhallinnoija näissä tapauksissa perustuu NPL-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaan. Ehdotetussa momentissa tarkoitettujen luotonostajien tulisi ehdotetun 10 §:n mukaan nimetä itselleen edustaja, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee ETA-valtiossa. Nimetty edustaja voisi huolehtia luotonhallinnointitoimintojen suorittamisesta, jos sillä on oikeus harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa.

NPL-direktiivin 17 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan vastaanottavat jäsenvaltiot voivat laajentaa vaatimukset luotonhallinnoijan käyttämiseen koskemaan myös muita kuin edellä mainittuja tapauksia. Muiden kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen luottojen osalta ei kuitenkaan ehdoteta velvollisuutta nimetä luotonhallinnoija suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että ehdotetun pykälän mukaisesti nimetyn tahon olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle nimensä ja yhteystietonsa viimeistään luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen alkaessa. Säännös koskisi tilanteita, joissa luotonhallinnointitoimintoja suorittava taho nimitetään ensimmäistä kertaa tai joissa näitä toimintoja suorittava taho vaihtuu. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 18 artiklan 1 ja 2 kohta sekä tältä osin direktiivin 17 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän 5 momentin mukaan toimivaltaisen viranomaisen olisi välitettävä 4 momentin mukaisesti saadut tiedot ilman aiheutonta viivytystä vastaanottavan valtion tai kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 18 artiklan 3 kohta.

8 §. Siirtoilmoitus. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa velalliselle laissa tarkoitettujen järjestämättömien luottojen siirtämisestä luotonostajalle. Pykälän 1 momentin mukaan luotonostajan tai sen, joka on ehdotetun 7 §:n mukaisesti nimetty suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja luotonostajan puolesta, olisi ilmoitettava velalliselle paperilla tai muulla pysyvällä tavalla järjestämättömän luoton siirtämisestä. Ilmoitus olisi toimitettava ennen kuin velalliseen kohdistetaan toimia luottoon liittyvien maksettavien suorituskeräämiseksi tai perimiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitus olisi kirjoitettava selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä. Ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista säädettäisiin valtiovaraministeriön asetuksella.

Ehdotetulla pykälällä ja sen nojalla annettavalla asetuksella pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 10 artiklan 2 kohta.

Pykälän 3 momentti sisältäisi viittauksen kuluttajansuojalain 7 luvun 25 §:ään, johon sisältyy kuluttajaluottoja koskeva velvollisuus ilmoittaa kuluttajalle luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtämisestä kolmannelle osapuolelle. Säännös soveltuu lain 7 a luvun 31 §:n nojalla myös asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin.

9 §. Yhteydenpito velallisen kanssa. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin eräistä velallisen kanssa käytävää yhteydenpitoa koskevista sisällöllisistä vaatimuksista. Kaikessa yhteydenpidossa velallisen kanssa olisi mainittava yhteystiedot luottosopimusta koskevia tiedusteluja varten. Jos kyseessä on ensimmäinen yhteydenotto ehdotetussa 7 §:ssä tarkoitetun nimeämisen jälkeen, olisi lisäksi toimitettava nimetyn tahon yksilöintitiedot ja tiedot tämän oikeudesta harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa. Ehdotetulla pykälällä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 10 artiklan 3 kohta.

10 §. Kolmannen maan luotonostajan edustaja. Pykälässä säädettäisiin sellaisen luotonostajan, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-alueella, velvollisuudesta nimetä ja ilmoittaa Finanssivalvonnalle edustaja, jolla on kotipaikka tai päätoimipaikka ETA-alueella. Lisäksi säädettäisiin, että mainittu edustaja vastaa ehdotetussa laissa luotonostajalle säädetyistä velvoitteista.

Edustajan nimeämistä koskevan sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että luotonostajalle säädetyt velvoitteet tulevat toimeenpannuksi ja niiden noudattamista pystytään valvomaan tehokkaasti. NPL-direktiivin johdanto-osan 41 kappaleessa todetaan, että jos luotonostajat ovat kolmansista maista, luotonottajien saattaa olla vaikeampi vedota oikeuksiinsa ja kansallisten viranomaisten voi olla hankalampi valvoa järjestämättömien luottojen täytäntöönpanoa, minkä lisäksi luottolaitokset saattavat olla haluttomia siirtämään järjestämättömiä luottoja kolmansien maiden luotonostajille maineriskin vuoksi.

Pykälällä pantaisiin osin täytäntöön NPL-direktiivin 19 artikla. Lisäksi artiklan 1 kohdan mukaan edustajan nimeämisen tulee olla järjestämättömän luoton siirron edellytyksenä. Tästä ehdotetaan säädettävän luottolaitostoiminnasta annetussa laissa.

11 §. Luotonostajan ilmoitusvelvollisuus järjestämättömän luoton siirrosta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin luotonostajan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle tiettyjä tietoja, jos luotonostaja siirtää ostamansa järjestämättömän luoton edelleen. Finanssivalvonnalle olisi toimitettava uuden luotonostajan tai ehdotetussa 22 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan yksilöintitiedot, siirrettyjen luottojen yhteenlaskettu lukumäärä, maksamatta oleva määrä ja arvo, tieto siitä, sisältääkö siirto kuluttajalle myönnettyjä luottoja sekä kyseessä olevien luottosopimusten vakuutena olevien omaisuuserien tyypit. Ehdotetulla momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 20 artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 momentin mukaan se, joka olisi ehdotetun lain 7 §:n mukaisesti nimetty suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja luotonostajan puolesta, vastaisi ehdotetussa pykälässä luotonostajalle säädetyistä velvoitteista. Vaatimus perustuu NPL-direktiivin 17 artiklan 5 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta määrätä ehdotetussa pykälässä tarkoitettujen tietojen tarkemmasta sisällöstä, toimittamistavasta ja toimittamisajankohdista. NPL-direktiivin 20 artiklan mukaan tiedot on pääsääntöisesti toimitettava puolivuositain, mutta toimivaltainen viranomainen voi määrätä tiedot toimitettavaksi neljännesvuositain. Finanssivalvonnan ehdotetun säännöksen nojalla antamien määräysten olisi vastattava mainittuja vaatimuksia. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 20 artiklan 2 kohta.

Pykälän 4 momentti sisältäisi Finanssivalvonnan velvollisuuden toimittaa ehdotetun pykälän mukaisesti saamansa tiedot ilman aiheetonta viivytystä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa uuden luotonostajan tai ehdotetussa 22 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 20 artiklan 3 kohta.

3 luku **Luotonhallinnointi**

12 §. Luotonhallinnointitoiminnan luvanvaraisuus. Ehdotetussa laissa tarkoitettua luotonhallinnointitoimintaa varten otettaisiin käyttöön NPL-direktiivin 4 artiklan edellyttämä toimilupajärjestelmä. Ehdotetun 1 momentin mukaan luotonhallinnointitoiminnan harjoittaminen edellyttäisi Finanssivalvonnan myöntämää toimilupaa. Lisäksi säädettäisiin, että toimilupa voidaan myöntää oikeushenkilölle, jonka sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee Suomessa. Tämä vaatimus ilmenee NPL-direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdasta.

Pykälän 2 momentin mukaan toimilupahakemuksessa olisi ilmoitettava, aikooko luotonhallinnoija pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 6 artiklan 3 kohta.

NPL-direktiivin luotonhallinnoijia koskevalla sääntelyllä yhtenäistetään luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton hallinnointia koskevat edellytykset sisämarkkinoilla. Luotonhallinnoijan toimilupaan liittyisi ehdotetun 23 §:n mukainen oikeus tarjota luotonhallinnointipalveluja toisessa ETA-valtiossa. Vastaavasti toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luotonhallinnoija saisi tarjota toimiluvan piiriin kuuluvia palveluja Suomessa.

13 §. Toimiluvan myöntämisedellytykset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonta myöntää hakijalle luotonhallinnoijan toimiluvan todettuaan säädettyjen edellytysten täyttyvän. Finanssivalvonnalla ei siis lupaedellytysten täytyessä olisi harkintavaltaa luvan myöntämisessä eikä lupia säänneltäisi määrällisesti. Hakija vastaisi tarvittavien selvitysten toimittamisesta lupahakemuksen käsittelyä varten. Ehdotetun pykälän mukaiset toimiluvan myöntämisedellytykset vastaisivat NPL-direktiivin 5 artiklan 1 kohdan sekä 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 3 kohdan mukaisia vaatimuksia.

Momentin 1 kohdan mukaan hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvien henkilöiden sekä henkilöiden, joilla on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus hakijassa, tulisi olla luotettavia ja hyvämaineisia. Luotettavuuden ja hyvämaineisuuden osoittamisesta säädettäisiin tarkemmin pykälän 2 ja 3 momentissa. Vaatimukset koskisivat erikseen jokaista säännöksessä tarkoitettua henkilöä. Hakijan toimivaan johtoon katsottaisiin kuuluvan toimitusjohtaja ja mahdollinen muu ylin johtohenkilöstö, joka tosiasiallisesti vastaa hakijan liiketoiminnan harjoittamista koskevasta päätöksenteosta. Huomattavalla omistusosuudella tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa suoraa tai välillistä omistusosuutta yrityksessä, kun tämä osuus on vähintään 10 prosenttia pääomasta tai äänioikeuksista tai kun sen nojalla on mahdollista vaikuttaa huomattavasti kyseisen yrityksen johtamiseen.

Momentin 2 kohdan mukaan hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvilla henkilöillä olisi kokonaisuudessaan oltava liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämä riittävä tietämys ja kokemus. Tätä vaatimusta arvioitaisiin siis hakijan osalta kokonaisuutena. Arvioinnissa olisi otettava huomioon EPV:n NPL-direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti antamat tarkemmat näitä vaatimuksia koskevat ohjeet. EPV on antanut mainitut ohjeet 15.12.2023 (EBA/GL/2023/09) ja ne ovat tulleet voimaan 27.6.2024.

Momentin 3 kohdan mukaan hakijalla olisi oltava käytössään tehokkaat hallinto- ja ohjausjärjestelmät ja sisäisen valvonnan menetelmät. Hallinto- ja ohjausjärjestelmiin lukeutuisivat ainakin tarvittavat hallinnon ja talouden prosessit ja tietojärjestelmät, asiaankuuluvien sisäisten toimintaperiaatteiden määrittely ja organisaatorakenteen ja vastuualueiden määrittely, jolla varmistetaan toiminnan johtamisen tehokkuus sekä se, että luotonhallinnoijan hallitus voi asianmukaisesti valvoa toiminnan johtamista. Luotonhallinnoijalla olisi oltava käytössään tarvittavat menettelyt sen varmistamiseksi, että toiminnassa noudatetaan kaikkea asiaankuuluvaa sääntelyä, ja että sääntelyn ja sisäisten toimintaperiaatteiden noudattamista valvotaan sisäisesti. Ehdotetun kohdan mukaisten edellytysten arvioinnissa olisi otettava huomioon pykälän 4 momentin ilmentämä suhteellisuusperiaate.

Momentin 4 kohdan mukaan hakijan tulisi soveltaa asianmukaisia toimintaperiaatteita velallisten suojaamiseksi ja heidän oikeuksiensa toteutumisen varmistamiseksi. Toimintaperiaatteiden avulla tulisi luottosuhteeseen liittyvien oikeuksien ohella turvata velallisten tietosuojaa ja yksityisyys, velalliselle annettavien tietojen oikeellisuus sekä se, että velallisia ei kohdella epäasiallisesti. Näihin periaatteisiin kuuluisi NPL-direktiivin 5 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti myös se, että luotonhallinnoija ottaa huomioon velallisten taloudellisen tilanteen ja mahdollisen tarpeen ohjata velallisia esimerkiksi velkaneuvontaan tai muihin vastaaviin palveluihin.

Momentin 5 kohdan mukaan hakijalla olisi oltava käytössään velallisten valitusten kirjaamista ja käsittelyä koskevat menettelyt. Valitusten käsittelystä säädettäisiin lisäksi ehdotetussa 16 §:ssä.

Momentin 6 kohdan mukaan hakijalla olisi oltava käytössään riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaiset menettelyt. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n mukaan lakia sovelletaan muun muassa Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimilupavalvottavaan. Luotonhallinnoijat olisivat esityksen mukaan Finanssivalvonnan toimilupavalvottavia, joten niitä koskisivat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaiset velvoitteet. Mainittua lakia sovelletaan myös muun muassa perintätoiminnan harjoittajiin.

Momentin 7 kohdan mukaan hakijalla olisi oltava luottolaitoksessa erillinen tili velallisilta saatujen varojen säilyttämistä varten, jos hakija aikoo pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista. Hakija voisi päättää, että se ei aio pitää hallussaan velallisten varoja osana liiketoimintamalliaan, jolloin ehdotetun kohdan vaatimusta ei sovellettaisi hakijaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luotettavuutta ja hyvämaineisuuutta koskevista vaatimuksista hakijan johtoon kuuluville henkilöille sekä niille henkilöille, joilla on huomattava omistusosuus hakijassa. Momentin 1 kohdan mukaan henkilöä ei pidettäisi luotettavana ja hyvämaineisena, jos hänestä on rikosrekisterilaissa tarkoitettu rikosrekisterissä tai sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitettu sakkorekisterissä merkintä sellaisen rikoksen johdosta määrätystä rangaistuksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan sopimaton harjoittamaan luotonhallinnointitoimintaa, paitsi jos rikoksia on hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvan henkilön osalta kokonaisuutena arvioiden pidettävä vähäisinä. Rikosten vähäistä merkitystä koskevaa kokonaisarviointia ei siis sovellettaisi henkilöihin, joilla on huomattava omistusosuus hakijassa. NPL-direktiivin 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaan arvioinnin kannalta merkityksellisinä olisi pidettävä erityisesti omaisuusrikoksia, finanssipalveluihin ja -toimintaan, rahanpesuun, koronkiskontaan liittyviä rikoksia, petoksia, verorikoksia, salassapitovelvollisuuden rikkomiseen liittyviä rikoksia ja ruumiilliseen koskemattomuuteen liittyviä rikoksia. Myös muita yritys-, konkurssi-, mak-

sukyvyyttömyys- tai kuluttajansuojalainsäädännön alaisia rikoksia olisi pidettävä merkityksellisinä. Momentin 2 kohdan mukaan henkilöä ei myöskään pidettäisi luotettavana ja hyvämaineisena, jos hän on käynnissä olevan maksukyvyyttömyysmenettelyn kohteena tai konkurssissa tai hänen toimintakelpoisuuttaan on muuten rajoitettu.

Pykälän 3 momentin mukaan hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä ei myöskään pidettäisi luotettavana ja hyvämaineisena, jos hän on liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työkyvyttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamista tai muulla vastaavalla tavalla osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan mainitussa tehtävässä. Mainittua vaatimusta ei siis ehdotetun 2 momentin mukaisista vaatimuksista poiketen sovellettaisi henkilöihin, joilla on EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettu huomattava omistusosuus hakijassa. Momentilla on tarkoitus panna täytäntöön NPL-direktiivin 5 artiklan b alakohdan iii alakohta, jonka mukaan henkilön hyvämaineisuuden osoittamiseksi tulisi todistaa, että tämä on aiemmin toiminut aina läpinäkyvästi, avoimesti ja yhteistyöhaluisesti ollessaan liiketoiminnassaan tekemisissä valvonta- ja sääntelyviranomaisten kanssa. Direktiivin mukaista edellytystä on kuitenkin sanamuodoltaan sellaisenaan pidettävä toimilupa-arvioinnin näkökulmasta liian epätasällisena, minkä vuoksi arviointi ehdotetaan momentissa sidottavan asiaankuuluvien viranomaisvelvollisuuksien noudattamiseen. Säännös vastaisi tältä osin perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 9 §:n 2 momentissa perintätoiminnasta vastaavan henkilön luotettavuudelle asetettua edellytystä. Direktiivin johdanto-osan 27 kappaleen mukaan mainittua edellytystä olisi arvioitava niiden tietojen perusteella, jotka ovat toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä tai tiedossa toimiluvan myöntämishetkellä. Jos asiaankuuluvia tietoja ei ole käytettävissä tai tiedossa tai jos aiempaa vuorovaikutusta valvonta- ja sääntelyviranomaisten kanssa ei ole ollut, henkilöä olisi pidettävä tältä osin luotettavana ja hyvämaineisena.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ehdotetun 1 momentin 3–6 kohdan mukaisten edellytysten arvioinnissa otettava huomioon hakijan koko ja sen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus sekä toiminnasta velallisen oikeuksille aiheutuvat riskit. Mainittuja seikkoja ei siis otettaisi huomioon arvioitaessa hakijan johtoon kuuluvien henkilöiden luotettavuutta ja hyvämaineisuuutta tai liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämää riittävää tietämystä ja kokemusta. Myöskään ehdotetun 1 momentin 7 kohdan mukainen erillistä tiliä koskeva vaatimus ei ole ehdotetussa momentissa tarkoitettujen arvioinnin kannalta relevantti. Ehdotetulla momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 22 artiklan 3 ja 4 kohta.

Finanssivalvonta voisi julkaista tarvittavaa ohjeistusta siitä, mitä liitteitä toimilupahakemukseen olisi liitettävä. Näin voitaisiin välttää tarpeettomia puutteellisten hakemusten johdosta tehtäviä täydennyspyyntöjä.

Pykälän 5 momentin mukaan luotonhallinnoijan olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa tiedoissa tapahtuu toimiluvan myöntämisen jälkeen olennainen muutos. Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen antamisesta ja sisällöstä. Vastaava säännös sisältyy esimerkiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun 1 §:ään. Toimiluvan myöntämisedellytysten kannalta olennaisia ovat esimerkiksi luotonhallinnoijan johdossa tapahtuvat muutokset, sillä näiden henkilöiden tulisi täyttää ehdotetun luotettavuutta ja hyvämaineisuuutta koskevat vaatimukset sekä kokonaisuutena arvioiden liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämää riittävä tietämystä ja kokemusta koskevat vaatimukset.

14 §. Toimilupahakemuksen käsittelyaika. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi 45 päivän kuluessa luotonhallinnoijan toimilupaa koskevan hakemuksen vastaanottamisesta arvioitava, onko hakemukseen liitetty kaikki sen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 7 artiklan 3 kohta. Hakemuksen käsittelyyn sovellettaisiin muutoin hallintolain säännöksiä. Tarvittaessa hakijaa tulisi pyytää asianmukaisen määräajan puitteissa täydentämään puutteelliseksi arvioitua hakemusta. Jos hakija ei toimittaisi tarvittavia täydennyksiä, eikä kaikkien toimiluvan myöntämisedellytysten arviointi olisi mahdollista, hakemus voitaisiin hylätä puutteellisena.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi käsiteltävä toimilupahakemus 90 päivän kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot ovat sen käytettävissä. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 7 artiklan 4 kohta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että toimilupahakemus, jota ei ole käsitelty ehdotetun 90 päivän käsittelyajan kuluessa, katsottaisiin hylätyksi. Säännös olisi tarpeen sen vuoksi, että NPL-direktiivin 7 artiklan 5 kohta edellyttää muutoksenhakumahdollisuutta tilanteissa, joissa toimilupahakemusta ei ole käsitelty säädettyssä ajassa.

15 §. Toimiluvan peruminen. Luotonhallinnoijat olisivat Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n mukaisia Finanssivalvonnan toimilupavalvottavia. Pykälän 1 momentti sisältäisi viittaussäännöksen, jonka mukaan Finanssivalvonnan valtuudesta perua luotonhallinnoijan toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä. Toimiluvan peruminen tulisi kyseeseen, jos toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole, jos valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa Finanssivalvonnan määräämää kieltoa tai oikaisupäätöstä, jos valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä, jos valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä tai jos toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista. Poiketen siitä, mitä mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdassa säädetään, Finanssivalvonta voisi kuitenkin perua toimiluvan toiminnan lopettamisen perusteella, jos luotonhallinnoija on lopettanut luotonhallintotoiminnan harjoittamisen yli 12 kuukauden ajaksi, mainitussa kohdassa säädetyn kuuden kuukauden sijasta. Näin toimivaltuus olisi tältä osin NPL-direktiivin 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen. Muilta osin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n säännösten voidaan arvioida täyttävän NPL-direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaiset luotonhallinnoijan toimiluvan perumista koskevat vaatimukset. Finanssivalvonta voisi ilman erillistä säännöstä perua toimiluvan myös luotonhallinnoijan ilmoittaessa luopuvansa toimiluvasta.

Toimiluvan perumista olisi pidettävä viimesijaisena keinona puuttua luotonhallinnoijan toiminnassa havaittuihin vakaviin puutteisiin. Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 3 momentissa säädetään erikseen, että Finanssivalvonnan on ennen toimiluvan perumista varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle lain 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava toimiluvan perumisesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 8 artiklan 2 kohta.

16 §. Luettelo toimiluvan saaneista luotonhallinnoijista. Pykälässä säädettäisiin yleisessä tietoverkossa saatavilla pidettävästä luotonhallinnoijien luettelosta. Ehdotetulla pykälällä ja sen nojalla annettavalla asetuksella pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 9 artikla.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi ylläpitää luetteloa ehdotetussa laissa tarkoitetun toimiluvan saaneista luotonhallinnoijista sekä luotonhallinnoijista, joilla olisi ehdotetun 22 §:n nojalla oikeus tarjota luotonhallinnointitoimintoja Suomessa. Luettelo olisi asetettava julkisesti saataville yleisessä tietoverkossa ja saatettava säännöllisesti ajan tasalle.

Pykälän *2 momentin* mukaan luetteloon olisi merkittävä EPV:n NPL-direktiivin 9 artiklan 1 kohdan nojalla antamien ohjeiden mukaiset tiedot. Mainitun kohdan mukaisesti EPV laatii ohjeet, joissa vahvistetaan parhaat käytännöt tällaisten luetteloiden tai rekisterien perustamista ja ylläpitoa varten ja täsmennetään niihin sisältyvien tietojen tyypit. EPV on julkaissut asiaa koskevan ohjeensa 5.3.2024 (EBA/GL/2024/02). Ohjetta sovelletaan 30.12.2024 alkaen. Luetteloon ei ohjeen perusteella tallennettaisi luotonhallinnoijan johtoa tai henkilöstöä koskevia henkilötietoja.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että luotonhallinnoija olisi viipymättä poistettava luettelosta, jos sen toimilupa peruutetaan.

17 §. Luotonhallinnointisopimus. Ehdotetun pykälän mukaan luotonostajan puolesta toteutettavan luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen edellytyksenä olisi luotonostajan kanssa tehty kirjallinen luotonhallinnointisopimus. Vaatimus sisältyy NPL-direktiivin 11 artiklan 1 kohtaan.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi luotonhallinnointisopimusta koskevista sisällöllisistä vaatimuksista. Pykälän *1 kohdan* mukaan luotonhallinnointisopimuksen olisi sisällettävä luotonhallinnoijan suoritettaviksi kuuluvien luotonhallinnointitoimintojen kuvaus. Luotonostajan ja luotonhallinnoijan välinen tehtäväjako olisi osapuolten tarkemmin sovittavissa. Luotonostaja voisi myös antaa luotonhallinnoijalle tehtävien suorittamista koskevia tarvittavia lisäohjeita.

Pykälän *2 kohdan* mukaan luotonhallinnointisopimuksen olisi sisällettävä luotonhallinnoijan palkkion määräytymisen ehdot. Ehdotetussa laissa ei säädettäisi palkkion määräytymisen perusteista, vaan asia olisi osapuolten sovittavissa.

Pykälän *3 kohdan* mukaan luotonhallinnointisopimuksen olisi sisällettävä määräykset luotonhallinnoijan oikeudesta edustaa luotonostajaa suhteessa velalliseen.

Pykälän *4 kohdan* mukaan luotonhallinnointisopimuksen olisi sisällettävä sitoumus noudattaa kaikkea sopimuksen kohteena olevaan luottosuhteeseen sovellettavaa lainsäädäntöä sekä kohdella velallisia huolellisesti ja oikeudenmukaisesti. Luotonostajalla ja luotonhallinnoijalla olisi mainitut velvollisuudet suoraan lainsäädännön perusteella.

Pykälän *5 kohdan* mukaan sopimukseen olisi lisäksi sisällyttävä vaatimus siitä, että luotonhallinnoija ilmoittaa luotonostajalle etukäteen luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta. Sopimuspuolet voisivat muutoin sopia ulkoistamista koskevista seikoista ottaen huomioon ehdotetun 18 §:n edellytykset luotonhallinnoijan toteuttamalle ulkoistamiselle.

Ehdotetun 1–4 kohdan vaatimukset perustuisivat NPL-direktiivin 11 artiklan 2 kohtaan. Pykälän 5 kohdalla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 11 artiklan 3 kohta.

18 §. Luotonhallinnoijan toteuttama ulkoistaminen. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin luotonhallinnointitoimintojen ulkoistamisesta luotonhallinnoijalta kolmannelle osapuolelle eli luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle.

Pykälän *1 momentin* mukaan luotonhallinnoija saisi ulkoistaa luotonhallinnointitoiminnon suorittamisen ulkopuoliselle luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle ainoastaan kirjallisen ulkoistamissopimuksen nojalla. Ulkoistamissopimuksessa olisi edellytettävä, että luotonhallinnointipalvelujen tarjoaja on velvollinen noudattamaan ehdotettua lakia ja muuta luotonhallinnointiin sovellettavaa lainsäädäntöä suorittaessaan sopimuksen mukaisia tehtäviään.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin muista luotonhallinnointitoimintojen ulkoistamisen edellytyksistä. Momentin *1 kohdan* mukaan edellytyksenä olisi, että luotonhallinnoija ei samanaikaisesti ulkoista kaikkien sen vastuulle kuuluvien luotonhallinnointitoimintojen suorittamista. Tämän suoraan lainsäädännöstä seuraavan rajoituksen lisäksi ehdotetun 17 §:n mukainen luotonhallinnointisopimus voisi sisältää ulkoistamista koskevia lisäedellytyksiä.

Momentin *2 kohdan* mukaan edellytyksenä olisi, että ulkoistaminen ei vaikuta luotonhallinnoijan toimiluvan edellytysten noudattamiseen, sisäisen valvonnan toteuttamiseen tai luotonhallinnoijan toiminnan jatkuvuuteen. Näiden edellytysten toteutumisen kannalta olisi merkitystä paitsi sillä, mitä toimintoja ulkoistetaan ja missä laajuudessa, myös ulkoistamissopimukseen sisällytettävillä määräyksillä. Luotonhallinnoijan olisi jatkuvasti täytettävä toimiluvan myöntämisedellytykset täysimääräisesti riippumatta toimintojen ulkoistamisesta. Luotonhallinnoijan olisi myös kyettävä valvomaan luotonhallinnointipalvelujen tarjoajan toimintaa ja sillä olisi oltava tarvittavat järjestelyt myös tämän toiminnassa aiheutuvien häiriöiden ja mahdollisten sopimusrikkomusten varalle.

Momentin *3 kohdan* mukaan edellytyksenä olisi, että ulkoistaminen ei estä Finanssivalvonnan toteuttamaa luotonhallinnoijan valvontaa. Finanssivalvonnalla olisi tiedonsaantioikeuksiensa nojalla valtuudet saada tarvittavat tiedot myös ehdotetussa pykälässä tarkoitettulta luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalta. Luotonhallinnointipalvelujen tarjoajan tulisi kuitenkin myös omaloitteisesti tehdä yhteistyötä Finanssivalvonnan kanssa eikä ulkoistamissopimuksen tulisi aiheuttaa esteitä valvonnan toteuttamiselle.

Momentin *4 kohdassa* edellytettäisiin, että luotonhallinnoijalla on pääsy kaikkiin ulkoistettuja luotonhallinnointipalveluja koskeviin tietoihin. Ulkoistamissopimukseen tulisi sisällyttää tarvittavat asiaa koskevat määräykset ja luotonhallinnointipalvelujen tarjoajan toiminnan olisi myös käytännössä oltava järjestetty siten, että edellytys toteutuu.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että luotonhallinnoija, joka ulkoistaa luotonhallinnointitoiminnon suorittamisen, on edelleen vastuussa luotonhallinnointiin sovellettavan lainsäädännön noudattamisesta sekä velvoitteistaan luotonostajaan ja velallisiin nähden. Selvänä olisi muutenkin pidettävä, että luotonhallinnointipalvelujen tarjoajan kanssa tehtävällä ulkoistamissopimuksella ei voida muuttaa luotonhallinnoijan ja luotonostajan välistä sopimussuhdetta. Lisäksi säädettäisiin siitä, että luotonhallinnoijalla olisi ulkoistamissopimuksen päättymisen jälkeen oltava ulkoistettujen luotonhallinnointitoimintojen tarjoamisen edellyttämä asiantuntemus ja resurssit.

Pykälän 1–3 momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 12 artiklan 1 kohta.

Pykälän *4 momentin* mukaan luotonhallinnoijan olisi ennen luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisen toteuttamista ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle ja mahdollisen vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 12 artiklan 2 kohta.

19 §. *Velallisen varojen hallussapito.* Ehdotettu pykälä sisältäisi säännökset koskien tilanteita, joissa luotonhallinnoija pitää hallussaan velallisen varoja niiden siirtämiseksi edelleen luotonostajalle. NPL-direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioilla on valta päättää niiden

alueella luotonhallinnointitoimintoja suorittavien luotonhallinnoijien osalta, saavatko ne vastaanottaa ja pitää hallussaan velallisten varoja kyseisten varojen siirtämiseksi luotonostajille. Tällaisen varojen käsittelyyn voidaan katsoa olevan olennainen osa luotonhallinnointia, eikä sitä olisi perusteltua kieltää.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin vaatimuksesta säilyttää velallisilta saadut varat luottolaitoksessa tätä tarkoitusta varten olevalla erillisellä tilillä. Vaatimus perustuu NPL-direktiivin 6 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Perintälain 11 §:n mukaan varat, jotka toimeksisaaja on perinyt velkojan lukuun, on pidettävä erillään toimeksisaajan omista varoista ja talletettava pankkitilille tai säilytettävä muulla luotettavalla tavalla. Ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluu myös eräännyttämiä saatavia. NPL-direktiivi myös nimenomaisesti edellyttää varojen säilyttämistä erillisellä tilillä luottolaitoksessa, kun taas perintälain 11 § mahdollistaa varojen säilyttämisen myös muulla luotettavalla tavalla. Luotonhallinnoijan tulisi noudattaa ehdotettua momenttia kaikkien hallussaan olevien ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluviin järjestämättömiin luottoihin liittyvien velallisten varojen osalta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta velkojien maksunsaantijärjestyksestä annettuun lakiin (1578/1992). Ehdotetun säännöksen mukaan luotonostajien saatavat olisivat NPL-direktiivin 6 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellyttämällä tavalla ensisijaisia luotonhallinnoijien muiden velkojien saataviin nähden luotonhallinnoijan konkurssissa tai ulosotossa.

Pykälän *3 momentin* mukaan velallisen suorittaessa luotonhallinnoijalle maksun maksaakseen osittain tai kokonaan takaisin järjestämättömään luottoon liittyvän saamisen, kyseinen maksu on pätevä luotonostajaa kohtaan. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 6 artiklan 2 kohdan c alakohta. Perintälain 8 § sisältää eräännyneen velan perinnässä sovellettavat velallisen maksusuoja koskevat säännökset. Ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluu myös eräännyttämiä saatavia, minkä vuoksi velallisen maksusuojusta olisi tarpeen säätää ehdotetussa laissa erikseen.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin NPL-direktiivin 6 artiklan 2 kohdan d alakohdan edellyttämällä tavalla, että luotonhallinnoijan on saadessaan velalliselta varoja toimitettava tälle kuitti tai muu vastaava kirjallinen tosite, jossa todetaan suoritettu määrä.

Pykälän *5 momentin* mukaan luotonhallinnointipalvelujen tarjoajat eivät saisi pitää hallussaan velallisten varoja. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 12 artiklan 5 kohta.

20 §. Luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttäminen. Pykälän *1 momentin* mukaan luotonhallinnoijan olisi tallennettava luotonostajan ja velallisten kanssa käyty yhteydenpito sekä luotonostajalta saadut luotonhallinnointitoimintojen suorittamista koskevat ohjeet. Pykälän *2 momentin* mukaan luotonhallinnointisopimus ja ehdotetussa 1 momentissa tarkoitetut tiedot olisi säilytettävä viiden vuoden ajan luotonhallinnointisopimuksen päättymisestä. Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 11 artiklan 4 kohta.

Pykälän *3 momentin* mukaan luotonhallinnoijan olisi säilytettävä ehdotetussa 18 §:ssä tarkoitettu ulkoistamissopimus ja tiedot luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle annetuista asiaankuuluvista ohjeista viiden vuoden ajan ulkoistamissopimuksen päättymisestä. Vaatimus perustuu NPL-direktiivin 12 artiklan 3 kohtaan.

21 §. Velallisten valitusten käsittely. Pykälässä säädettäisiin luotonhallinnoijan velvollisuudesta kirjata luottosuhdetta koskevat velallisten valitukset ja niiden johdosta toteutettavat toimenpiteet. Lisäksi säädettäisiin velallisten valitusten käsittelyn maksuttomuudesta. Ehdotetut säännökset perustuvat NPL-direktiivin 24 artiklan 1 ja 2 kohtaan.

4 luku **Luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen vapaus**

22 §. *Luotonhallinnointipalvelujen tarjoaminen Suomessa.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luotonhallinnoijan vapaudesta tarjota kyseisen toimiluvan piiriin kuuluvia palveluja Suomessa. Kotijäsenvaltiossa toimiluvan saaneen luotonhallinnoijan oikeus tarjota kyseisen toimiluvan piiriin kuuluvia palveluja toisessa jäsenvaltiossa ilmenee NPL-direktiivin 13 artiklan 1 kohdasta. Palveluja voitaisiin tarjota Suomeen perustetun sivuliikkeen kautta tai muutoin sivuliikettä perustamatta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että kun Finanssivalvonta saa toisen ETA-valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ilmoituksen ETA-luotonhallinnoijan aikomuksesta tarjota luotonhallinnointipalveluja Suomessa, sen olisi viipymättä ilmoitettava tietojen vastaanottamisesta tälle toimivaltaiselle viranomaiselle. Mainittu vaatimus ilmenee NPL-direktiivin 13 artiklan 3 kohdasta. Ilmoitus olisi tehtävä vastaavasti, kun Finanssivalvonta saa mainitulta viranomaiselta ilmoituksen aiemmin toimitettujen tietojen muutoksista. Tältä osin vaatimus perustuu NPL-direktiivin 13 artiklan 6 kohtaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että ETA-luotonhallinnoija saa aloittaa palvelujen tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on ilmoittanut kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle vastaanottaneensa ehdotetussa 2 momentissa tarkoitetut tiedot, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun nämä tiedot on toimitettu Finanssivalvonnalle. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 13 artiklan 5 kohta.

23 §. *Luotonhallinnointipalvelujen tarjoaminen toisessa ETA-valtiossa.* Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetun lain mukaisesti toimiluvan saaneen luotonhallinnoijan aikoessa tarjota luotonhallinnointipalveluja toisessa ETA-valtiossa, sen olisi ilmoitettava tästä aikomuksestaan Finanssivalvonnalle ja toimitettava sille ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmoitukseen liitettävistä tiedoista säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Jos ilmoitus on puutteellinen, hakijaa tulisi pyytää asianmukaisen määräajan puitteissa täydentämään ilmoitusta. Momentilla ja sen nojalla annettavalla asetuksella pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 13 artiklan 2 kohta.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi 45 päivän kuluessa kaikkien 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta toimitettava nämä tiedot vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava luotonhallinnoijalle päivä, jona tiedot toimitettiin kyseiselle viranomaiselle, ja päivä, jona tämä ilmoitti tietojen vastaanottamisesta. Finanssivalvonnan olisi myös toimitettava kaikki 1 momentissa tarkoitetut tiedot sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin, jos se ei ole vastaanottava valtio. Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 13 artiklan 3 kohta.

Pykälän 3 momentin mukaan luotonhallinnoijan olisi ilmoitettava ehdotetussa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen myöhemmistä muutoksista Finanssivalvonnalle, joka noudattaisi tällöin ehdotetussa 2 momentissa säädettyä menettelyä. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 13 artiklan 6 kohta.

5 luku **Valvonta**

24 §. *Valvonta.* Pykälän mukaan ehdotetun lain mukaisena valvovana viranomaisena toimisi Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan tehtävänä on Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan valvoa, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellet-

tavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä. Ehdotetun 5 luvun säännöksillä sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotettavilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin vaatimukset toimivaltaisen viranomaisen harjoittamasta valvonnasta. Pykälään sisältyisi lisäksi informatiivinen viittaus, jonka mukaan Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa.

25 §. *Yhteistyö ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.* Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ehdotetun lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava yhteistyössä, vaihdettava tietoja ja sovitettava valvontatoimia yhteen muiden ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Rajat ylittävissä tapauksissa Finanssivalvonnan olisi tilanteen mukaan tehtävä yhteistyötä 17 §:ssä tarkoitetun ETA-luotonhallinnoijan osalta kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ja 18 §:ssä tarkoitetun rajat ylittäviä palveluja tarjoavan suomalaisen luotonhallinnoijan osalta vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa sekä tarvittaessa sen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 26 artiklan 1 ja 2 kohta sekä 14 artiklan 4 kohta.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava ehdotetussa 23 §:ssä tarkoitetulle luotonhallinnoijalle määrätystä hallinnollisesta seuraamuksesta ja muun valvontatoimen toteuttamisesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä tarvittaessa sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 3 kohta.

26 §. *ETA-luotonhallinnoijan valvonta.* Ehdotettu pykälä sisältäisi erilliset ETA-luotonhallinnoijan valvontaa koskevat säännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan tehtävästä valvoa ETA-luotonhallinnoijan Suomessa olevan sivuliikkeen toimintaa sekä luotonhallinnointipalvelujen tarjoamista Suomessa, jota harjoitetaan sivuliikettä perustamatta. Ehdotetun momentin mukaan Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovellettaisiin tällöin, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa säädetään valvottavaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta sekä mitä mainitun lain 33 a §:ssä säädetään oikeudesta asettaa uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi ja 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa. Momentin mukaisen valvontatehtävän hoitamiseksi Finanssivalvonnan tulisi tehdä ehdotetun 25 §:n mukaisesti tarpeellista yhteistyötä kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos Finanssivalvonta suorittaa ETA-luotonhallinnoijaan kohdistuvan paikan päällä tehtävän tarkastuksen, sen olisi ilmoitettava tarkastuksen tulokista viipymättä kyseiselle viranomaiselle. Säännöksessä tarkoitettu tarkastus voitaisiin suorittaa kotivaltion toimivaltaisten viranomaisten puolesta tai Finanssivalvonnan omasta aloitteesta. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 7 ja 8 kohta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että jos Finanssivalvonta katsoo, että ETA-luotonhallinnoija rikkoo ehdotettua lakia tai muuta luotonhallinnointitoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä, sen olisi toimitettava kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle asiaa koskevat tiedot ja pyydyttävä sitä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet. Kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteet olisivat siis ensisijaisia suhteessa Finanssivalvonnan toteuttamiin valvontatoimiin. Ehdotetulla momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 9 kohta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että jos kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen ehdotetussa 3 momentissa tarkoitetun pyynnön perusteella toteuttamat toimenpiteet osoittautuvat riit-

tämättömiksi ja ETA-luotonhallinnoija jatkaa mainitussa momentissa tarkoitettua menettelyä, Finanssivalvonta voisi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 ja 33 a §:n ja mainitun lain 4 luvun hallinnollisia seuraamuksia koskevien säännösten nojalla. Finanssivalvonnasta annetun lain 26–28, 28 a, 28 b ja 29–32 §:n säännöksiä toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskevista toimivaltuuksista ei sen sijaan sovellettaisi näissä tapauksissa. Mainituissa säännöksissä tarkoitettujen toimivaltuuksien käyttämisen on katsottava kuuluvan kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen tehtäväksi.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettävän, että Finanssivalvonta voisi ryhtyä ehdotetussa 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos toimenpiteet ovat kiireellisessä tapauksessa tarpeen velallisten aseman turvaamiseksi. Finanssivalvonta voisi lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ssä säädetyin uhkasakon uhalla osittain tai kokonaan kieltää ETA-luotonhallinnoijaa tarjoamasta luotonhallinnointipalveluja Suomessa siihen saakka, kunnes rikkomisen korjaamiseksi on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet.

Ehdotetulla 4 ja 5 momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 12 kohta.

27 §. Tarkastuksen suorittaminen vastaanottavassa valtiossa. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta pyytää vastaanottavan valtion toimivaltaista viranomaista avustamaan luotonhallinnoijaan tai luotonhallinnointipalvelujen tarjoajaan kohdistuvan paikan päällä tehtävän tarkastuksen suorittamisessa kyseisessä valtiossa. Tarkastuksen suorittamiseen sovellettaisiin tällöin vastaanottavan valtion lainsäädäntöä. Pykälällä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 5 kohta.

28 §. Vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen pyyntö. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen pyytää Finanssivalvontaa ryhtymään valvontatoimenpiteisiin luotonhallinnoijan osalta ja toimittaa sille tarpeelliset asiaa koskevat tiedot. Finanssivalvonnan olisi tällöin kahden kuukauden kuluttua mainitusta pyynnöstä toimitettava mainitulle viranomaiselle tiedot vireille pannuista tai toteutetuista hallinnollisen seuraamuksen määräämistä koskevista päätöksistä tai muista valvontatoimenpiteistä tai perusteet sille, miksi tällaisia toimenpiteitä ei ole toteutettu.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi säännöllisesti tiedotettava 1 momentissa tarkoitettussa asiassa vireille pannun menettelyn etenemisestä vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Ehdotetulla pykälällä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 11 kohta.

29 §. Suomessa myönnetyn luoton hallinnointi toisessa ETA-valtiossa. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle asiaa koskevat tiedot ja pyydettävä sitä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet, jos se katsoo, että toisessa ETA-valtiossa luotonhallinnointitoimintoja suorittava luotonhallinnoija rikkoo luotonhallinnointitoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä tai luottoon tai luottosopimukseen sovellettavia velvoitteita, ja kyseessä oleva luotto on myönnetty Suomessa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 14 artiklan 10 kohta.

6 luku **Vahingonkorvausvastuu**

30 §. Vahingonkorvausvastuu. Pykälässä säädettäisiin luotonhallinnointitoimintojen suorittamista koskevasta vahingonkorvausvelvollisuudesta. Perintälain 15 §:ssä säädetään velvollisuudesta korvata erääntyneitä saatavaa perittäessä aiheutettu vahinko. Ehdotettu pykälä vastaisi rakenteeltaan perintälain 15 §:ää.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luotonostajan velvollisuudeksi korvata vahinko, joka velalliselle on aiheutunut ehdotetun lain vastaisesta menettelystä suoritettaessa järjestämättömään luottoon liittyviä luotonhallinnointitoimintoja. Luotonhallinnointitoimintojen suorittaminen tapahtuu aina luotonostajan lukuun. Vastuun luotonhallinnointitoimintoja suoritettaessa aiheutetusta vahingosta tulisikin viime kädessä olla luotonostajalla, mukaan lukien silloin, jos luotonostaja olisi ehdotetun 7 §:n mukaisesti nimennyt ulkopuolisen luotonhallinnointitoimintojen suorittajan. Vahinkoa voi aiheutua esimerkiksi tilanteessa, jossa velalliselle on annettu virheellisiä tietoja ja tästä on aiheutunut selvittelykuluja tai virheellisiä maksusuorituksia.

Pykälän *2 momentin* mukaan myös ehdotetun 7 §:n nojalla nimetty luotonhallinnointitoimintojen suorittaja vastaisi vahingon korvaamisesta, jos vahinko on aiheutunut tämän virheellisestä menettelystä. Vahinkoa kärsineellä olisi siis oikeus vaatia korvausta myös suoraan asianomaiselta luotonhallinnointitoimintojen suorittajalta. Luotonhallinnointitoimintojen suorittaja vastaisi myös ehdotetun 18 §:n mukaisesti ulkopuoliselle luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle ulkoistetun luotonhallinnointitoiminnon suorittamisen yhteydessä aiheutetusta vahingosta. Tällaisessa tilanteessa vahinkoa kärsinyt voisi valita, vaatiiko hän korvausta luotonostajalta, luotonhallinnointitoimintojen suorittajalta vai yhteisvastuullisesti kummaltakin.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin luotonostajan takautumisoikeudesta tilanteessa, jossa tämä on joutunut ehdotetun 1 momentin nojalla maksamaan korvausta luotonhallinnointitoimintojen suorittajan virheellisen menettelyn vuoksi. Ehdotettu säännös, joka koskee yksinomaan luotonostajan ja toimeksisaajan välistä suhdetta, olisi tahdonvaltainen, kuten myös vastaava perintälain 15 §:n 3 momentti.

Pykälän *4 momentti* sisältäisi viittauksen perintälain 15 §:ään, jossa säädetään velvollisuudesta korvata erääntynyttä saatavaa perittäessä aiheutettu vahinko.

7 luku **Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

31 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Pykälän *2 momenttiin* sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan lakia ei sovellettaisi sellaisen järjestämättömän luoton ostamiseen tai hallintaan, joka on siirretty luotonostajalle ennen ehdotetun lain voimaantuloa.

7.2 Laki luottolaitostoiminnasta

15 luku **Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa**

16 §. Järjestämättömän luottosopimuksen siirtäminen. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi *uusi pykälä*, joka sisältäisi NPL-direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat luottolaitoksia koskevat säännökset.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että luottolaitos saa siirtää järjestämättömän luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet ehdotetun luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettulle kolmannen maan luotonostajalle vain, jos luotonostaja on nimennyt mainitussa pykälässä tarkoitettun edustajan. Säännös olisi tarpeen NPL-direktiivin 19 artiklan 1 kohdan täytäntöön panemiseksi, jossa vaaditaan järjestämättömän luoton siirron yhteydessä edellytettävän, että kolmannen maan luotonostaja on nimennyt itselleen ETA-alueelle sijoittautuneen edustajan.

Ehdotetun 2 momentin mukaan luottolaitoksen olisi pyynnöstä annettava mahdolliselle 1 momentissa tarkoitetun luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien ostajalle tiedot, jotka ovat tarpeen kyseessä olevien luottosopimusten tai luotonantajan oikeuksien arvon ja takaisinperinnän todennäköisyyden arvioimiseksi. Momentilla pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 15 artiklan 1 kohta. Momentissa säädettäisiin lisäksi, että tietojen antamisessa on käytettävä NPL-direktiivin 16 artiklassa tarkoitettujen komission hyväksymien teknisten täytäntöönpanostandardien mukaisia malleja ja lomakkeita. NPL-direktiivin 16 artiklan mukaan EPV laatii luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa määritetään mallit ja lomakkeet, joita luottolaitosten on käytettävä direktiivin 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisessa. Komissio hyväksyy tekniset täytäntöönpanostandardit. Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin myös silloin, kun mahdollinen ostaja on toinen luottolaitos. NPL-direktiivin 16 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että luottolaitokset soveltavat teknisiä täytäntöönpanostandardeja myös järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse järjestämättömän luottosopimuksen siirtoon muille luottolaitoksille.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin luottolaitoksen velvollisuudesta toimittaa järjestämättömien luottojen siirtoa koskevat tiedot Finanssivalvonnalle. Jos luottolaitos siirtää järjestämättömän luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet, sen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle luotonostajaa, siirrettyjä luottosopimuksia sekä mahdollisia vakuuksia koskevat tiedot. Vaatimus perustuu NPL-direktiivin 15 artiklan 2 kohtaan.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta määräisi 3 momentissa tarkoitettujen tietojen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta noudatettavasta aikataulusta. Finanssivalvonta voisi määrätä luottolaitokset toimittamaan tiedot neljännesvuosittain. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön NPL-direktiivin 15 artiklan 3 kohta.

7.3 Laki Finanssivalvonnasta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momentin mukaisiin Finanssivalvonnan toimilupavalvottaviin lisättäisiin ehdotetussa laissa luotonostajista ja luotonhallinnoijista tarkoitettu luotonhallinnoija. Ehdotettu muutos tarkoittaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun mukaisten Finanssivalvonnan valvontavaltuuksien ulottamista luotonhallinnoijiin.

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Ehdotetulla muutoksella lisättäisiin muiden finanssimarkkinoilla toimivien joukkoon ehdotetussa laissa luotonostajista ja luotonhallinnoijista tarkoitettu luotonostaja, luotonhallinnointipalvelujen tarjoaja ja luotonostajan edustaja. Lainkohdan muutos tarkoittaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 18–20, 20 a, 20 b, 21, 22 ja 24 §:n mukaisten tiedonsaanti- ja tarkastusvaltuuksien ja 33, 33 a ja 34 §:n mukaisten yleisten toimivaltuuksien ulottamista näihin toimijoihin.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättävien säännökset luotonostajista ja luotonhallinnoijista ehdotettavan lain rikkomisen tai laiminlyönnin johdosta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista. NPL-direktiivin 23 artiklan 2 mukaan artiklassa tarkoitettuihin hallinnollisiin seuraamuksiin ja korjaaviin toimenpiteisiin on sisällyttävä muun ohella hallinnolliset taloudelliset seuraamukset.

Pykälän 2 momentin uudessa 14 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä seuraamusmaksu sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo luotonhallinnoijaa velvoittavia ehdotetun lain luotonostajista ja luotonhallinnoijista 7 §:n 4 momentin säännöstä luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen alkamisen johdosta Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta, 9 §:n säännöksiä yhteydenpidosta velallisen kanssa, 11

§:n 2 momentin säännöstä velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle tietoja edelleen siirretystä luotosta, 14 §:n säännöksiä velallisen varojen hallussapidosta, 18 §:n säännöksiä luotonhallinnointisopimuksen tekemisestä, 19 §:n säännöksiä luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttämisestä, 20 §:n säännöksiä luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle, 21 §:n säännöksiä velallisten valitusten käsittelystä tai 23 §:n säännöksiä toisessa ETA-valtiossa harjoitettavan luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen johdosta Finanssivalvonnalle tehtävistä ilmoituksista.

Momentin *uudessa 15 kohdassa* ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä seuraamusmaksu sille, joka laiminlyö tai rikkoo luotonostajaa ja luotonostajan edustajaa velvoittavia ehdotetun lain luotonostajista ja luotonhallinnoijista 7 §:n säännöksiä velvollisuudesta nimetä luotonhallinnoija, 8 §:n säännöksiä siirtoilmoituksen tekemisestä, 9 §:n säännöksiä yhteydenpidosta velallisen kanssa tai 11 §:n säännöksiä velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse järjestämättömän luottosopimuksen siirtämisestä edelleen;

Momentin *uudessa 16 kohdassa* ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä seuraamusmaksu sille, joka laiminlyö tai rikkoo luotonhallinnointipalvelujen tarjoajaa velvoittavia ehdotetun lain luotonostajista ja luotonhallinnoijista 20 §:n säännöksiä kiellosta vastaanottaa tai pitää hallussa velallisten varoja ja velvollisuudesta toimittaa tietoja Finanssivalvonnalle.

Momentin *13 kohdassa* [HE 67/2024 vp mukainen uusi 13 kohta, esitys eduskunnan käsiteltävänä] tehtäisiin lisäksi tarvittava tekninen muutos.

Ehdotetut säännökset vastaavat muita finanssimarkkinoiden sektoreita koskevia säännöksiä. Säännöksistä ilmenee Finanssivalvonnan lähtökohtainen velvollisuus seuraamusmaksun määrittämiselle laissa säädetyin edellytyksin.

Seuraamusmaksu on vakava hallinnollinen seuraamus, jonka soveltamisalaan kuuluvissa rikkomuksissa ja laiminlyönneissä on lähtökohtaisesti kyse erittäin moitittavista teoista ja laiminlyönneistä (HE 32/2012 vp, s. 85). Finanssivalvonta ottaa mahdollisessa seuraamusharkinnassaan huomioon hallintolain 6 §:ssä tarkoitetut hallinnon oikeusperiaatteet sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyt seuraamusmaksun määrittämisestä ja määrittämättä jättämisestä koskevat säännökset. Seuraamuksen määrittäminen perustuu kokonaisarviointiin. Hallinnollisen seuraamuksen oikeasuhtaisuuden arviointi ei koske ainoastaan seuraamusmaksun mitoittamista, vaan myös seuraamuslajin valintaa. Seuraamusmaksun sijaan voidaan laissa säädetyin perustein poikkeuksellisesti antaa julkinen varoitus, jos lain vastaista menettelyä olisi pidettävä esimerkiksi vähäisenä.

Oikeushenkilölle ja luonnolliselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismääristä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:ssä. Lain 41 a §:ssä on lisäksi useita seuraamusmaksun enimmäismäärää koskevia erityissäännöksiä. NPL-direktiivin mukaisten velvoitteiden laiminlyönнин tai rikkomisen osalta ei ehdoteta säädettävän erillisistä seuraamusmaksujen enimmäismääristä, vaan näissä tapauksissa sovellettaisiin lain 41 §:n yleisiä seuraamuksen enimmäismäärää koskevia säännöksiä. Sovellettaviksi tulisivat lisäksi lain 40 §:n 3 momentin ja 42 §:n 3 momentin säännökset hallinnollisten seuraamusten suhteesta rikosoikeudellisiin rangaistuksiin, joilla varmistetaan kaksoisrangaistavuuden kiellon toteutumista. Seuraamusmaksua ei voida määrätä luonnolliselle henkilölle teosta tai laiminlyönnistä, joka on laissa säädetty rangaistavaksi, paitsi jos teko tai laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden vähäinen. Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai

tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, eikä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

7.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista

1 §. *Maksuvelvollinen.* Pykälän 7 kohtaan lisättäisiin uusi p alakohta, jolla ehdotetussa luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevassa laissa tarkoitettu luotonhallinnoija ja ETA-luotonhallinnoijan sivuliike lisättäisiin lain mukaisten maksuvelvollisten joukkoon. Luotonhallinnoijat olisivat esityksen mukaan Finanssivalvonnan toimilupavalvottavia, jolloin niiden tulisi olla velvoitettuja suorittamaan Finanssivalvonnan valvontamaksu. Lisäksi Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa ETA-luotonhallinnoijan Suomessa harjoittamaa toimintaa, minkä vuoksi olisi perusteltua, että myös ETA-luotonhallinnoijan sivuliike olisi velvoitettu valvontamaksun suorittamiseen. Kohdan o alakohdassa tehtäisiin lisäksi uuden kohdan lisäämisestä johtuva tekninen muutos.

10 §. *Muiden toimijoiden maksut.* Pykälään lisättäisiin uusi 19 kohta, jossa säädettäisiin luotonhallinnoijan valvontamaksun suuruudesta. Luotonhallinnoijan osalta perusmaksu olisi suuruudeltaan 15 000 euroa ja ETA-luotonhallinnoijan osalta 5 000 euroa. Pykälän 18 kohdassa tehtäisiin lisäksi uuden kohdan lisäämisestä johtuva tekninen muutos.

7.5 Kuluttajansuojalaki

7 luku **Kuluttajaluotot**

4 §. *Suhde maksupalvelulakiin.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus ehdotettuun uuteen 23 a §:ään. Lisäys on tarpeen päällekkäisten veloitteiden välttämiseksi, sillä maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluviin luottosopimuksiin sovellettaisiin nykyiseen tapaan maksupalvelulain säännöksiä puitesopimuksen muuttamisesta eli lain 30–33 §:ää.

13 §. *Hyvä luotonantotapa.* Pykälän 2 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siltä osin, kun se koskee luotonantajan velvollisuutta suhtautua vastuullisesti maksujärjestelyihin. Kun tältä osin voimassa olevan momentin 6 kohdan mukaan edellytetään erityisesti, että luotonantaja suhtautuu vastuullisesti maksujärjestelyihin, jatkossa edellytettäisiin erityisesti, että luotonantaja tarjoaa kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, jos niiden tarjoamista voidaan kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen pitää asianmukaisena. Maksujärjestelyjen tarjoaminen on ymmärrettävä laajasti. Sillä viitattaisiin nykyiseen tapaan ensinnäkin muun muassa uuden eräpäivän sopimiseen, luoton kuukausierien pienentämiseen ja laina-ajan pidentämiseen, lyhennysvapaista jaksoista sopimiseen, koron tai muiden kustannusten alentamiseen ja muihin luottosopimuksen ehtojen muuttamiseen, jolla voidaan välttää täytäntöönpano- ja maksukyvyttömyysmenettelyjen aloittaminen. Maksujärjestelyjen tarjoaminen ulottuisi kuitenkin myös ulosottomenettelyyn ja muihin maksukyvyttömyysmenettelyihin sisältyviin sovinto- ja myönnytysmahdollisuuksiin siltä osin kuin luotonantaja voi näihin vaikuttaa. Olennaista on erityisesti, että maksujärjestelyjen tarjoamisella edistetään luoton takaisinmaksua. Luotonantajan olisi tarjottava maksujärjestelyjä, jos niiden tarjoamista voidaan pitää asianmukaisena ottaen huomioon kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet. Arvioinnissa olisi otettava huomioon uuden kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 79 kappaleen mukaisesti muun muassa kuluttajan yksilöllinen tilanne, kuten kuluttajan edut ja oikeudet, hänen kykynsä maksaa luotto takaisin ja hänen elinkustannustarpeensa. Jos maksujärjestelyjen tarjoamista ei olisi pidettävä asianmukaisena kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen, maksujärjestelyjä ei tarvitsisi tarjota. Tällainen tilanne voisi olla käsillä esimerkiksi silloin, kun on selvää, ettei kuluttaja tule maksamaan luottoa takaisin tai kun kuluttaja ei vastaa luotonantajan tarjoukseen kohtuullisen ajan kuluessa. Maksujärjestelyjä ei

myöskään perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta tarvitsisi tarjota kuluttajalle toistuvasti, mutta luotonantajan olisi tapauskohtaisesti arvioitava maksujärjestelyjen asianmukaisuus kunkin kuluttajan yksilöllinen tilanne huomioiden. Luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus maksujärjestelyjen yhteydessä säädetään luvun 14 §:n 2 momentissa. Muutoksella pannaan osaltaan täytäntöön uuden kuluttajaluottodirektiivin 35 artikla, mutta on huomattava, että säännöstä sovellettaisiin ehdotuksen 7 a luvun 31 §:n 1 momentin viittaussäännöksen nojalla myös asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottoihin. Muilta osin kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin uusi virke, jonka mukaan luotonantajalla on oltava käytössään menettelyt ja toimintaperiaatteet 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen maksujärjestelyjen tarjoamiseksi. Menettelyjen ja toimintaperiaatteiden perusteella olisi harkittava 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen maksujärjestelyjen tarjoamista ennen täytäntöönpanotoimien aloittamista, eli käytännössä asiaa koskevan ulosottoasian vireillepanoa. Lisäyksellä pannaan täytäntöön NPL-direktiivin 27 artiklan 2 alakohdalla kulutusluottodirektiiviin lisätty 16 a artikla sekä NPL-direktiivin 28 artiklan 2 alakohdalla muutettu asuntoluottodirektiivin 28 artikla. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

23 a §. Luottosopimuksen muuttamisesta annettavat tiedot. Pykälä on uusi. Pykälällä pannaan täytäntöön NPL-direktiivin 27 artiklalla kulutusluottodirektiiviin lisätty uusi 11 a artikla sekä yhdessä 7 a luvun 31 §:n 1 momentin viittaussäännökseen ehdotetun muutoksen kanssa NPL-direktiivin 28 artiklalla asuntoluottodirektiiviin lisätty uusi 27 a artikla. Ehdotuksen mukaan, jos luottosopimusta muutetaan, luotonantajan on ennen ehdotettavien muutosten voimaantuloa ilmoitettava kuluttajalle säännöksessä mainitut tiedot. Tietoihin olisi sisällyttävä pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan selkeä kuvaus ehdotettavista muutoksista sekä selvitys siitä, mitkä muutoksista edellyttävät kuluttajan suostumusta ja mitkä muutoksista tulevat voimaan lain nojalla. Kohta vastaa kulutusluottodirektiivin 11 a artiklan a alakohtaa ja asuntoluottodirektiivin 28 a artiklan a alakohtaa. Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että kysymystä siitä, onko sopimusehtojen muuttamista pidettävä ylipäättään sallittuna tai tehokkaana, arvioidaan kansallisen sopimusoikeuden ja muun sääntelyn perusteella. Momentin 2 kohdan mukaan luotonantajan tulisi myös ilmoittaa ehdotettujen muutosten voimaantulo eli se, milloin muutokset tulisivat voimaan. Kohta vastaa kulutusluottodirektiivin 11 a artiklan b alakohtaa ja asuntoluottodirektiivin 28 a artiklan b alakohtaa. Momentin 3 kohdan mukaan tietoihin olisi sisällyttävä myös tiedot kuluttajan käytettävissä olevista valituskeinoista ehdotettujen muutosten osalta, määräaika valituksen tekemiselle sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite, jolle valitus voidaan tehdä. Kohta vastaa kulutusluottodirektiivin 11 a artiklan c, d ja e alakohtaa ja asuntoluottodirektiivin 28 a artiklan c, d ja e alakohtaa. Säännöksessä mainituilla valituskeinoilla tarkoitetaan kuluttajan mahdollisuutta tehdä luotonantajan toiminnasta ilmoitus lain 7 ja 7 a luvun säännösten noudattamista valvovalle viranomaiselle. Tällaisen ilmoituksen tekemiselle ei ole erityistä määräaikaa, mikä seikka luotonantajan tulee ilmoittaa kuluttajalle.

Pykälän 2 momentti sisältää informatiivisen maininnan siitä, että koron ja maksujen muutosten osalta sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään.

7 a luku **Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot**

31 §. Kuluttajaluottoja koskevien säännösten soveltaminen. Säännökseen lisättäisiin viittaus 7 luvun 23 a §:n 1 momenttiin. Mainittua säännöstä sovellettaisiin ehdotuksen mukaan myös asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin. Muutos on tarpeen NPL-direktiivin 28 artiklalla asuntoluottodirektiiviin lisätyn 27 a artiklan täytäntöön panemiseksi.

7.6 Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä

2 §. *Soveltamisalan rajaukset.* Pykälässä muutettaisiin *1 momentin 4 kohtaa*. Lakia ei jatkossakaan lähtökohtaisesti sovellettaisi Finanssivalvonnan valvoman toimijan harjoittamaan perintätoimintaan, mutta lakiin tehtäisiin muutos, jonka mukaan sitä sovellettaisiin Finanssivalvonasta annetun 4 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen luotonhallinnoijien ja 9 kohdassa tarkoitettujen maksulaitosten harjoittamaan perintätoimintaan. Muutoksella selkeytettäisiin viranomaisten toimivaltuuksia uuden luotonhallinnointia koskevan sääntelyn tullessa voimaan ja samalla varmistettaisiin valvonnan aukottomuus maksulaitosten harjoittaman perintätoiminnan osalta.

Muutos tarkoittaisi ensinnäkin sitä, että luotonhallinnoijien harjoittaman perintätoiminnan valvonta säilyisi Etelä-Suomen aluehallintovirastolla. Ehdotuksella varmistettaisiin, ettei NPL-direktiivin täytäntöönpanosta seuraisi muutoksia perintätoiminnan harjoittamisen kansalliseen sääntelyyn.

Toiseksi lakiin tehtäisiin muutos, joka selkeyttää Finanssivalvonnan ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvonnan suhdetta maksulaitosten suorittaman perintätoiminnan osalta. Maksulaitosten suorittamaa perintätoimintaa valvoisi jatkossa Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Muutoksella on tarkoitus varmistaa, että maksulaitosrekisterissä olevien niin sanottujen laskutuspalveluyritysten harjoittamaa perintätoimintaa valvottaisiin jatkossa Etelä-Suomen aluehallintovirastossa. Jos laskutuspalvelua tarjotaan siten, että toiminta sisältää toisille kuuluvien varojen vastaanottamista niiden eteenpäin välittämiseksi, on se lähtökohtaisesti katsottava maksulaitoslain mukaisesti lupaa edellyttäväksi toiminnaksi. Voidaan arvioida, että tällaista laskutuspalvelua harjoittavat toimijat tarjoavat tyypillisesti maksulaitoslain 1 §:n 2 momentin 2 ja 4 kohdan mukaisia palveluita. Mainitut lainkohdat kuitenkin voivat koskea myös muita maksulaitosrekisteriin merkittyjä toimijoita. Rajaus tehtäisiin kattamaan kaikkien maksulaitosten harjoittama perintätoiminta, mutta markkinoilla ei tiettävästi toimi laskutuspalvelua harjoittavien maksupalvelun tarjoajien lisäksi muita maksulaitosrekisterissä jo olevia toimijoita, jotka harjoittaisivat maksupalvelun tarjoamisen lisäksi perintätoimintaa. Ehdotus kuitenkin tarkoittaisi, että jatkossa kaikkien maksulaitosten, jotka alkaisivat harjoittamaan maksupalvelun tarjoamisen lisäksi perintätoimintaa tulisi rekisteröityä Etelä-Suomen aluehallintovirastoon.

Lisäksi pykälän 1 momenttiin lisättäisiin *uusi 9 kohta*, jonka mukaan lakia ei sovellettaisi ehdotetussa luotonhallinnoijista ja luotonostajista annettavassa laissa tarkoitettuun toimintaan. Muutos varmistaisi viranomaisten toimivaltuuksien säilymisen ennallaan.

Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

7.7 Arvopaperimarkkinalaki

7 luku Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

5 §. *Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen.* Pykälää muutettaisiin avoimuusdirektiivin muutosdirektiivin aiemman täytäntöönpanon täydentämiseksi. Avoimuusdirektiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan velvollisuus julkistaa tilinpäätös ja toimintakertomus ei koske velka-arvopapereiden liikkeeseenlaskijaa, jos näiden arvopaperien yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa. Pykälää täydennettäisiin lisäämällä siihen kyseinen poikkeus.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksen 1. lakiehdotus sisältää seuraavat asetuksenantovaltuudet. Lakiehdotuksen 8 §:n mukaan järjestämättömän luoton siirtämisestä velalliselle toimitettavaan ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Ilmoitukseen sisällytettävistä seikoista on tarkoitus säätää asetuksella NPL-direktiivin 10 artiklan 2 kohdan vaatimuksia vastaavasti.

Lakiehdotuksen 23 §:n mukaan rajat ylittävien luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen johdosta Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen liitettävistä tiedoista säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Ilmoitukseen sisällytettävistä seikoista on tarkoitus säätää asetuksella NPL-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan vaatimuksia vastaavasti.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 11 §:ään ja 2. lakiehdotuksen 16 §:ään sisältyvien määräyksenantovaltuuksien mukaan Finanssivalvonta antaisi määräykset mainittujen säännösten mukaisesti Finanssivalvonnalle toimitettavien tietojen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisessa noudatettavasta aikataulusta. Mainittujen määräysten tulisi olla 1. lakiehdotuksen 11 §:n nojalla annettavien määräysten osalta NPL-direktiivin 20 artiklan 1 kohdan mukaisia ja 2. lakiehdotuksen 16 §:n nojalla annettavien määräysten osalta direktiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaisia. Esityksen 1. lakiehdotuksen 13 §:ään sisältyisi lisäksi Finanssivalvonnalle valtuus antaa tarkempia määräyksiä luotonhallinnoijan toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa tiedoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista tehtävistä ilmoituksista.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan mahdollisimman pian.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

10.1 Elinkeinon harjoittamisen vapaus

Lakiehdotukset ovat merkityksellisiä Suomen perustuslain turvaaman elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapauden kannalta. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla. NPL-direktiivi ja ehdotettu laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista pitävät sisällään toimilupaveroitteen niiden soveltamisalaan kuuluville luotonhallinnoijille. Ehdotetussa laissa säädettäisiin muutoinkin luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton nostamista ja luotonhallinnointia koskevista vaatimuksista. Lisäksi ehdotetaan säädettävän ehdotettavaan uuteen lakiin liittyvästä Finanssivalvonnan valvontatehtävästä ja tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista toimivaltuuksista.

Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää merkittäviä lakiin perustuvia rajoituksia elinkeinovauteen. Lainsäädännön tarkoituksena on suojata yritysten asiakkaiden etuja sekä turvata rahoitusvakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lainsäädäntö edellyttää, että finanssipalveluja tarjoavat yritykset ja finanssipalvelujen perusjärjestelmiä ylläpitävät tahot hankkivat etukäteen luvan toiminnan harjoittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että yrityksellä on jo alusta alkaen riittävät edellytykset lain vaatimukset täyttävään toimintaan. Lisäksi on tärkeää, että yritysten toimintaa sääntelevä lainsäädäntö ja julkinen valvonta turvaavat edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamista. NPL-direktiivin ja sen voimaan saattamiseksi ehdotettavan kansallisen sääntelyn, mukaan lukien ehdotettu toimilupajärjestelmä, tarkoituksena on edistää järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittämistä unionissa poista-

malla esteitä, jotka haittaavat järjestämättömien lainojen siirtämistä luottolaitoksilta luotonostajille, ja asettamalla tällaista siirtämistä koskevia suojakeinoja ja turvaamalla samalla velallisten oikeudet. Edellä mainittu toimilupaa koskeva säännös on välttämätön näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä. Elinkeinotoiminnan luvanvaraistamista on pidetty poikkeuksellisesti mahdollisena tärkeiden ja vahvojen yhteiskunnallisten etujen sitä puoltaessa (esimerkiksi PeVL 15/2008, PeVL 9/2005 ja PeVL 45/2001). Nyt ehdotetulle toimilupasäätelylle on olemassa tärkeitä ja vahvat yhteiskunnalliset syyt, kuten edellä on todettu. Ehdotettu sääntely myös täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Ehdotetut elinkeinovapauden rajoitukset ovat muun muassa täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Perustuslain 18 §:ssä tarkoitettujen perusoikeuden rajoitukselle on siten hyväksyttävät perusteet. Huomattavaa on myös se, että toimilupavaatimus perustuu tältä osin vailla liikkumavaraa oleviin NPL-direktiivin säännöksiin. Direktiivi määrittää yksityiskohtaisesti myös toimiluvan tarkemmat myöntämisedellytykset. Toimilupavaatimus ja muu esitykseen sisältyvä elinkeinovapautta rajoittavan sääntelyn soveltamisala on rajattu NPL-direktiivin soveltamisalaan kuuluviin tilanteisiin.

Toimilupajärjestelmän lisäksi ehdotettavat Finanssivalvonnan valvontavaltuudet merkitsevät rajoituksia elinkeinovapauteen. Voimassa oleva Finanssivalvonnasta annettu laki on tarpeellisilta osin saatettu voimaan perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Hallituksen esityksessä ei ehdoteta Finanssivalvonnalle uudenlaisia toimivaltuuksia eikä muutenkaan lainsäädännön peruslähtökohkia ehdoteta muutettavan. Finanssivalvonnan valvottavien piiri kuitenkin laajenisi ehdotusten myötä. Esityksen 3. lakiehdotuksella lisättäisiin luotonhallinnoijat Finanssivalvonnan toimilupavalvottavien joukkoon sekä luotonostajat, luotonostajan edustajat ja luotonhallinnointipalvelujen tarjoajat niin sanottujen muiden finanssimarkkinoilla toimivien joukkoon. Näin Finanssivalvonnan valvontavaltuudet ulotettaisiin näihin toimijoihin. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt tällaisia valtuuksia valtiosäännön kannalta ongelmallisina (esimerkiksi PeVL 67/2002 ja PeVL 28/2008 vp). Muutoksen taustalla on NPL-direktiivin edellytys siitä, että Finanssivalvonnalla on kaikki sellaiset valvonta- ja tutkintavaltuudet sekä valtuudet määrätä seuraamuksia, joita ne tarvitsevat direktiivissä säädettyjen tehtäviensä ja velvollisuuksiensa hoitamiseen.

10.2 Hallinnolliset seuraamukset

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettävän NPL-direktiivin johdosta. Direktiivi edellyttää jäsenvaltioiden saattavan voimaan asianmukaisia hallinnollisia seuraamuksia ja korjaavia toimenpiteitä, joiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Esitykseen sisältyvän 3. lakiehdotuksen mukaan Finanssivalvonta määräisi seuraamusmaksun sille, joka laiminlyö tai rikkoo tiettyjä NPL-direktiivin säännösten voimaan saattamiseksi annettavia kansallisia säännöksiä.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset seuraamusmaksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan, vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005

vp, s. 2). Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määrittämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä.

Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2–3). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2 ja PeVL 74/2002 vp, s. 5). Lisäksi säännösten on täytettävä sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp). Hallinnollisten sanktioiden osalta on vielä huomattava, etteivät ne saa menettelynsä puolesta muodostua perustuslain 21 §:ssä tarkoitettun syyttömyysoletaman vastaisiksi eivätkä ne voi myöskään perustua puhtaasti käännettyn todistustaakkaan taikka ankaraan objektiiviseen vastuuseen (ks. myös PeVL 32/2005 vp, s. 3 ja PeVL 4/2004 vp, s. 7–8).

Esityksen 3. lakiehdotukseen sisältyvät säännökset hallinnollisista seuraamuksista vastaavat luonteeltaan voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 17/2012 vp, PeVL 15/2016 vp ja PeVL 43/2013 vp). Finanssivalvonnasta annetun lain seuraamusmaksua koskevissa säännöksissä luetellaan ne säännökset, joiden laiminlyönnin tai rikkomisen seurauksena kyseinen seuraamus voidaan määrätä. Näitä säännöksiä täydennettäisiin siten, että seuraamus voidaan määrätä ehdotettavan lain luotonostajista ja luotonhallinnoijista tiettyjen säännösten laiminlyönnin tai rikkomisen johdosta. Seuraamusmaksun määrittämisen muita edellytyksiä ja määrittämistä koskevaa menettelyä ei ehdoteta muutettavan.

Ilman nimenomaisia säännöksiä Finanssivalvonta ei voi määrätä mitään muuta hallinnollista seuraamusta kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n mukaisen julkisen varoituksen. Jos NPL-direktiivin säännösten voimaan saattamiseksi annettavien kansallisten säännösten mukaisiin velvoitteisiin kohdistuvien rikkomusten tai laiminlyöntien seuraamuksista ei tarkemmin säädettäisi, Finanssivalvonta voisi siis ainoastaan antaa rikkomuksesta tai laiminlyönnistä julkisen varoituksen, mutta ei euromääräisiä hallinnollisia seuraamuksia. Finanssivalvonta ei näin ollen pystyisi välttämättä puuttumaan tehokkaasti mahdollisiin rikkomuksiin. Lisäksi on huomattava, että NPL-direktiivin 23 artiklan 2 mukaan artiklassa tarkoitettuihin hallinnollisiin seuraamuksiin ja korjaaviin toimenpiteisiin on sisällyttävä muun ohella hallinnolliset taloudelliset seuraamukset.

Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia seuraamuksia koskevissa säännöksissä huomioidaan yhtäältä seuraamusten täsmällisyys ja oikeasuhtaisuus ja toisaalta seuraamusten käytön joustavuus ja varoittavuus. Finanssivalvonnalla tulee olla joustavat mahdollisuudet määrätä kussakin lainsäädännön rikkomis- tai laiminlyöntitapauksessa vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisin seuraamus. Lain mukaiset hallinnolliset seuraamukset mahdollistavat nopean ja tehokkaan puuttumisen finanssimarkkinalainsäädännön vastaiseen menettelyyn, mikä tehostaa finanssimarkkinoiden julkista valvontaa. Samalla on huomioitava hallinnollisten seuraamusten oikeasuhtaisuus. Hallinnollisten seuraamusten määrittämistä koskevat säännökset mahdollistavat Finanssivalvonnalle tarpeenmukaisen kokonaisarviointiin perustuvan harkinnan. Hallinnollisen seuraamuksen oikeasuhtaisuuden arviointi ei koske ainoastaan seuraamusmaksun mitoittamista, vaan myös seuraamuslajin valintaa. Lain 42 §:n mukaan Finanssivalvonta voi vähäisissä rikkomustapauksissa muuttaa seuraamusmaksun julkiseksi varoitukseksi.

10.3 Finanssivalvonnan valvontamaksujen veronluonteisuus

Perustuslakivaliokunta on aiemmassa lausuntokäytännössään todennut, että Finanssivalvonnan valvontamaksu on valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan vero. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan verona tai veronluonteisena maksuna pidetään rahasuoritusta, joka ei ole korvaus tai vastike julkisen vallan maksuvelvolliselle antamista eduista tai palveluista, eikä maksun suorittaminen ole velvoitetulle subjektille vapaaehtoista, vaan johtuu esimerkiksi sen harjoittaman toiminnan luonteesta (ks. PeVL 41/2004 vp, PeVL 67/2002 vp, s. 3/I ja PeVL 28/2008 vp).

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset katetaan valvontamaksuilla, jotka kerätään Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:ssä mainituilta maksuvelvollisilta. Esityksen 4. lakiehdotuksella ehdotetaan muutettavaksi mainittua pykälää siten, että siihen sisällytetään valvontamaksuvelvollisiksi 1. lakiehdotuksessa tarkoitettu luotonhallinnoija ja ETA-luotonhallinnoijan sivuliike.

Esityksen 4. lakiehdotuksen säännöksiä on arvioitava suhteessa valtion veroja ja maksuja koskevaan perustuslain pykälään. Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta on säädettävä lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslakivaliokunta on aiemmin todennut silloisen Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain täyttävän perustuslain vaatimukset (PeVL 28/2008 vp). Oikeustilan ei katsota muuttuvan tältä osin, joten lakiehdotuksen voidaan katsoa täyttävän perustuslain asettamat vähimmäisedellytykset. Finanssivalvonnan keräämät valvontamaksut muistuttavat myös luonteeltaan läheisesti Rahoitusvakausviraston ja rahoitusvakausrahaston toiminnasta aiheutuvien hallinnollisten kustannusten kattamiseksi kerättäviä maksuja, joita perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään pitänyt (PeVL 35/2014 vp) perustuslain vaatimukset täyttävänä.

Verolaista tulee perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan ilmetä yksiselitteisesti verovelvollisuuden piiri (PeVL 36/2005 vp, s. 3). Valiokunnan käytännön mukaan säännösten tulee olla myös sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrätessä on sidottua (ks. esim. PeVL 41/2004 vp ja PeVL 36/2005 vp, s. 2-3). Esityksen 4. lakiehdotuksen 10 § sisältää yksityiskohtaiset säännökset maksun määräytymisen perusteista, joihin ei sisälly Finanssivalvonnan harkintavaltaa. Perittävien maksujen määrää rajaa myös Finanssivalvonnan johtokunnan vahvistama talousarvio.

Maksuvelvollisten oikeusturva on voimassa olevassa laissa varmistettu siten, että Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu saa vaatia oikaisua Finanssivalvonnalta. Vastavasti Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

10.4 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan EU:n yleisen tietosuojasetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvattun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti EU:n yleisen tietosuojasetuksen (EU) 2016/679 ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla (ks. esim. PeVL 92/2022 vp).

Ehdotetun lainsäädännön mukaisten toimintojen harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakea (1050/2018). NPL-direktiiviin ja ehdotettuun lainsäädäntöön sisältyy lisäksi kohtia, joilla vahvistetaan velallisten yksityisyyden ja henkilötietojen suojan toteutumista. Suhteita velallisiin koskevien yleisten periaatteiden mukaisesti luotonostajien ja luotonhallintoijien olisi suhteissaan velallisiin kunnioitettava ja suojeltava velallisten henkilötietoja ja yksityisyyttä. Luotonhallintoijan toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi muun ohella, että hakijalla on käytössään toimivat hallinto- ja ohjausjärjestelmät ja riittävät sisäiset valvontamenetelmät, joilla varmistetaan velallisten oikeuksien kunnioittaminen, mukaan lukien EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen noudattaminen.

10.5 Kansallisen liikkumavaran käyttö

Hallituksen esityksessä on kyse NPL-direktiivin täytäntöönpanotoimista. Direktiivin mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa käytettäessä on otettava huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti korostanut, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (esim. PeVL 9/2019 vp, s. 2, PeVL 1/2018 vp, s. 3). Perustuslakivaliokunta on painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 1/2018 vp, s. 3, PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4).

Ehdotukset ovat merkityksellisiä erityisesti elinkeinon harjoittamisen vapauden kannalta, kuten edellä on kuvattu. NPL-direktiivin tarjoama kansallinen liikkumavara on verrattain vähäistä, mutta liikkumavara on mahdollisuuksien mukaan hyödynnetty ehdotuksissa. Esimerkiksi asianajajat ehdotetaan vapautettavan ehdotetun luotonhallinnointia koskevan sääntelyn soveltamisesta, kun he suorittavat luotonhallinnointitoimintoja osana ammattiaan. Luotonhallintoijia ei myöskään kiellettäisi vastaanottamasta ja pitämästä hallussaan velallisten varoja NPL-direktiivin 6 artiklan mahdollistamalla tavalla.

Finanssivalvonnalle ehdotettavan valvontatehtävän ja toimivaltuuksien osalta Finanssivalvonnasta annettu laki on useaan otteeseen ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana, kuten edellä on todettu. Lakiehdotuksiin sisältyvät Finanssivalvonnalle annettavat toimi- ja seuraamusvaltuudet eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan merkittävästi uudentyypisiä.

Hallitus katsoo, että ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Koska luotonhallintoijia ja luotonostajia koskevassa direktiivissä ja avoimuusdirektiivin muutospäätöksissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luotonostajista ja luotonhallinnoijista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään luottolaitoksen tekemän järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen ostajia sekä ostajien puolesta toteutettavaa mainittujen luotonantajan oikeuksien tai luottosopimuksen hallinnointia koskevista vaatimuksista.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetus*, 47 a artiklan mukaisesti järjestämättömäksi vastuuksi luokiteltujen luottolaitoksen tekemien luottosopimusten mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen (*järjestämätön luotto*) ostamiseen ja hallinnointiin.

Tätä lakia ei sovelleta luottolaitokseen eikä viranomaiseen tai muuhun julkista hallintotehtävää hoitavaan.

Tätä lakia ei sovelleta järjestämättömän luoton hallinnointiin, jota suorittaa:

1) elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) mukaiseksi luotonantajaksi (*kuluttajaluotonantaja*);

2) asianajaja;

3) vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja tai ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja hoitamansa rahaston puolesta;

4) sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettu rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö hoitamansa rahaston puolesta.

Luottolaitokseen, kuluttajaluotonantajaan ja asianajajaan sovelletaan kuitenkin 7 §:n 4 momenttia, 8 ja 9 §:ää sekä 11 §:n 2 momenttia silloin, kun ne hallinnoivat järjestämätöntä luottoa luotonostajan puolesta.

Saatavan perintää koskevista vaatimuksista säädetään saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999).

3 §

Luotonostaja

Luotonostajalla tarkoitetaan tässä laissa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka elinkeinotoiminnassaan ostaa luottolaitoksen myöntämän järjestämättömän luoton.

4 §

Luotonhallinnointi

Luotonhallinnoinnilla tarkoitetaan tässä laissa järjestämättömään luottoon liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien toimeenpanoa ja yhden tai useamman seuraavan toiminnon (*luotonhallinnointitoiminnot*) suorittamista luotonostajan puolesta:

- 1) järjestämättömään luottoon liittyvien maksettavien suoritusten kerääminen tai periminen velalliselta;
- 2) järjestämättömän luoton ehtojen uudelleen neuvottelu velallisen kanssa;
- 3) järjestämättömää luottoa koskevien velallisten valitusten käsittely;
- 4) tiedottaminen velalliselle järjestämättömään luottoon liittyvistä maksettavista suorituksista ja niiden muutoksista.

Luotonhallinnoijalla tarkoitetaan tässä laissa oikeushenkilöä, joka elinkeinotoiminnassaan harjoittaa luotonhallinnointia 3 luvussa tarkoitetun toimiluvan nojalla.

5 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta;
- 2) *kuluttajalla* kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa;
- 3) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 4) *ETA-luotonhallinnoijalla* luotonhallinnoijaa, jolla on toisessa ETA-valtiossa niiden säännösten nojalla myönnetty toimilupa luotonhallinnointitoiminnan harjoittamiseen, joilla luotonhallinnoijista ja luotonostajista sekä direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2167, jäljempänä *NPL-direktiivi*, on saatettu osaksi mainitun valtion kansallista lainsäädäntöä;
- 5) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, jossa ETA-luotonhallinnoija on saanut toimiluvan luotonhallinnointitoiminnan harjoittamiseen;
- 6) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jossa tämän lain mukaisesti toimiluvan saanut luotonhallinnoija tarjoaa tai aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja tai jossa velallisen kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee;
- 7) *toimivaltaisella viranomaisella* ETA-valtion viranomaista, joka on kyseisessä valtiossa nimetty NPL-direktiivin 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi viranomaiseksi, tai jos kyseisessä valtiossa on mainitun kohdan nojalla nimetty useampi kuin yksi viranomainen, sitä viranomaista, joka on kyseisessä valtiossa nimetty NPL-direktiivin 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuksi keskitetyksi yhteyspisteeksi.

6 §

Suhteita velallisiin koskevat yleiset periaatteet

Luotonostajien ja luotonhallinnoijien on suhteissaan velallisiin:

- 1) toimittava vilpittömässä mielessä, oikeudenmukaisesti ja ammattimaisesti;

- 2) varmistettava, että velallisille ei anneta harhaanjohtavia, epäselviä tai virheellisiä tietoja;
- 3) suojattava velallisten henkilötietoja ja yksityisyyttä;
- 4) varmistettava, että yhteydenpidossa velallisiin ei käytetä häirintää, pakottamista tai sopimatonta vaikuttamista.

2 luku

Luotonostajia koskevat velvoitteet

7 §

Luotonhallinnointitoimintojen suorittajan nimeäminen

Luotonostajan on nimettävä luotonhallinnoija tai muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on oikeus harjoittaa luotonhallinnointia, suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja, jos luotonostaja ei itse suorita niitä.

Luotonostajan, jolla ei itsellään ole oikeutta harjoittaa luotonhallinnointia, on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu nimeäminen kuluttajalle myönnetyn järjestämättömän luoton osalta.

Luotonostajan, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa, on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu nimeäminen luonnolliselle henkilölle ja mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklassa tarkoitettulle mikroyritykselle, pienelle yritykselle tai keskisuurelle yritykselle myönnetyn järjestämättömän luoton osalta.

Tämän pykälän mukaisesti nimetyn tahon on ilmoitettava Finanssivalvonnalle nimensä ja yhteystietonsa viimeistään luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen alkaessa.

Finanssivalvonnan on toimitettava 4 momentissa tarkoitettut tiedot ilman aiheetonta viivytystä vastaanottavan valtion tai kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin.

8 §

Siirtoilmoitus

Luotonostajan tai sen, joka on 7 §:n mukaisesti nimetty suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja luotonostajan puolesta, on ilmoitettava järjestämättömän luoton siirtämisestä velalliselle paperilla tai muulla pysyvällä tavalla. Ilmoitus on toimitettava ennen kuin velalliseen kohdistetaan toimia luottoon liittyvien maksettavien suoritusten keräämiseksi tai perimiseksi.

Ilmoitus on kirjoitettava selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä. Ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Kuluttajalle myönnetyn luoton siirtämistä koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 25 §:ssä.

9 §

Yhteydenpito velallisen kanssa

Luotonostajan ja sen, joka on 7 §:n mukaisesti nimetty suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja luotonostajan puolesta, on kaikessa yhteydenpidossa velallisen kanssa mainittava yhteystiedot luottosopimusta koskevia tiedusteluja varten. Jos kyseessä on ensimmäinen yhteydenotto 7 §:ssä tarkoitettun nimeämisen jälkeen, on lisäksi toimitettava nimetyn tahon yksilöintitiedot ja tiedot tämän oikeudesta harjoittaa luotonhallinnointitoimintaa.

10 §

Kolmannen maan luotonostajan edustaja

Jos luotonostajan kotipaikka tai päätoimipaikka ei sijaitse ETA-valtiossa, luotonostajan on nimettävä ja ilmoitettava Finanssivalvonnalle edustaja, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee ETA-valtiossa. Edustaja vastaa tässä laissa luotonostajalle säädetyistä velvoitteista.

11 §

Luotonostajan ilmoitusvelvollisuus järjestämättömän luoton siirrosta

Luotonostajan, joka siirtää ostamansa järjestämättömän luoton edelleen, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle:

- 1) uuden luotonostajan tai 10 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan yksilöintitiedot;
- 2) siirrettyjen luottojen yhteenlaskettu lukumäärä, maksamatta oleva määrä ja arvo;
- 3) tieto siitä, sisältääkö siirto kuluttajalle myönnettyjä luottoja;
- 4) kyseessä olevien luottosopimusten vakuutena olevien omaisuuserien tyypit.

Se, joka on 7 §:n mukaisesti nimetty suorittamaan luotonhallinnointitoimintoja luotonostajan puolesta, vastaa tässä pykälässä luotonostajalle säädetyistä velvoitteista.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tarkemmasta sisällöstä sekä tietojen toimittamisesta ja toimittamisen ajankohdista.

Finanssivalvonnan on toimitettava tämän pykälän mukaisesti saamansa tiedot ilman aiheetonta viivytystä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa uuden luotonostajan tai 10 §:ssä tarkoitetun luotonostajan edustajan kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee.

3 luku

Luotonhallinnointi

12 §

Luotonhallinnointitoiminnan luvanvaraisuus

Tässä laissa tarkoitetun luotonhallinnointitoiminnan harjoittaminen edellyttää Finanssivalvonnan myöntämää toimilupaa. Toimilupa voidaan myöntää oikeushenkilölle, jonka sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee Suomessa.

Toimilupahakemuksessa on ilmoitettava, aikooko luotonhallinnoija pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista.

13 §

Toimiluvan myöntämisedellytykset

Finanssivalvonta myöntää hakijalle luotonhallinnoijan toimiluvan todettuaan seuraavien edellytysten täyttyvän:

- 1) hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä henkilöt, joilla on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus hakijassa, ovat luotettavia ja hyvämaineisia;
- 2) hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvilla henkilöillä on kokonaisuudessaan riittävä liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämä tietämys ja kokemus;

3) hakijalla on käytössään tehokkaat hallinto- ja ohjausjärjestelmät ja sisäisen valvonnan menetelmät;

4) hakija soveltaa asianmukaisia toimintaperiaatteita velallisten suojaamiseksi ja heidän oikeuksiensa toteutumisen varmistamiseksi;

5) hakijalla on käytössään velallisten valitusten kirjaamista ja käsittelyä koskevat menettelyt;

6) hakijalla on käytössään riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaiset menettelyt;

7) hakijalla on luottolaitoksessa erillinen tili velallisilta saatujen varojen säilyttämistä varten, jos hakija aikoo pitää hallussaan velallisten varoja osana luotonhallinnointitoiminnan harjoittamista.

Henkilöä ei pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla luotettavana ja hyvämaineisena, jos:

1) hänestä on rikosrekisterilaissa (770/1993) tarkoitetussa rikosrekisterissä tai sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitetussa sakkorekisterissä merkintä sellaisen rikoksen johdosta määrätystä rangaistuksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan sopimaton harjoittamaan luotonhallinnointitoimintaa, paitsi jos rikoksia on hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvan henkilön osalta pidettävä kokonaisuutena arvioiden vähäisinä;

2) hän on käynnissä olevan maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena tai konkurssissa tai hänen toimintakelpoisuuttaan on muuten rajoitettu.

Hakijan hallitukseen tai muuhun vastaavaan päättävään elimeen ja toimivaan johtoon kuuluvaa henkilöä ei myöskään pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla luotettavana ja hyvämaineisena, jos hän on liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työkyvyttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamista tai muulla vastaavalla tavalla osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan mainitussa tehtävässä.

Finanssivalvonnan on 1 momentin 3–6 kohdan mukaisten edellytysten arvioinnissa otettava huomioon hakijan koko ja sen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus sekä toiminnasta velallisen oikeuksille aiheutuvat riskit.

Jos toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevissa tiedoissa tapahtuu toimiluvan myöntämisen jälkeen olennainen muutos, luotonhallinnoijan on ilmoitettava muutoksista Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen antamisesta ja sisällöstä.

14 §

Toimilupahakemuksen käsittelyaika

Finanssivalvonnan on 45 päivän kuluessa luotonhallinnoijan toimilupaa koskevan hakemuksen vastaanottamisesta arvioitava, onko hakemukseen liitetty kaikki sen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot.

Finanssivalvonnan on käsiteltävä toimilupahakemus 90 päivän kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot ovat sen käytettävissä.

Toimilupahakemus, jota ei ole käsitelty 2 momentissa säädettyssä ajassa, katsotaan hylätyksi.

15 §

Toimiluvan peruminen

Finanssivalvonnan valtuudesta perua luotonhallinnoijan toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 26 §:ssä. Poiketen siitä, mitä mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdassa säädetään, Finanssivalvonta voi perua toimiluvan toiminnan lopettamisen perusteella, jos luotonhallinnoija on lopettanut luotonhallinnointitoiminnan harjoittamisen yli 12 kuukauden ajaksi.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava luotonhallinnoijan toimiluvan perumisesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin.

16 §

Luettelo toimiluvan saaneista luotonhallinnoijista

Finanssivalvonnan on pidettävä luetteloa tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saaneista luotonhallinnoijista sekä luotonhallinnoijista, joilla on 22 §:n nojalla oikeus tarjota luotonhallinnointitoimintoja Suomessa. Luettelo on asetettava julkisesti saataville yleisessä tietoverkossa ja saatettava säännöllisesti ajan tasalle.

Luetteloon on merkittävä Euroopan pankkiviranomaisen NPL-direktiivin 9 artiklan 1 kohdan nojalla antamien ohjeiden mukaiset tiedot.

Jos luotonhallinnoijan toimilupa peruutetaan, luotonhallinnoija on viipymättä poistettava luettelosta.

17 §

Luotonhallinnointisopimus

Luotonostajan puolesta toteutettavan luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen edellytyksenä on luotonostajan kanssa tehty kirjallinen sopimus (*luotonhallinnointisopimus*), johon on sisällyttävä:

- 1) luotonhallinnoijan suoritettaviksi kuuluvien luotonhallinnointitoimintojen kuvaus;
- 2) luotonhallinnoijan palkkion määräytymisen ehdot;
- 3) määräykset luotonhallinnoijan oikeudesta edustaa luotonostajaa suhteessa velalliseen;
- 4) sitoumus noudattaa kaikkea sopimuksen kohteena olevaan luottosuhteeseen sovellettavaa lainsäädäntöä sekä kohdella velallisia huolellisesti ja oikeudenmukaisesti;
- 5) vaatimus siitä, että luotonhallinnoija ilmoittaa luotonostajalle etukäteen luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisesta.

18 §

Luotonhallinnointitoiminnon ulkoistaminen

Luotonhallinnoija saa ulkoistaa luotonhallinnointitoiminnon suorittamisen ulkopuoliselle luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle ainoastaan kirjallisen ulkoistamissopimuksen nojalla. Ulkoistamissopimuksessa on edellytettävä, että luotonhallinnointipalvelujen tarjoaja on velvollinen noudattamaan tätä lakia ja muuta luotonhallinnointiin sovellettavaa lainsäädäntöä suorittaessaan sopimuksen mukaisia tehtäviään.

Ulkoistamisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, että:

- 1) luotonhallinnoija ei samanaikaisesti ulkoista kaikkien sen vastuulle kuuluvien luotonhallinnointitoimintojen suorittamista;
- 2) ulkoistaminen ei vaikuta luotonhallinnoijan toimiluvan edellytysten noudattamiseen, sisäisen valvonnan toteuttamiseen tai luotonhallinnoijan toiminnan jatkuvuuteen;
- 3) ulkoistaminen ei estä Finanssivalvonnan toteuttamaa luotonhallinnoijan valvontaa;
- 4) luotonhallinnoijalla on pääsy kaikkiin ulkoistettuja luotonhallinnointipalveluja koskeviin tietoihin.

Luotonhallinnoija, joka ulkoistaa luotonhallinnointitoiminnon suorittamisen, on edelleen vastuussa luotonhallinnointiin sovellettavan lainsäädännön noudattamisesta sekä velvoitteistaan

luotonostajaan ja velallisiin nähden. Luotonhallinnoijalla on ulkoistamissopimuksen päättymisen jälkeen oltava ulkoistettujen luotonhallinnointitoimintojen tarjoamisen edellyttämä asiantuntemus ja resurssit.

Luotonhallinnoijan on ennen luotonhallinnointitoiminnon ulkoistamisen toteuttamista ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle ja mahdollisen vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

19 §

Velallisen varojen hallussapito

Luotonhallinnoijan on säilytettävä velallisilta saadut varat luottolaitoksessa tätä tarkoitusta varten olevalla erillisellä tilillä.

Poiketen siitä, mitä velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetussa laissa (1578/1992) säädetään, luotonostajien saatavat ovat luotonhallinnoijan konkurssissa tai ulosotossa ensisijaisia luotonhallinnoijien muiden velkojien saataviin nähden.

Kun velallinen suorittaa luotonhallinnoijalle maksun maksaakseen osittain tai kokonaan takaisin järjestämättömään luottoon liittyvän saamisen, kyseinen maksu on pätevä luotonostajaa kohtaan.

Kun luotonhallinnoija saa varoja velalliselta, sen on toimitettava tälle kuitti tai muu vastaava kirjallinen tosite, jossa todetaan suoritettu määrä.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettu luotonhallinnointipalvelujen tarjoaja ei saa pitää hallussaan velallisten varoja.

20 §

Luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttäminen

Luotonhallinnoijan on tallennettava luotonostajan ja velallisten kanssa käyty yhteydenpito sekä luotonostajalta saadut luotonhallinnointitoimintojen suorittamista koskevat ohjeet.

Luotonhallinnointisopimus ja 1 momentissa tarkoitettut tiedot on säilytettävä viiden vuoden ajan luotonhallinnointisopimuksen päättymisestä.

Luotonhallinnoijan on säilytettävä 18 §:ssä tarkoitettu ulkoistamissopimus ja tiedot mainitussa pykälässä tarkoitettulle luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle annetuista asiaankuuluvista ohjeista viiden vuoden ajan ulkoistamissopimuksen päättymisestä.

21 §

Velallisten valitusten käsittely

Luotonhallinnoijan on kirjattava luottosuhdetta koskevat velallisten valitukset ja niiden johdosta toteutettavat toimenpiteet. Velallisten valitukset on käsiteltävä veloituksetta.

4 luku

Luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen vapaus

22 §

Luotonhallinnointipalvelujen tarjoaminen Suomessa

ETA-luotonhallinnoijalla on oikeus tarjota luotonhallinnointipalveluja Suomessa.

Kun Finanssivalvonta saa kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta ilmoituksen ETA-luotonhallinnoijan aikomuksesta tarjota luotonhallinnointipalveluja Suomessa, sen on viipymättä ilmoitettava tälle ilmoituksen vastaanottamisesta. Vastaava ilmoitus on tehtävä, kun Finanssivalvonta saa mainitulta viranomaiselta ilmoituksen aiemmin toimitettujen tietojen muutoksista.

ETA-luotonhallinnoija saa aloittaa palvelujen tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on ilmoittanut kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle vastaanottaneensa 2 momentissa tarkoitettut tiedot, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun nämä tiedot on toimitettu Finanssivalvonnalle.

23 §

Luotonhallinnointipalvelujen tarjoaminen toisessa ETA-valtiossa

Jos tämän lain mukaisesti toimiluvan saanut luotonhallinnoija aikoo tarjota luotonhallinnointipalveluja toisessa ETA-valtiossa, sen on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle ja toimitettava sille ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmoitukseen liitettävistä tiedoista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Finanssivalvonnan on 45 päivän kuluessa kaikkien 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta toimitettava nämä tiedot vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan on ilmoitettava luotonhallinnoijalle päivä, jona tiedot toimitettiin mainitulle viranomaiselle, ja päivä, jona tämä ilmoitti tietojen vastaanottamisesta. Finanssivalvonnan on myös toimitettava kaikki 1 momentissa tarkoitettut tiedot sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin, jos se ei ole vastaanottava valtio.

Luotonhallinnoijan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen myöhemmistä muutoksista Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta noudattaa tällöin 2 momentissa säädettyä menettelyä.

5 luku

Valvonta

24 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa.

25 §

Yhteistyö ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava yhteistyössä, vaihdettava tietoja ja sovittava valvontatoimia yhteen muiden ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Finanssivalvonnan on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava 23 §:ssä tarkoitettulle luotonhallinnoijalle määrätystä hallinnollisesta seuraamuksesta ja muun valvontatoimen toteuttamisesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä tarvittaessa sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kyseessä oleva luotto myönnettiin.

26 §

ETA-luotonhallinnoijan valvonta

Finanssivalvonta valvoo ETA-luotonhallinnoijan Suomessa olevan sivuliikkeen toimintaa sekä luotonhallinnointipalvelujen tarjoamista Suomessa, jota harjoitetaan sivuliikettä perustamatta. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan tällöin, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa säädetään valvottavaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta sekä mitä mainitun lain 33 a §:ssä säädetään oikeudesta asettaa uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi ja 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa.

Jos Finanssivalvonta suorittaa ETA-luotonhallinnoijaan kohdistuvan paikan päällä tehtävän tarkastuksen, sen on ilmoitettava tarkastuksen tuloksista viipymättä kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos Finanssivalvonta katsoo, että ETA-luotonhallinnoija rikkoo tätä lakia tai muuta luotonhallinnointitoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä, sen on toimitettava kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle asiaa koskevat tiedot ja pyydettyä tätä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet.

Jos kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen 3 momentissa tarkoitetun pyynnön perusteella toteuttamat toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja ETA-luotonhallinnoija jatkaa mainitussa momentissa tarkoitettua menettelyä, Finanssivalvonta voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 ja 33 a §:n ja mainitun lain 4 luvun hallinnollisia seuraamuksia koskevien säännösten nojalla.

Sen estämättä, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos toimenpiteet ovat kiireellisessä tapauksessa tarpeen velallisten aseman turvaamiseksi. Finanssivalvonta voi lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla osittain tai kokonaan kieltää ETA-luotonhallinnoijaa tarjoamasta luotonhallinnointipalveluja Suomessa siihen saakka, kunnes rikkomisen korjaamiseksi on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet.

27 §

Tarkastuksen suorittaminen vastaanottavassa valtiossa

Finanssivalvonnan on pyydettyä vastaanottavan valtion toimivaltaista viranomaista avustamaan luotonhallinnoijaan tai luotonhallinnointipalvelujen tarjoajaan kohdistuvan paikan päällä tehtävän tarkastuksen suorittamisessa vastaanottavassa valtiossa. Tarkastuksen suorittamiseen sovelletaan tällöin vastaanottavan valtion lainsäädäntöä.

28 §

Vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen pyyntö

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen pyytää Finanssivalvontaa ryhtymään valvontatoimenpiteisiin luotonhallinnoijan osalta ja toimittaa sille tarpeelliset asiaa koskevat tiedot, Finanssivalvonnan on kahden kuukauden kuluttua mainitusta pyynnöstä toimitettava mainitulle viranomaiselle tiedot vireille pannuista tai toteutetuista hallinnollisen seuraamuksen määräämistä koskevista päätöksistä tai muista valvontatoimenpiteistä tai perusteet sille, miksi tällaisia toimenpiteitä ei ole toteutettu.

Finanssivalvonnan on säännöllisesti tiedotettava 1 momentissa tarkoitettussa asiassa vireille pannun menettelyn etenemisestä vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

29 §

Suomessa myönnetyn luoton hallinnointi toisessa ETA-valtiossa

Jos Finanssivalvonta katsoo, että toisessa ETA-valtiossa luotonhallinnointitoimintoja suorittava ETA-luotonhallinnoija rikkoo luotonhallinnointitoimintaan sovellettavaa lainsäädäntöä tai luottoon tai luottosopimukseen sovellettavia velvoitteita, ja kyseessä oleva luotto on myönnetty Suomessa, sen on toimitettava kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle asiaa koskevat tiedot ja pyydettävä sitä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet.

6 luku

Korvausvastuu

30 §

Korvausvastuu

Luotonostaja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka velalliselle on aiheutunut tämän lain vastaisesta menettelystä suorittaessa järjestämättömään luottoon liittyviä luotonhallinnointitoimintoja.

Jos vahinko on aiheutunut 7 §:n nojalla nimetyn luotonhallinnointitoimintojen suorittajan virheellisestä menettelystä, myös luotonhallinnointitoimintojen suorittaja on vastuussa vahingon korvaamisesta.

Luotonostajalla, joka on joutunut maksamaan vahingonkorvausta 7 §:n nojalla nimetyn luotonhallinnointitoimintojen suorittajan virheellisen menettelyn vuoksi, on oikeus saada tältä maksamansa korvaus takaisin, elleivät luotonostaja ja luotonhallinnointitoimintojen suorittaja ole toisin sopineet.

Velvollisuudesta korvata erääntynyttä saatavaa perittäessä aiheutettu vahinko säädetään saatavien perinnästä annetun lain 15 §:ssä.

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

31 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia ei sovelleta sellaisen järjestämättömän luoton ostamiseen tai hallinnointiin, joka on siirretty luotonostajalle ennen tämän lain voimaantuloa.

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 lukuun siitä lailla 394/2019 ku-
motun 16 §:n tilalle uusi 16 § seuraavasti:

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

16 §

Järjestämättömän luottosopimuksen siirtäminen

Luottolaitos saa siirtää EU:n vakavaraisuusasetuksen 47 a artiklan mukaisesti järjestämättö-
mäksi vastuuksi luokitellun luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaiset luotonantajan
oikeudet luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain (/) 10 §:ssä tarkoitetulle luoton-
ostajalle vain, jos tämä on nimennyt mainitussa pykälässä tarkoitetun edustajan.

Sen estämättä, mitä 14 §:ssä säädetään, luottolaitoksen on pyynnöstä annettava mahdolliselle
1 momentissa tarkoitetun luottosopimuksen tai tällaisen sopimuksen mukaisten luotonantajan
oikeuksien ostajalle tiedot, jotka ovat tarpeen kyseessä olevien luottosopimusten tai luotonan-
tajan oikeuksien arvon ja takaisinperinnän todennäköisyyden arvioimiseksi. Tietojen antami-
sessa on käytettävä luotonhallinnoijista ja luotonostajista sekä direktiivien 2008/48/EY ja
2014/17/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU)
2021/2167 16 artiklassa tarkoitettujen komission hyväksymien teknisten täytäntöönpanostan-
dardien mukaisia malleja ja lomakkeita.

Jos luottolaitos siirtää 2 momentissa tarkoitettuja luottosopimuksia tai tällaisen sopimuksen
mukaisia luotonantajan oikeuksia, sen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) luotonostajan tai 1 momentissa tarkoitetun luotonostajan edustajan yksilöintitiedot;
- 2) siirrettyjen luottosopimusten ja sopimusten mukaisten luotonantajan oikeuksien luku-
määrä, yhteenlaskettu maksamatta oleva määrä ja arvo;
- 3) tieto siitä, sisältääkö siirto kuluttajan kanssa tehtyjä luottosopimuksia tai sopimuksen mu-
kaisia luotonantajan oikeuksia;
- 4) luottosopimusten vakuutena olevien omaisuuserien tyypit.

Finanssivalvonta antaa määräykset 3 momentissa tarkoitettujen tietojen tarkemmasta sisäl-
löstä ja tietojen toimittamisesta sekä tietojen toimittamisen ajankohdista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 2 momentin 13 kohta, sellai-
sena kuin se on laissa /2024, sekä

lisätään lain 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 205/2022 ja 403/2024, siitä lailla 352/2017 kumotun 7 kohdan tilalle uusi 7 kohta, lain 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 517/2019, 296/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023 ja 403/2024, siitä lailla 524/2021 kumotun 16 kohdan tilalle uusi 16 kohta ja lain 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1071/2017, 1108/2018, 316/2020, 379/2021, 599/2021, 941/2021, 214/2022 ja /2024, uusi 14–16 kohta seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

---

7) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain (/) 3 §:ssä tarkoitettua luotonhallinnoijaa;

---

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

---

16) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua luotonostajaa, 10 §:ssä tarkoitettua luotonostajan edustajaa ja 20 §:ssä tarkoitettua luotonhallinnointipalvelujen tarjoajaa;

---

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

---

13) [*HE 67/2024 vp mukainen ehdotus:*] EU:n DORA-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua finanssiyhteisöä velvoittavia mainitun asetuksen 5–14 artiklan säännöksiä TVT-riskin hallinnasta, 17–19 artiklan säännöksiä TVT:hen liittyvien poikkeamien hallinnasta, luokitte-
lusta ja raportoinnista, 24–27 artiklan säännöksiä digitaalisen häiriönsietokyvyn testauksesta tai 28–30 artiklan säännöksiä kolmansiin osapuoliin liittyvän TVT-riskin hallinnasta;

14) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitettua luotonhallinnoijaa velvoittavia mainitun lain 7 §:n 4 momentin säännöstä luotonhallinnointitoimintojen suorittamisen alkamisen johdosta Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta, 9 §:n säännöksiä yhteydenpidosta velallisen kanssa, 11 §:n 2 momentin säännöstä velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle tietoja edelleen siirretystä luotosta, 14 §:n säännöksiä velallisen varojen hallussapi-
dosta, 18 §:n säännöksiä luotonhallinnointisopimuksen tekemisestä, 19 §:n säännöksiä luotonhallinnointia koskevien tietojen säilyttämisestä, 20 §:n säännöksiä luotonhallinnointitoiminnon

ulkoistamisesta luotonhallinnointipalvelujen tarjoajalle, 21 §:n säännöksiä velallisten valitusten käsittelystä tai 23 §:n säännöksiä toisessa ETA-valtiossa harjoitettavan luotonhallinnointipalvelujen tarjoamisen johdosta Finanssivalvonnalle tehtävistä ilmoituksista;

15) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitettua luotonostajaa ja luotonostajan edustajaa velvoittavia mainitun lain 7 §:n säännöksiä velvollisuudesta nimetä luotonhallinnoija, 8 §:n säännöksiä siirtoilmoituksen tekemisestä, 9 §:n säännöksiä yhteydenpidosta velallisen kanssa tai 11 §:n säännöksiä velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle järjestämättömän luottosopimuksen mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse järjestämättömän luottosopimuksen siirtämisestä edelleen;

16) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitettua luotonhallinnointipalvelujen tarjoajaa velvoittavia mainitun lain 20 §:n säännöksiä kiellosta vastaanottaa tai pitää hallussa velallisten varoja ja velvollisuudesta toimittaa tietoja Finanssivalvonnalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

4.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (1209/2023) 1 §:n 7 kohdan o alakohta ja 10 §:n 18 kohta sekä
lisätään lain 1 §:n 7 kohtaan uusi p alakohta ja 10 §:ään uusi 19 kohta seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun ovat velvollisia suorittamaan:

7) seuraavat muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitettut toimijat:

o) sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely ja 36 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty ilmoitusjärjestelmä, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella;

p) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa (/) tarkoitettu luotonhallinnoija ja mainitussa laissa tarkoitettu ETA-luotonhallinnoijan sivuliike.

10 §

Muiden toimijoiden maksut

Muiden kuin 4–9 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

- 18) virtuaalivaluutan tarjoajan osalta perusmaksu on 2 740 euroa;
19) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetussa laissa tarkoitettun luotonhallinnoijan osalta perusmaksu on 15 000 euroa ja ETA-luotonhallinnoijan sivuliikkeen osalta 5 000 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 4 §:n 1 momentti ja 13 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentti ja 7 a luvun 31 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 746/2010, 7 luvun 13 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentti laissa 449/2023 ja 7 a luvun 31 §:n 1 momentti laissa 596/2019, sekä
lisätään 7 lukuun uusi 23 a § seuraavasti:

7 luku

Kuluttajaluotot

4 §

Suhde maksupalvelulakiin

Maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluviin luottosopimuksiin ei sovelleta tämän luvun 23 a, 24, 30, 31 eikä 40 §:ää.

13 §

Hyvä luotonantotapa

Erityisesti edellytetään, että luotonantaja:

- 6) antaa kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja maksuvaikeuksien syntyminen tai syvenemisen estämiseksi ja maksukyvyttömyystilanteiden hoitamiseksi sekä tarjoaa kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, jos niiden tarjoamista voidaan kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen pitää asianmukaisena.

Luotonantajalla on oltava käytössään menettelyt ja toimintaperiaatteet 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen maksujärjestelyjen tarjoamiseksi. Luotonantajien ja luotonvälittäjien henkilöstön palkitsemista koskevat järjestelmät eivät saa olla sellaisia, että ne estävät menettelemästä luotonannossa, luotonvälityksessä ja neuvontapalvelujen tarjonnassa 1 ja 2 momentissa edellytetyllä tavalla.

23 a §

Luottosopimuksen muuttamisesta annettavat tiedot

Jos luottosopimusta muutetaan, luotonantajan on ennen ehdotettavien muutosten voimaantuloa ilmoitettava kuluttajalle seuraavat tiedot:

- 1) selkeä kuvaus ehdotettavista muutoksista sekä selvitys siitä, mitkä muutoksista edellyttävät kuluttajan suostumusta ja mitkä muutoksista tulevat voimaan lain nojalla;
- 2) ehdotettavien muutosten voimaantulo; ja
- 3) kuluttajan käytettävissä olevat valituskeinot ehdotettavien muutosten osalta, määräaika valituksen tekemiselle sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite, jolle valitus voidaan tehdä.

Koron ja maksujen muutosten osalta sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään.

7 a luku

Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

31 §

Kuluttajaluottoja koskevien säännösten soveltaminen

Asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin sovelletaan lisäksi 7 luvun 1 §:n 3 ja 4 momenttia ja 13, 13 a, 15, 16 ja 16 a §:ää, 17 a §:n 1–5 momenttia, 18, 19 ja 23 §:ää, 23 a §:n 1 momenttia, 24 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 25, 26 ja 30–35 §:ää. Lisäksi asuntovakuudellisiin kuluttajaluottoihin sovelletaan mainitun luvun 39 ja 40 §:ää. Mainitun luvun 17 a §:n 1–5 momenttia ei kuitenkaan sovelleta esinevakuudelliseen asuntoluottoon. — — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

6.

Laki

perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) 2 § seuraavasti:

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) satunnaiseen perintätoimintaan, jos perintätoimintaa ei markkinoida;
  - 2) perintätoimintaan, jota valtion, kunnan, kuntayhtymän tai seurakunnan määräysvallassa kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla oleva yhteisö tai säätiö harjoittaa toisen samassa asemassa olevan yhteisön tai säätiön taikka valtion, kunnan, kuntayhtymän tai seurakunnan lukuun;
  - 3) yhteisön tai säätiön saatavien perintään, jos toimeksiantaja ja perintätoiminnan harjoittaja kuuluvat samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin tai jos toimeksiantaja ja perintätoiminnan harjoittaja ovat saman luonnollisen henkilön määräysvallassa;
  - 4) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitetun valvottavan harjoittamaan perintätoimintaan lukuun ottamatta 2 momentin 7 ja 9 kohdassa tarkoitetun valvottavan harjoittamaa perintätoimintaa;
  - 5) asianajajan tai hänen apulaisensa harjoittamaan perintätoimintaan;
  - 6) kuolinpesän osakkaan tai pesänselvittäjän suorittamaan kuolinpesän saatavien perintään;
  - 7) konkurssipesän pesänhoitajan suorittamaan pesän saatavien perintään;
  - 8) toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneeseen elinkeinonharjoittajaan joka harjoittaa tilapäisesti perintätoimintaa Suomessa;
  - 9) luotonhallinnoijista ja luotonostajista annetussa laissa (/) tarkoitettuun toimintaan.
- Mitä 1 momentin 3, 6 ja 7 kohdassa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos on ilmeistä, että saatava on siirretty toimeksiantajalle, kuolinpesälle tai konkurssipesälle yksinomaan perintätarkoituksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 5 §, sellaisena kuin se on laissa 1278/2015, seuraavasti:

7 luku

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

5 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa ilman aiheutonta viivytystä viimeistään kolme viikkoa ennen sitä yhtiökokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi, kuitenkin viimeistään neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on julkistettava komission teknisen sääntelystandardin mukaisesti. Velvollisuus julkistaa tilinpäätös ja toimintakertomus ei kuitenkaan koske liikkeeseenlaskijaa, joka on laskenut liikkeeseen kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla vain muita kuin osakkeita, osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita tai näihin rinnastettavia arvopapereita, jos näiden arvopaperien yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi